Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 S. Lawndale av.
Office of publication: 2657 So. Lawndale ave. Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XVI. Cena lista je $6.00. Entered as second-class matter January 23, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., sreda, 22. avgusta (August 22), 1923. Subscription $6.00 Yearly. ŠTEV.—NUMBER 197.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

KAPITALISTI PRI PREDS. COOLIDGU S SVOJIM PROGRAMOM.

Delegatje zvezne trgovske komisije zahtevajo manjše davke ter so proti vladnemu lastništvu, vmešavanju v trgovske zadeve in proti vojaškemu bonusu.

KAPITAL SE SEVEDA POTEGUJE ZA LIBERALNEJŠE PRISELNIŠKE POSTAVE.

Washington, D. C. — Kapitalisti so se v pondeljek zglasili pri predsedniku Coolidgu ter konferirali z njim eno uro.

Delegacija, ki ji je načeljeval predsednik zvezne trgovske zbornice Julius H. Barnes, je sestojala še iz pol ducata drugih voditeljev tiste organizacije in mednarodne trgovske zbornice.

To je bila skupina mož, ki so v preteklosti kazali veliko vnemo za evropske zadeve. Po večini so bili to bankirji, tesno spojeni z mednarodno bankirsko skupino, ki je hotela vmešati Ameriko v evropske zmešnjave po ligi narodov, mednarodnem sodišču ali skozi katerakoli druga vrata, ki bi bila odprta.

Obiskovalci so po konferenci priznali, da so povedali predsedniku Coolidgu, kaj zahteva velekapital od njegove administracije v domačih rečeh. Niso pa povedali, kaj so zahtevali od njega glede na vnanjo politiko.

Glavne točke, ki so se delegatje pomenili o njih s predsednikom, so naslednje:

1. — Splošna revizija sedanjih davčnih postav, posebno pa znižanje "naddavkov".
2. — Trgovsko brodovje mora biti v zasebnih rokah.
3. — Drastična omejitev priseljevanja, ali to pa pod določbo, da morajo biti sedanje kvote zvišane za dva odstotka.
4. — "Dopustljiva" spojitev železniških sistemov v deželi.
5. — Poseben odbor za manipuliranje pregibne tarife, ki jo ima sedaj v rokah tarifna komisija.
6. — Velekapital je nasproten vojaškemu bonusu.
7. — Zvezna trgovska zbornica se poteguje za ameriški vstop v mednarodno korporacijo.
8. — Vlada naj se vmešava v trgovske zadeve kar najmanj mogoče.

Organizirani kapital zahteva splošno revizijo zveznega obdavčevajna. Davki na profit in vela-

(Dalje na 2. strani.)

Ameriška kongresna misija v Rusiji.

Senatorja King in Ladd ter kongresnik Frear se razgledujejo po Sibiriji.

Čeljabinsk, Sibirija, 21. avg. — Neuradna ameriška kongresna misija, ki preiskuje razmere v Sovjetski Rusiji, je dospela v Sibirijo. Od tu pojde v Zlatonst, kjer je središče kovinarske industrije in mejna točka med Evropo in Azijo. Na čelu misije sta zvezna senatorja King iz Utaha in Ladd iz Severne Dakote, ter kongresnik Frear iz Wisconsina.

V Čeljabinsku je misijo sprejela delegacija otrok, ki se je zahvalila za pomoč Ameriške pomožne uprave tekom težkih dni lakote. Otroci so podarili misiji velike šopke rož in Američani so bili zelo ganjeni vsled tega lepega sprejema.

Misija je doslej povsod videla vidna znamenja gospodarskega okrevanja dežele. Senator Ladd, kongresnik Frear in Albert Johnson, agrarni ekspert iz New Yorka, so posetili tukajšnjo sovjetsko demonstrativno farmo in se izrekli zelo pohvalno o tej ustanovi; umno obdelana polja in lepe črede živine, ki se redi na najbolji znanstven način, so naredile na obiskovalce dober vtis. Senator Ladd je vzel več slik polja in poslopij. Medtem je senator King s pomočjo svojega newyorškega tolmača intervjuval lokalnega popa, policijo in uradnike sovjetske organizacije.

KOGAR HOČEJO BOGOVI POGUBITI . . .

Atene, Grška, 21. avg. — Grška vlada je odredila razpust vseh delavskih strokovnih unij in konfiskacijo delavskih časopisov. Ves denar delavskih organizacij ima biti zaplenjen in naložen v državni banki.

S tem korakom misli blazna grška vlada zadušiti generalni štrajk, ki se je zadnje dni razširil po vsej Grčiji.

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

Člani ameriške trgovske zbornice so predložili Coolidgu svoj izkoriščevalni program.

Ameriška delegata priporočila predsedniku priznanje mehiške vlade.

Farmarji, ki pridelujejo pšenico, so na poti v bankerot, pravi Wallace.

Senator Brookhart je odgovoril Landisu.

Čikaška delavska federacija se je izrekla za samostojno delavsko politično stranko.

Cene živil v Chicagu so narastle za pet odstotkov v juliju.

Država Nebraska bo morda sama prodajala premog.

Kukluksi v Herrinu grozijo rudarjem.

Skebi na kanadskj ladji so revoltirali.

Inozemstvo.

Nemška vlada zapleni zlato v privatnih rokah.

Francija je odgovorila Angliji.

Grška vlada je razpustila delavske unije in zaplenila njihov denar.

Generalna stavka rudarjev je izbruhnila v Čehoslovakiji.

Revolta proti Špancem v Maroku se razširja.

Ameriška kongresna misija v Rusiji je dospela v Sibirijo.

Otvoritev trgovskega sejma in kmetijske razstave v Moskvi.

Pet Američanov ubitih v francoskih Alpah.

BROOKHART ODGOVORIL LANDISU.

Senator pravi, da bivši sodnik ne ve nič o Rusiji, zato naj raje molči.

Muscatine, Iowa. — Zvezni senator Smith Brookhart ni ostal dolžan bivšemu zveznemu sodniku K. M. Landisu, kateri ga je zadnji četrtek na konvenciji iowskih legijonarjev v Mason Cityju napadel radi njegovega priporočanja priznanja ruske sovjetske vlade.

Brookhart je odgovoril Landisu: "Landis ne ve nič o Rusiji, zato tudi govori neresnico. Kadar izve resnico, bo govoril drugače. Meni ni treba ničesar preklicati, ker sem povedal resnico, katero sem izvedel šele takrat, ko sem posetil Sovjetsko Rusijo. Na svoje oči sem videl 2000 milj polja v Rusiji obdelanega, čeprav poročevalci čikaške "Tribune" javljajo, da so ruska polja neobdelana. Laž je, kar pravi Landis, da sem videl v Rusiji samo to, kar so mi boljševiki pokazali; imel sem svoje lastne tolmače in poljubno sem govoril z delavci in kmeti. Najmanjšega dvoma ni, da so mi povedali resnico. Kar sem pa videl, ni treba farmarju iz Iowe tolmača, da bi mi povedal, da imajo ruski kmetje lepa polja."

DEBSOVI SHODI.

Chicago, Ill. — (Fed. Press.)— Izvrševalni odbor socialistične stranke naznanja, da bo Eugene V. Debs kmalu na govorniški turi po zapadnih državah. Njegovi shodi se vrše kot sledi:

Great Fals, Mont., 4. sept.; Butte, Mont., 6. sept.; Seattle, Wash., 9. sept.; Everett, Wash., 10. sept.; Tacoma, Wash., Portland, Oreg., 14. sept.; Sacramento, Calif., 16. sept.; San Francisco, Calif., 18. sept.; San Diego, Calif., 20. sept.; Los Angeles, Calif., 23. sept.

AMER. DELEGATA PRIPOROČILA PRIZNANJE MEHIŠKE VLADE.

Komisarja Charles Beecher Warren in John Barton Payne sta dospela v Washington ter predložila konvenčni zapisnik predsedniku Coolidgu in Hughesu.

PRIZNANJE MEHIŠKE REPUBLIKE JE SEDAJ ODVISNO OD PREDSEDNIKOVE VOLJE.

Washington, D. C. — Ameriška komisarja Charles Beecher Warren in John Barton Payne sta se vrnila v Washington ter priporočila predsedniku Coolidgu takojšnje priznanje mehiške vlade.

Preden sta šla v Belo hišo, sta vročila svoje poročilo državnemu tajniku Hughesu.

Po dveurni konferenci v Beli hiši je bilo rečeno, da sta predsednik Coolidge in vnanji minister Hughes zadovoljna z izidom ameriško-mehiških pogajanj.

Oba komisarja sta se povoljno izrazila glede svojega poslanstva v mehiški prestolici.

Komisar Warren je rekel:

"Mehiška vlada sama se je izrazila, da je popolnoma zadovoljna z izidom naše konference. Midva sama sva tudi zadovoljna z njim ter upava, da bodo naši uspehi zadovoljili tudi to vlado."

Državni tajniku Hughes, ki je stal blizu, je s prikimanjem pritegnil komisarjevim besedam.

Vprašan, ali priporoča njegovo poročilo, predloženo predsedniku in državnemu tajniku, priznanje

(Dalje na 2. strani.)

Gen. stavka rudarjev v Čehoslovakiji.

11,000 transportnih delavcev zastavkalo na Irskem.

Praga, 21. avg. — Splošna stavka rudarjev je izbruhnila včeraj v Čehoslovakiji. Vsi premogovniki, razen v nekaterih osamelih krajih, počivajo. Rudarji zahtevajo povišanje mezde. Do zdaj še ni bilo kakih nemirov.

Cork, Irska, 21. avg. — Tu je zastavkalo 11,000 transportnih delavcev in trgovskih pomočnikov, ko so jim delodajalci utrgali mezdo. Vsa trgovina počiva.

Rusija se je postavila na noge.

Sama, brez zunanje pomoči, se je izvlekla iz krize; sejm in razstava v Moskvi.

Moskva, 21. avg.—"Sama, brez vsake pomoči od zunaj se je Rusija izvlekla iz finančne in ekonomske krize in se postavila na noge. Moskovski velesejm je odgovor Rusije ententi, ki je odklonila pomoč v kreditih."

Tako je dejal včeraj Čičerin, komisar zunanjih zadev, ko je govoril ob otvoritvi državnega trgovskega sejma in poljedelske razstave v Moskvi. Pred njim je stalo na ogromnem prostoru 10,000 zastopnikov inozemskih trgovskih tvrdk, državnih zastopnikov, tujih diplomatov in predstavnikov ruskih in tujih organizacij.

"Ko so delegatje entente v Genovi in pozneje v Hagu pokazali, da njihove vlade nočejo pomagati Sovjetski Rusiji drugače kakor pod njihovimi lastnimi pogoji, smo odgovorili, da si rajši pomagamo sami. Ta razstava je naš odgovor!"

Na tisoče gledalcev je obiskalo sejm in razstavo in občudovalo krasne izdelke, ustvarjene z najnavadnejšim in okornim orodjem. Med umetniškimi produkti, na katerih je razstava zelo bogata, je zlasti zanimiva ogromna podoba Lenina, ki je narejena iz zelenega in rdečega listja vseh sene in katera se vzpenja visoko v zrak. Slika je delo umetnika Bešanova.

CENE ŽIVIL V CHICAGU POSKOČILE PET ODSTOTKOV.

Washington, D. C. — (Fed. Pres.) — Department za delo poroča, da so cene živeža v Chicagu poskočile pet odstotkov meseca julija. Cene so narastle tudi v Columbusu, O., New Yorku, Atanta, Ga. in v Minneapolisu in St. Paulu, Minn.

Poročilo se dalje glasi, da je stanarina danes povprečno 63 odstotkov višja kot je bila pred vojno; cene obleke so naraste 74, razsvetljave 80, pohištva 122 in raznih drugih življenskih potrebščin 100 odstotkov od leta 1914.

FARMARJEM PRETI POPOLNA POGUBA.

Poljedelski tajnik ne zida dosti upanja na vladno jamstvo za pšenično ceno, a zavzema pa se za znižanje železniških pristojbin.

NIZKE CENE POLJSKIH PRIDELKOV IN DRAGINJA DRUGIH POTREBŠČIN.

Washington, D. C. — Na tisoče ameriških kmetov bo bankerotnih, če bo pšenična cena preveč manjša, kakor pa znašajo izdatki za obdelovanje pšeničnih polj, pravi poljedelski minister Wallace.

Na tisoče drugih se bo moglo zdržati le tedaj, če bodo kar najbolj varčevali v vseh ozirih.

Če se zdrže sedanje cene vseh ostalih potrebščin, potem morajo poskočiti cene tudi vsem poljskim pridelkom, je pridodal Walace.

Vzhodne železnice bi lahko veliko pomagale, če bi znižale prevoznino za poljske pridelke, posebno tedaj, kadar so te določene za izvoz, je zatrdil poljedelski minister.

"Nizka pšenična cena ni nova poljedelska bolezen," je dejal poljedelski tajnik Wallace v svojem tozadevnem poročilu. "Bolezen sama je pokvarjen odnošaj

(Dalje na 2. strani.)

Revolta stavkokazov.

Zapeljani mladeniči, ki so vzeli mesta stavkujočih mornarjev, so se uprli na ladji.

Port Alberni, B. C. — (Feder. Press.) — Ko je kanadski parnik "Canadian Importer" dospel v tukajšnjo luko zadnje dni, je imel v kabini devet mornarjev uklenjenih v železje. To so stavkokazi, ki so vzeli mesta stavkujočih mornarjev, na morju so pa revoltirali vsled neznosnih razmer in pobegnili na suho, ko se je parnik ustavil Nanaimu. Kapitan parnika je poklical policijo na pomoč, ki je polovila begunce in privedla nazaj na ladjo. Skebje so večidel neizkušeni mladeniči, ki so bili zapeljani po oglasih, slikajočih "najlepše ugodnosti" pomorske službe.

Delovne razmere na parnikih kanadske trgovske mornarice, radi katerih stavkajo mornarji že par mesecev, so tako gnile, da jih tudi najzabitejši skebje ne morejo prenašati.

Država Nebraska bo prodajala premog.

Governer je zagrozil, da bo država prodajala mehki premog po $6.25 tono.

Lincoln, Neb.—Governer Bryan je zagrozil v pondeljek trgovcem s premogom, da bo država začela prodajati premog ljudstvu, če ne znižajo oderuških cen.

Bryan je dejal, da že ima načrt za dovažanje mehkega premoga iz Illinoisa, katerega bo država dajala krajevnim kurivnim odborom in odbori bodo prodajali premog odjemalcem po $6.25 tono. Iz občinskega skladišča v Lincolnu prodajajo zdaj tak premog po $9.50 tono. Governer pravi, da je to preveč.

Nemčija zaseže privatno zlato.

Drastične odredbe za stabiliziranje marke in nakup živil v inozemstvu.

VELIKA INDUSTRIJSKA KRIZA.

10 MILJONOV MARK ZA DOLAR!

New York, N. Y. — Marka se je pogreznila v nove globočine. Danes je miljon mark za 12 centov ali približno 10 miljonov za ameriški dolar.

Berlin, 21. avg. — V izredni seji kabineta, kateri je predsedoval Ebert, je nemška vlada včeraj sprejela drastične naredbe za stabiliziranje marke in dobavo živil. Vlada namerava zapleniti vse zlato in tujo valuto v privatnih rokah.

Položaj v Nemčiji je vedno bolj neznosen. Tona premoga stane 85 miljonov mark. Cestnoželezniška družba v Berlinu naznanja, da bo morala ustaviti obrat, ker ne more več zmagovati izgube s kupovanjem premoga. Vse elektrarne in plinarne so v nevarnosti, da zapro vrata, ker ni premoga; vse nemške industrije morajo vsak čas prenehati z obratom. Iz Poruhrja ni več premoga, v Gornji Šleziji, centralni Nemčiji in Saški pa štrajkajo premogarji.

Vse velike tovarne zapirajo vrata. Lastniki pravijo, da ne morajo plačevati visokih mezd in davkov. Tekstilne tovarne so omejile obrat na dva dni v tednu. Mezde so zadnje dni poskočile za 25 do 50 odstotkov. Posledica depresije je, da je na stotisoče delavcev prišlo ob delo in socialni nepokoj je zdaj toliko večji in nevarnejši za obstanek starega sistema.

Socialistični voditelji svetujejo delavcem, naj potrpe in jemljejo mezdo v izdelanem blagu namesto v denarju, če dobe le del izplačila v gotovini, ker na ta način se izvrši nadaljni korak do socializiranja industrij.

Zahteva po novi taktiki.

Čikaška delavska federacija se je izrekla za samostojno delavsko stranko.

Chicago, Ill. — (Fed. Press.)— Delegatje Čikaške delavske federacije so zadnjo nedeljo sprejeli resolucijo v prilog neodvisni delavski razredni politični stranki. Resolucija bo predložena Illinoiski delavski federaciji in Ameriški delavski federaciji na bližajočima se konvencijama.

Federacija zahteva, da se opusti stara taktika "nagradovanja prijateljev in kaznovanja sovražnikov" v starih političnih strankah ter da se delavci in farmarji združijo v svoji lastni politični stranki.

FOSTERJEVI SHODI.

Chicago, Ill. — (Fed. Press.)— Delavski obrambni odbor, čigar predsednik je Robert M. Buck, podpredsednika pa Eugene V. Debs in rev. John A. Ryan, naznanja, da bo William Z. Foster predaval o michiganskih sodnih procesih proti komunistom v sledečih mestih:

Belleville, Ill., 16. sept.; Kansas City, 17. sept.; Omaha, Nebr., 18. sept.; Denver, Colo., 19. sept.; Hanna, Wyo., 20. sept.; Rock Springs, Wyo., 21. sept.; Ogden, Utah, 22. sept.; Salt Lake City, Utah, 23. sept.; Los Angeles, Cal., 25. sept.; San Francisco in Oakland, Calif., 29.—30. sept.; Portland, Oreg., 7. oktobra Seattle, Wash., 14. okt.; Tacoma, Wash., 16. okt.; Butte, Mont., 21. okt.; Minneapolis in St. Poul, Minn., 28. okt.; Milwaukee, Wis., 4. novembra.

FRANCIJA JE DALA ZADNJO BESEDO.

Odgovor na angleški ultimat, ki je danes objavljen, je cela knjižica.

EVROPA SE RAZDELI V DVA TABORA.

Pariz, 21. avg. — Francija je danes dala zadnjo besedo Angliji v reparacijskem konfliktu. Poincarejev odgovor na zadnjo angleško noto je bil danes dostavljen angleški vladi in jutri bo objavljen.

Odgovor je prava knjiga, ki šteje okrog 12,000 besed in izide v obliki nove "Rumene knjige". Kakor poročajo, se francoski dokument v začetku bavi z idejami francoske vlade o ententi in odškodnini, nato sledi podrobnostni program, ki ima stopiti v veljavo, kadar Nemčija kapitulira, potem pa je odgovor francoske vlade na trditve in očitke Anglije.

Poincare odgovara Angliji točko za točko. Angleška nota vsebuje 67 točk in francoska pa ima vse točke v enem stopcu, zraven v paralelnem stopcu je pa odgovor na vsako točko.

V uvodu apelira Poincare za obstanek entente in kliče v spomin vse bitke, v katerih so Francozi in Angleži skupaj odbijali nemške navale, potem pa navaja reparacijski program Francije, o katerem francoska vlada ne bo razpravljala toliko časa, dokler Nemčija ne preneha s pasivno rezistenco v Poruhrju.

Francija ponovno povdarja: Odškodninski dolg Nemčije bo znižan le za toliko, za kolikor Anglija in Amerika znižata dolg Francije in za nič več.

Pariško časopisje ne izraža upanja, da Anglija sprejme francoski program. Časopisje vidi zadnjo nit entente pretrgano in Evropo razdeljeno v dva tabora: tabor držav s Francijo na čelu in drugi tabor okoli Anglije.

Kukluksi groze herrinskim rudarjem.

Pravijo, da bodo "maščevali nekaznovane umore".

Marion, Ill. — Dne 20. t. m. so bile tukaj na glavnem trgu demonstracije Ku Klux Klana. Govorniki so grozili, da "nekaj pride", če ne bodo "zakoni uveljavljeni". Med govorniki je bil tudi pastor iz Cartervilla, ki je dejal, da rudarji ne smejo misliti, da bodo "njihovi zločini ostali nekaznovani".

HUJŠE KAKOR NA VERDUNSKI FRONTI!

Samo v Pennsylvaniji je bilo 343,687 delavcev ubitih in ranjenih v šestih letih.

Washington, D. C. — (Feder. Press.) — Biro za delavsko statistiko, ki poroča o nezgodah v ameriških industrijah, pravi, da je bilo samo v državi Pennsylvaniji 343,687 delavcev ubitih in ranjenih v premogarski in jeklarski industriji v zadnjih šestih letih, odkar je bila napovedana vojna Nemčiji.

Od tega števila odpade 300,524 nezgod na premogovnike in ostalih 343,163 nesreč na jeklarske in železarske tovarne.

Industrijska vojna mori delavce dan za dnevom, noč za nočjo — ali kdo se sploh zmeni?

VREME.

Chicago in okolica: V četrtek jasno in hladno. Severni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24. urah: najvišja 75., najnižja 65. Solnce izide ob 6:04, zaide ob 7:42.

Iz delavskega sveta.

(Federated Press.)

Konec somersetske stavke.

Clearfield, Pa. — Po sedemnajstih mesecih dolgega in najbolje vojevanega boja v zgodovini delavstva so se rudarji v okraju Somerset, Pennsylvanija, vrnili na delo. Rudarji so deloma zmagali. Njihova unija sicer ni priznana, toda izsilili so iz premogovniških baronov unijske plače.

Tekom stavke je bilo na tisoče moških, žensk in otrok izgnanih iz kompanijskih stanovanj in lansko zimo so morali prebiti v šotorih, barakah, stajah in v kurnikih. Družine rudarjev so trpele na pomanjkanju živil in obleke. Ustavne pravice rudarjev so bile pomandrane in njihova življenja so bila neprenehoma v nevarnosti vsled terorizma, katerega je izvrševala privatna armada pobojnikov v službi operatorjev, čete šerifskih deputijev in kozaška državna policija. Vse te izkušnje so tako ogorčile rudarje, da so odločeni nadaljevati boj za pojačanje svoje organizacije, čeprav jih je beda prisilila nazaj na delo.

Naznanilo izvrševalnega odbora distrikta št. 2 U. M. W. of A., ki obvešča krajevne unije o končanju stavke in daje kratek pregled boja, se glasi med drugim:

"Dne 1. aprila 1922. so bili organizirani rudarji v Združenih državah prisiljeni v splošnem zastavkati zoper nameravano znižanje mezde. Neorganizirani rudarji okraja Somerset so se odzvali apelu unije, stopili v stavko skoro do zadnjega moža in se pridružili organizaciji.

Po petih mesecih boja so se operatorji v unijskih okoliših podali in podpisali znano clevelandsko pogodbo v avgustu 1922. S tem je bila končana stavka za stare organizirane rudarje. Somersetski operatorji niso hoteli podpisati omenjene pogodbe in stavka v tem okraju se je nadaljevala.

Mnogo stavkarjev se je po clevelandski poravnavi podalo za delom v unijske okoliše. Operatorji so pričeli dovažati stavkokaze in nekateri slabiči med stavkarji so se vrnili na delo.

Velik faktor položaja je bil slab obrat po vsem distriktu št. 2. Rudarji so delali le po nekaj dni v tednu. Ker so se ti rudarji zavezali, da bodo prispevali izredni assesment za somersetske stavkarje, so vsled slabega zaslužka le z veliko težavo izvrševali svojo obljubo.

Ekonomske razmere sploh so bile proti uniji. Kadar je bil trg premoga dober, je manjkalo vozov; ko je pa bilo dovolj vozov pri premogovnikih, so padla naročila a premog in operatorji so držali le toliko rudarjev na delu, da so producirali 30 odstotkov normalne vsote premoga.

Ves ta čas so bili somersetski operatorji dobro organizirani in trdovratno so se držali programa, da z unijo ne sme biti nobenega opravka. Nebrojni poskusi organizacije za konferenco z operatorji so bili brez uspeha.

Iz navedenih vzrokov je distriktna eksekutiva sklenila odpoklicati štrajk, zavedajoča se, da nadaljevanje boja bi prineslo le še večje žrtve in trpljenje rudarjem.

Ali se je stavka izplačala?

Somersetski rudarji, dasiravno nis dobili pogodbe, so le izvojevali sledeče pridobitve:

1. Skoro vse družbe v okraju plačujejo rudarje po unijski lestvici. Dnevne mezde znašajo najmanj $7.50, s kramnem od tone $1.20 in s strojem od tone 86 centov. Mezde so torej tekom stavke narastle 20 do 68 odstotkov.

2. Somersetski rudarji zdaj prejemajo plačo za takozvano "mrtvo" delo.

3. Rudarji pravijo, da pri tehtanju niso več tako osleparjeni kot so bili pred stavko.

4. Šerifski deputiji, premogovniška in železarska policija in podrepniki družb sicer še vedno gazijo ustavo, a niso tako predrzni kot so bili poprej.

5. Operatorji zdaj spoznavajo moč rudarjev in se bodo vedno bali z druge stavke.

Ta dejstva kažejo, da se je stavka v Somersetu izplačala. Vsak cent, ki so ga organizirani rudarji dali svojim tovarišem v Somersetu v podporo, se je dobro izplača tudi njim, kajti če bi ne bili podprli stavkarjev, o bili operatorji že davno znižali mezde na nižino predvojne lestvice leta 1917, in operatorji v unijskih okoliših bi bili imeli vzrok za novo kampanjo a znižanje mezde kakor so delali pred enim letom.

Malo premogarskih okrožjev je bilo unioniziranih z enim samim bojem. Somersetski rudarji morajo držati pri življenju duh unionizma in distrikt št. 2 mora odločno delovati za priznanje organizacije v Somersetu."

Brezposelnost med rudarji v Ohiju.

Columbus, O. — Ena tretjina premogarjev v državi Ohio je brez dela, kakor poroča državni rudniški ravnatelj Jerome Wason. On pravi, da je 17,500 rudarjev izmed 52,000 brez dela.

Rovi naokrog Hockinga brez malega počivajo. Na vzhodni strani je več dela.

Slabe razmere v Kanadi.

Vancouver, B. C. — Zadnje čase je prišlo iz Anglije in Škotske več ko 15,000 izseljencev, ki so bili kar v masah poslani v farmarske okoliše, kjer zdaj tekmujejo z domačini za delo na farmah. Plača na kanadskih poljih pšenice in rži je navadno tri dolarje s hrano in stanovanjem vred na dan. Žetva pa bo končana v dveh mesecih in potem bodo farmarski delavci poplavili industrijska mesta.

V južnih državah padejo mezde.

New Orleans, La. — Delavci v ladjedelniški in kovinarski stroki sicer stavkajo za višjo mezdo, toda delodajalci v splošnem po vseh pribrežnih mestih od Mehiškega zaliva se pripravljajo na znižanje mezde. Pristanišča in ladjedelnice bodo menda prve prizadete.

Po Illinoisu še ni slabo.

Washington, D. C. — Department za delo javlja, da delavski položaj v državi Illinoisu se ni dosti spremenil od zadnjega meseca. Tupatam — v Chicagu, Chicago Heightsu, Ciceru itd. — se je pojavila sezonska brezposelnost, ampak v splošnem je položaj še vedno dober. V jeklarski in obašilni industriji raste zaposlenost.

Razne vesti.

REDNA ZRAČNA POŠTA.

Prvi poizkus zračne pošte, ki postane redna v najkrajšem času, je bil narejen v torek 21. avgusta, ko je dvoje velikih letal priplulo v Chicago, eno iz New New Yorka na zračni poti v San Francisco in drugo iz San Francisca na poti v New York. Oba eroplana sta preletela kontinent v 28. urah in nesla sta po 500 funtov pošte prvega razreda.

Ko se ustanovi redna transkontinentalna zračna pošta, bodo letala odjemala in oddajala pošto v New Yorku, Clevelandu, Chicagu, Omahi, Salt Lake Cityju, Renu in San Franciscu. Poštnina za pisma zračne pošte ne bo nič večja kakor za navadno razpošiljanje po železnici, čeprav bodo potovala veliko hitrejše.

27 ČLOVEŠKIH ŽRTEV ZADNJO NEDELJO.

Toronto. — V nedeljo je zahtevala nesreča v zraku, ognju in na vodi nič manj kakor 27 človeških življenj.

Devet jih je bilo ubitih v nekem letovišču v Ontariju, deset jih je utonilo v reki Mississippi in osem na jih je našlo smrt v nesrečah na zrakoplovih.

KRVAVA STATISTIKA.

Chicago, Ill. — Avtomobili so ubili 427 oseb v Chicagu od 1. januarja do 20. avgusta t. l. Istočasno je "domače" žganje ubilo 137 oseb.

522,919 OSEB PRIŠLO IN 81,450 ODŠLO IZ AMERIKE.

Washington, D. C. — V zadnjem fiskalnem letu se je naselilo v Združenih državah 522,919 inozemcev, v istem času je pa odšlo iz Amerike 81,450 starih naseljenikov, poroča department za delo.

NESREČA V SLOVENSKI DRUŽINI.

Chicago, Ill. — Zora Oven, hčerka našega dobro znanega br. Jožka Ovna, stara tri mesece, se je zadušila zadnjo nedeljo v vozičku, ko se je zamotala v odejo. Ponesrečena Zorica je bila dvojček; drugemu otroku se ni zgodilo nič žalega, dasi sta ležala skupaj. Žalujočemu očetu in materi naše globoko sožalje!

18,000 KLERKOV PRETI S STAVKO.

Chicago, Ill. — Ker ne marajo mesarji in groseristi ugoditi zahtevam unije trgovskih pomočnikov v tem mestu, je skoro gotovo pričakovati ene največjih tovrstnih stavk. Šestnajst tisoč trgovskih pomočnikov, zaposlenih v 7,000 trgovinah v čikaškem mestu, namerava odložiti svoje delo.

Zahteve trgovskih pomočnikov so navedene v pismu, ki ga je prejel tajnik Alex T. Dillon. Trgovski pomočniki zahtevajo v tem pismu, da morajo podpisati groseristi unijsko pogodbo do dne 1. septembra. Če ne store tega, se bodo trgovski pomočniki poslužili splošne stavke.

Trgovski pomočniki bi radi najmanjšo tedensko plačo v znesku po $40, nadalje prost dan ob nedeljah, deveturni delavnik od osmih zjutraj pa do šestih zvečer, vsak dan razen v soboto eno uro za južino in pa poldrugo plačo za čezurno delo. Moški in ženske morajo biti plačani enako. Sedanja najmanjša plača je $30 na teden.

Tajnik Dillon je prečital to pismo na seji trgovske zveze, in pričela se je splošna razprava o zahtevah v pismu. Naposled je prišlo do glasovanja, s katerim so sklenili trgovci soglasno, da se ne bodo ozirali na zahteve unijskih trgovskih pomočnikov, nego sprejeli boj z unijo do konca.

A. P. Forrest, ki je predsednik unije trgovskih pomočnikov, je dejal, da so mestni trgovski pomočniki organizirani do 80 odstotkov. Uradniki trgovske zveze pa taje to ter trde, da bo učinek nameravane stavke skoro popolnoma neobčuten.

Poljaki beračijo za novo posojilo.

New York, N. Y. — V Ameriko je dospel odposlanec poljske vlade z namenom, da izbereči tukaj novo posojilo 15 miljonov dolarjev. Poljska je finančno bankrotirana. Obtok njenega ničvrednega denarja znaša zdaj 500 biljonov mark.

Pet Američanov ubitih v Alpah.

Nice, Francija, 21. avg. — Velika nesreča je včeraj zadela družino ameriških turistov, ki so se vozili v avtobusu po strmi cesti med Niem in Evianom nad reko Var. V družbi je bilo 17 Američanov. Avtobus se je prevrnil in padel po strmi rebri 300 čevljev globoko v reko. Pet turistov je mrtvih in 11 je bolj ali manj pobitih. Ena sama ženska je ostala nepoškodovana.

Kuba je plačala dolg.

Havana, 21. avg. — Kuba je povrnila vladi Združenih držav vojno posojilo v vsoti deset miljonov dolarjev.

Francozi nočejo dati posojila Poljski.

Pariz, 21. avg. — Kakor poročajo, so se pogajanja za novo posojilo Poljski razbila. Poljska bi rada dobila od Francije miljardo frankov. Francija je zahtevala, da mora Poljska kupovati premog samo od nje, če hoče imeti posojilo in to se zdi Poljakom malo preveč.

Revolta Maročanov raste.

Madrid, 21. avg. — Revolta Murov v španskem Maroku (Severna Afrika) je iznova vzplamtela. Zdaj so se dvignili domačini v okrožju Cueta, ki so pet let mirno prenašali španski jarem.

V španskih vladnih krogih je zavladala panika. Vlada je poklicala vse rezervne častnike v službo in govori se o splošni mobilizaciji.

Angleška policija zapušča Carigrad.

Carigrad, 21. avg. — Angleška policija je danes zapustila Carigrad. Zavezniške čete začno izpraznjevati mesto 25. avgusta. — Lozanska pogodba je danes pred veliko skupščino v Angori in bo najbrž ratificirana še ta teden.

Gozdni požari v Franciji; 10 oseb zgorelo.

Pariz, 21. avg. — Silni gozdni požari so uničili dve milji najlepšega francoskega lesovja ob Sredozemskem morju in vpepelili mnogo vil in letovišč na glasovitem obrežju Rivere. Deset oseb je izgubilo življenje.

Stinnes v Londonu.

London, 21. avg. — Hugo Stinnes, nemški industrijski kajzer, in Villem Cuno, prejšnji nemški ministrski predsednik, prideta v London ta teden, kot poroča "Daily Sketch". Namen obiska je še tajen.

KAPITALISTI PRI PREDSEDNIKU COOLIDGU S SVOJIM PROGRAMOM.

(Nadaljevanje s prve strani.)

dohodke morajo biti zelo znižani. Predsedniku je bilo rečeno, da morajo kapitalisti vlagati svoj denar po sedanjih davčnih postavah neplodonosno.

Velekapital želi, da naj se vlada ne vmešava v trgovinsko kupčijo. Zato so priporočili predsedniku, naj izroči vladno plovbo zasebnim interesom v roke. Predsednik se je teden dni pečal z vprašanjem trgovskega brodovja ter preučeval natanko tozadevno politiko. Večkrat je imel konferenco s člani plovbnega odbora.

Delegacija se je nadalje odločno izrekla proti temu, da bi vlada prevzela železnice.

Zvezna trgovska zbornica je za "dopustno" spojitev ameriških železniških sistemov po tistem načrtu, ki ga je pred letom dni predložila meddržavna trgovska komisija.

Organizirani kapitalisti so proti vladni kontroli nad rudniki in drugimi bistvenimi javnimi koristnostmi, ravno tako, kakor so proti taki kontroli in lastništvu prevoznih sredstev na mokrem in na suhem.

Kapital zahteva nastavitev posebnega odbora za manipulacije sedanje pregibne tarife. To delo opravlja sedaj tarifna komisija.

Drastično omejitev priseljevanja odobruje kapital, ali želi pa, da bi bila vrata malo bolj odprta pritoku tujerodnega elementa v to deželo. Delegacija je priporočila predsedniku, naj bi bila sedanja kvota zvišana za dva odstotka. To bi dalo približno tretjin miljona več cenenih delavcev velekapitalistom.

Velekapital se je tudi ob tej priliki izrekel proti vojaškemu bonusu. To je tudi končna točka v programu, ki so ga velekapitalisti predložili predsedniku ob tej priliki.

Ko je odšla iz Bele hiše bankirska skupina, se je zglasil pri predsedniku tudi podpredsednik društva trgovskih potnikov Leon S. Fox.

AMERIŠKA DELEGATA PRI POROČILA PRIZNANJE MEHIŠKE VLADE.

(Nadaljevanje s prve strani.)

Obregonove vlade, je odgovoril Warren.

"Hm, to je ravno za kar smo šli tja."

Pristavil pa je še, da je končna odločitev glede mehiškega priznanja v rokah predsednika Coolidga.

Ameriška komisarja sta bila kar najprisrčneje sprejeta v mehiški prestolici, je dejal Warren. Mehiški uradniki so jima nudili iskreno sodelovanje med pogajanji. Zelo pohvalno se je izrazil o mehiških komisarjih Ramonu Rossu in Fernandu Gonzalesu Roaju.

Ameriška komisarja sta prejela ob svojem prihodu v Washington od strani mehiških komisarjev naslednjo brzojavko:

"Midva iskreno upava, da bosta po svojem povratku v rojstno deželo po vajinem plodonosnem delu za zbližanje obeh dežel zaželo s svojima družinama vživala srečo, do katere vaju upravičujejo vajine neprecenljive zasluge in vrline.

"Upamo, da bo vajino iskreno razpoloženje, ki sta ga kazala na ši deželi, važen faktor v bodočih mednarodnih odnošajih med tema dvema narodoma."

Vprašan, če zahteva pogodba z Mehiko pogajanje za dogovor al' dogovore z Mehiko, je Warren zatrdil, da ne bo razen tistih dveh konvencij, o katerih je govorjeno v zadnjih Obregonovi izjavi, nobene druge pogodbe iz pravkar dokončanih pogajanj.

Po njegovem mnenju so vse postavne ameriške pravice popolnoma zavarovane z doseženim sporazumom.

Državni tajnik Hughes je namignil, da bo takoj posvetil svojo pozornost Warren-Paynovemu poročilu.

PŠENIČNIM KMETIJAM PRETI POPOLNA POGUBA PRAVI WALLACE

(Nadaljevanje s prve strani.)

med cenami poljskih pridelkov in onimi drugih potrebščin.

"Kmet bi še precej dobro izhajal s sedanjimi cenami svoje pšenice, če bi cene tistih potrebščin, ki jih mora kupiti, odgovarjale pšeničnim sorazmerno.

"Mezde v industriji in na železnicah so skoro dvakrat tolike kakor pred vojno. Davki manj kakor dvakrat toliki. Prevoznina na železnicah je 50 do 75 odstotkov višja.

"Zelo koščljivo vprašanje je, kako pomagati tistim, ki pridelujejo pšenico?

"Nekateri zahtevajo, naj bi vlada določila primerno ceno naši pšenici.

"Drugim se zdi pametno in koristno, če bi se vlada vrgla na trg ter pokupila najmanj 200,000,000 mernikov pšenice. Ti se opirajo na teorijo, češ, da bi nenadoma poskočila pšenici cena, bržko bi je ne bilo preveč na trgu.

"Jaz ne vidim dobrih posledic niti iz prve, niti ne iz druge teorije.

"Večina naših ljudi bi odobrila vsak praktičen način te pomoči, ali predvsem moramo biti gotovi, da bo dotično zdravilo res zares odpomoglo kmetu.

"Ali bi bilo tem slabim razmeram odpomagano, če bi vlada razpolagala po svoji preudarnosti s preobilnimi poljskimi pridelki in založila kmeta s potrebnim denarjem, ne vem. Po mojem mnenju ne ve tega prav noben človek."

Nizka pšenična cena bo povzročila to, da bo letos veliko manj posejanega tega poljskega pridelka je pristavil tajnik Wallace. Položaj je strašno težak za posameznika, ali tisti, ki se bodo mogli zdržati in preboleti te hude čase, bodo imeli koristi.

Tajnik je napovedal, da je pričakovati manjšega izvoza v žitu in mesu, ali Evropa bo še vseeno kupovala velike količine od nas.

VABILO NA VESELICO

Slavnost Enajst letnice našega doma

katero priredi

Slov. Izob. društ. "VIHAR"

v Dunlo, Pa.,

dne 1. septembra 1923.

Začetek veselice točno ob 6 uri zvečer.

Vstopnina za moške je 50c. Ženske so vstopnine proste.

Igrala bode izvrstna godba v zabavo vsem za mlade in stare. Za dobro in točno postrežbo bo vsestransko preskrbljeno. Uljudno vabimo vsa društva in slavno občinstvo domače, bližnje in daljne okolice, da se polnoštevilno vdeleži te naše slavnostne zabave. Vabi pripravljalni ODBOR.

Vsak je svoje sreče kovač.

Ljudje navadno v nesreči tarnajo nad svojo usodo, toda ako preiskujejo uzrok svoje nesreče, bodo pronašli, da sta usoda in sreča taki, kakor so si ju sami provzročili.

Nobena druga stvar ne doprinese k Vaši sreči kakor zdravje, marljivo delo in razumno varčevanje.

Napravite si Vaš način hranjenja že danes in uložite Vaše pribranke v domači denarni zavod na

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT",

kjer bodo sigurno naloženi in Vam prinašali 4% obresti na leto.

Denarne nakazila v staro domovino izvršujemo točno, brzo in po jako zmernih cenah.

Zastopamo vse prekomorske parobrodne družbe.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE.

NOVA KNJIGA! NOVA KNJIGA!

"Pater Malaventura"

in

"V kabaretu"

Spisal Zvonko A. Novak. Ilustracije narisal Stanko Žele.

Izdala in založila Književna matica S.N.P.J.

Povest iz življenja ameriških frančiškanov. To je prva slovenska knjiga v Ameriki, ki ima izvirne slike. Fina trda vezba. Stane $1.50 s poštnino vred. Rojaki, sezite po tej knjigi, ne bo vam žal!

Naročbe sprejema

Književna Matica S. N. P. J.

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Izpolnite, izrežite in pošljite na gornji naslov sledeči

NAROČILNI LISTEK.

Književna matica S. N. P. J.,
Chicago, Ill.

Tukaj pošiljam $1.50 za knjigo "Pater Malaventura" in "V kabaretu", katero mi pošljite takoj poštnine prosto.

Ime .....

Naslov .....

.....

(Opomba: S tem listkom je treba tudi poslati denar.)

SLIKE IZ NASELBIN.

Great Falls, Mont. — "Nesreča nikoli ne počiva," je že star pregovor. Tako smo izgubili pri nas dva naša rojaka, in sicer Antona Franeticha in Gasperja Rapela. Za Franeticha je bilo že poročano, samo napačno je bilo rači otrok, kajti zapustil jih je pet, ne samo dva nedorasla otroka. On je bil član društva "Veselih Slovencev", št. 454 v Sand Couleeju, Montana, od 20. januarja t. l., prej pa je bil član društva "Narodnih bratov", št. 202 v Great Fallsu. Društvo "Narodni bratje" mu je tudi izkazalo čast kot zvestemu svojemu članu. Podarilo mu je v zadnji pozdrav krasen venec, ki je krasil pokojnikovo krsto.

Rojaka Rapela je ubilo v istem premogovem rudniku kot Franeticha. Oba pokojnika sta doma od Postojne. Gasper Rapel je bil star 47 let, doma iz Nove Sušice na Notranjskem in je bil tu v bližini Great Fallsa okoli dvajset let. Zapušča ženo in štiri nedorasle otroke od šestih mesecev do 12 let.

Ranjki Rapel je bil zelo priljubljen med našim narodom in dober delavec na društvenem polju, dokler ga ni zadela nesreča. Bil je pri ustanovitvi društva "Narodnih bratov" leta 1912. Ampak usoda je hotela, da je moral zapustiti društvo, ker si ni mogel drugače pomagati. Ranjki Rapel je bil strog in vesten član, vedno je zahteval pravico. Rekel je: Bratje, postali smo člani S. N. P. J. Gledati moramo na bratstvo, biti pošteni in složni med seboj in upoštevati moramo pravila S. N. P. J., ker le po pravilih nam bo mogoče obdržati bratstvo."

Pokojni Gasper Rapel je bil 8. član vpisan pri ustanovitvi in njegova cert. številka je bila 15220. Kot je bilo mnogo rojakov prizadetih radi neuspešnega poljedelstva, tako je bil tudi naš ranjki Rapel. Po časopisih so pisali in silili naše rojake, naj se selijo po farmah, češ, koliko se na njih pridela in da je farmar sam svoj gospodar. Podalo se jih je več na farme in Rapel je bil med njimi. Prihranil si je bil nekaj denarja v rudotopilnici in se podal s svojo družino na farmo. Na farmi je garal od ranega jutra do poznega mraka, a vsako leto je šlo slabše, da končno ni mogel plačevati asesmenta. Društvo ga je zakladalo, kolikor je bilo v njih moči, ker pa je bilo društvo prizadeto radi drugih, za katere je tudi zalagalo asesment, a potem na vprašanje dobilo odgovor, zakaj zaklada in naj jih društvo črta iz jednote, je društvo sklenilo, da suspendira vsakega, ki ne plača asesmenta. In tako je bil naš ranjki Rapel suspendiran in črtan. Čutil se je prizadetega in ni hotel nič več slišati od podpornega društva. Če hočemo biti pošteni, ne moremo radi tega pripisovati krivde društvu, ker društvo je storilo svojo dolžnost.

Ranjki Rapel si pa ni mogel opomoči s farmo, kajti letine so bile čedalje z vsakim letom slabše. Odkod naj si pa farmar pomaga, če ne pridela.

Že večkrat sem čital, da kdor verjame, da bo uspel, gotovo doseže uspehe. Ravno naš Rapel je trdno veroval, da bo enkrat premožen in mu ne bo treba poslušat parnih piščali. Ali njegov trud in trdna volja mu nista nič pomagala, pustiti je moral farmo in se podati za zaslužkom, poslušat spet parne piščali do 17. julija. Tedaj pa je usoda uničila njegovo življenje in zapustil je ničvredni svet, ki nima drugega kot tuge in težave. Prestal je, a nas še čaka, da bomo sčasom prišli vsi tja, kjer pravijo, da čaka edini počitek delavce, ki morajo garati skozi vse življenje noč in dan.

Dragi Rapel, zapustil si nas in odšel iz naše srede. Tvoj spomin in tvoje besede pa bodo še živele med nami, da le po pravilih S. N. P. J. moremo obdržati bratstvo.

Rojaki, ki še niste člani našega društva, pridružite se nam, da boste zavarovani za slučaj bolezni ali nesreče. S. N. P. J. preskrbi za vse svoje sinove in hčere, ki so pod njenim okriljem ter bo v pomoč vašim sirotam, ki jih zapuščate. Člani ali članice lahko postanete z malim denarjem, kajti zdravniško preiskavo plača jednota in pristopnine k našemu društvu ni nič, samo asesment plačate, pa ste člani največje slovenske podporne organizacije v Ameriki. — **J. Ponikvar.**

Bessemer, Pa. — Društvo "Krim", št. 97 v Bessemerju, Pa., naznanja svojemu članstvu žalostno vest, da nam je nemila smrt ugrabila iz naše srede sestro Marijo Sedelnik. Zapustila nas je po kratki in mučni bolezni dne 10. avgusta zjutraj v bolnišnici New Castle, Pa. Pogreb se je vršil dne 12. t. m. z vsemi častmi od strani društva na mirodvoru cerkve svetega Antona v Bessemerju, Pa.

Zahvalim se vsem članom in članicam kakor tudi sosednjim društvom in drugim, da so se v tako obilnem številu udeležili pogreba. Sprevoda k zadnjemu počitku so se udeležili rojaki s štirimi zastavami, to je od našega društva št. 167, od društva "Majke božje" Hrvaške zajednice dve, za kar jim tudi hvala.

Pokojnica je bila stara 32 let in zvesta članica S. N. P. J. 12 let. Za njo žaluje njen mož Jernej Sedelnik, kateremu je zapustila pet nedoraslih otročičkov, najstaršega 13 let in najmlajšega petmesečev ter mater M. Tasoto in tri brate Pavla, Johna in Gusta Tasoto, vse člane S. N. P. J. Naj bo pokojnici lahka gruda. — **Rudolf Miglich**, tajnik.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Klerikalna politika. — Takole jo označuje bivši generalissimus SLS dr. Šušteršič v svojem glasilu "Ljudski Tednik": **V enem oziru** je bil uspeh sedanje vladne taktike brez dvoma zajamčen: v pogledu SLS. Po našem mišljenju ne more biti nobenega dvoma, da pride v doglednem času do odcepa SLS od federalističn. bloka odnosno od Radića, kakor hitro postane njegova družba nevarna za klerikalne junake. V tem hipu bodo voditelji SLS točno zapustili g. Radića, ga prepustili njegovi usodi in se pobrigali z isto točnostjo za svojo lastno kožo in svoj žep. To odgovarja glavnim maksimam (pravilom) klerikalne taktike, v kateri se odlikujejo po "jekleni" doslednosti, ker sloni na obeh edino zanesljivih svojstvih današnjih junakov SLS: na kukavičnosti in požrešnosti . . ." Ta uničujoča sodba dr. Šušteršiča o naših klerikalcih pač ne rabi dostavka.

Kaj pravijo hrvaški klerikalci? — Poročali smo že, kako so hrvaški klerikalci, katerim je Radić pobral vse mandate, svarili naše klerikalce pred zvezo z Radićem. Pa za Korošca je bilo vsako svarilo zaman in Korošec je sklenil oni škandalozni Markov protokol. Hrvaški klerikalci dajejo sedaj Korošcu hude lekcije, kako ga je polomil in pravijo, da je Korošec, ki je omogočil samoradikalno vlado tudi odgovoren za vsa njena dejanja.

Pogajanja med Jugoslavijo in Rusijo se prično v kratkem. Najpreje se bo sklenila samo trgovska pogodba z Rusijo, pozneje pa se bo rešili tudi vprašanje vpostavitve diplomat. odnošajev med Jugoslavijo in Rusijo.

Igralnico na Bledu, kjer so se zaigrali v eni noči miljoni, je dalo ministrstvo brzojavno zapreti.

Na vrh Triglava je prišel v polni vojni opremi bataljon italijanskih alpincev, da tako demonstrira za italijanski Triglav.

Izseljevanje v Ameriko. — Samo v enem tednu je bilo vloženih 24.000 prošenj za potna dovoljenja v Ameriko. V vsem letu pa se sme izseliti v Ameriko samo 6000 Jugoslovanov. Že iz tega mora spoznati vsak, da je le malo upanja, da bo njegova prošnja ugodno rešena. To pa naj bi rešilo tudi vprašanje vpostavitve ... Ameriko tako malo Jugoslovanov, so krivi nekateri naši nezavedni izseljeniki, ki so se prijavljali v Ameriki kot Avstrijci, mesto kot Slovenci ali Jugoslovani. — Zaradi njih se sme sedaj izseliti več Avstrijcev in manj Jugoslovanov. ker se določuje število izseljencev iz posameznih držav, ki se smejo izseliti, po številu izseljencev, ki jih je štel vsak narod pred vojno v Ameriki!

Štrajk mornarjev Dalmaciji še vedno ni končan.

Predrzno sleparijo si je dovolil nek uradnik v trgovinskem ministrstvu. Med akte, ki jih je predložil ministru Jankoviću v podpis, je vložil tudi nakazilo, da se izplača njegovi ženi bolniška podpora v znesku pol-milijona dinarjev. Minister, zaupajoč uradniku, je večino aktov podpisal, ne da bi jih prebral. Tako tudi ono nakazilo na pol milijona dinarjev. Uradnik je šel nato k blagajni in dvignil nakazano vsoto. Stvar pa je prišla skoraj na dan in uradnik je bil zaprt. Denarja pa niso pri njem več našli. Negotovo je, če je denar skril, ali pa ga je v resnici porabil.

"Moram postati bogata", je venomer zatrjevala zagrebška branjevka Ilonka Glogićeva. Ker pa ni kupčija z jajci in fižolom toliko nesla, da bi postala miljonarka, je hotela poskusiti srečo s ponarejanjem 100 dinarskih bankovcev. Našla je pomagače in jim izdala ves svoj denar za nakup papirja in drugih potrebščin. Ni pa še čedna družba pričela ponarejati denar, pa jim je prišla policija na sled, jim pobrala papir in vse pripomočke, branjevko in vse njene pomagače pa zaprla. Ilonki se bo pa vseeno želja izpolnila, ker bo bogata — na ričetu.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Midway, Pa. — Uredništvo ni prejelo nikakega naznanila o izkazu daril od vas, ki bi ga bili odposlali 13. ali 14. julija. Če imate kopijo, jo lahko pošljete v priobčitev. — Pozdrav!

Springfield, Ill. — Vaš popravek datuma o vršitvi seje direktorjev S. N. D. v Springfieldu je prišel prepozno. — Pozdrav!

SLOV. DRAMATIČNIM DRUŠTVOM NA ZNANJE!

Prvič se nudi Slov. Dram. Društvam prilika, da si izpopolnijo svoje arhive z najnovejšimi igrami, katere so bile pred kratkim sestavljene, ali pa prevedene iz tujerodnih jezikov.

Ker imam preveč gradiva za oglašanje, prosim cenj. Slov. Dram. Društva, da se obrnejo s pismenim potom na spodaj označeni naslov za tozadevna pojasnila.

Za sedaj razpolagam z približno 120timi igrami, a v kratkem času prejmem še nadaljne kopije in zalogo novih iger. Za pojasnila pišite na naslov: **A. Primc, 6308 Carl ave., Cleveland, Ohio.**

(Adv.)

KNJIGE
Književne Matice S.N.P.J.

Književna matica Slovenske narodne podporne jednote je izdala in ima v zalogi sledeče knjige:

Pater Malaventura. Spisal Zvonko A. Novak. Izvirna povest iz življenja ameriških frančiškanov. Z izvirnimi slikami, katere je izdelal Stanko Žele. Fina trda vezba. Cena s poštnino vred $1.50.

Slovensko-angleška slovnica. Dodatek raznih koristnih informacij. Fina trda vezba. Cena $2.00 s poštnino vred.

Jimmie Higgins. Spisal Upton Sinclair, poslovenil Ivan Molek. Povest iz življenja ameriškega proletarijata za časa velike vojne. Trda vezba. Cena $1.00 s poštnino vred.

Zajedalci. Spisal Ivan Molek. Povest iz doslej skritega kosa življenja slovenskih delavcev v Ameriki. Trda vezba. Cena $1.75 s poštnino vred.

Zakon biogenezije. Spisal Howard J. Moore, poslovenil J. M. Zelo podučna knjiga, ki tolmači mnoge naturne zakone in pokazuje, kako se splošni razvoj ponavlja pri posamezniku fizično in duševno. S slikami. Trda vezba. Cena $1.50 s poštnino vred.

Zadnji dve knjigi, naročeni skupaj, dobite za tri dolarje. Vse zadnje štiri knjige za šest dolarjev. Vredne so!

Naročbe, s katerimi je poslati denar, sprejema

Književna Matica
2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Severa's zdravila vzdržujejo zdravje v družinah

Kot izvrstno zdravilo za prebavo in grenčec — jemljite

Severa's Balzol

(prej znan kot Življenski Balzam)

Priporočen za neprebavljanje, zastarela zaprtja in oslabelosti.

Cena 50 in 85 centov.

Vprašajte zanj v lekarnah.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

CUNARD ANCHOR

V JUGOSLAVIJO V 9 dneh

na morskih velikanih, ki vozijo vsak torek

AQUITANIA	45,647 ton
MAURETANIA	30,704 ton
BERENGARIA	52,022 ton

Prijazne kabine za tretjega razreda potnike s 2, 4, 6 posteljami. Krasna obednica, kadilna in počivalna soba. Pokrito promenado nadkrovje. Izvrstna krito promenado nadkrovje. Nobenih skrbi.

Cunardovi Money order'i so izplačljivi v Jugoslaviji hitro, varno in zanesljivo.

Za potni listek in druga pojasnila vprašajte pri bližnjem agentu v vašem mestu.

CUNARD ANCHOR LINE, 140 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

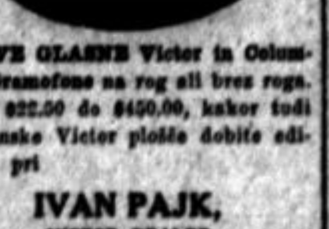

PRAVE GLASNE Victor in Columbia Gramofone na rog ali brez roga. Cena $22.50 do $450.00, kakor tudi Slovenske Victor plošče dobite edino le pri

IVAN PAJK,
VICTOR DEALER
24 Main St., Conemaugh, Pa.
Nove cenike pošiljam zastonj.

ODPRAVITE SIVE LASE

s najnovejšo znanstveno iznajdbo potrjeno od Kemičnih izvedencev in priporočeno od tisoče ženskih in mož, ki so rabili to zdravilo s presenečenim uspehom.

"Vervena Hair Restorer"

ni barvilo, temveč je zdravilo, katero ako se uporablja po navodilih odstrani sive lase v prav kratkem času. Steklenica tega navodila stane $1.50. Uprašajte v lekarni ali agenta, ali pa naročite od nas po pošti, priložite 25c v poštnih znamkah, ostalo plačate kadar prejmete blago na dom.

VERVENA LABORATORY, INC.
63 Hartford Bldg., Chicago, Ill.

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904. Inkorp. 17. julija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:

UPPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Cainkar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 81, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vogrich, urednik glasila Jože Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODSEK:

John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelesnikar, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, Box 673, Ely, Minn., John Tercelj, Box 92, Hendersonville, Pa., John Gorick, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNISKI ODSEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2657-59 So. Lawndale Av., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrozich, Box 266, Moon Run, Pa. John Groselj, 14801 Pepper Ave., Cleveland, O.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad. Max Mare, Box 166, Buhl, Minn., za severozapad. Mike Zugel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zaitz, predsednik, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Somrak, 5800 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitveni odbor:

Predsednik: Frank Alesh, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
Joško Oven, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.
Jos. Skuk, 6404 Orton Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Av., Cleveland, O.

POZOR!—Korespondenca z gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se naslove: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vobče se naslove: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zaitzu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prizivi na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročnina in sploh vse kar je v zvezi z glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

RADA BI IZVEDELA,

kje se nahaja rojak Anton Krulec, doma iz vasi Koritnice na Gornji Pivki na Notranjskem. Pred dvema letoma bil je tukaj na Veroni a sedaj sem čula, da se nahaja nekje v okolici Norwicha, Pa. Cenjene rojake prosim, ako kdo ve za njegov naslov, naj mi to naznani, ako bo sam čital ta oglas, naj se mi takoj priglasi, poročati mu imam nekaj važnega. Moj naslov je: Antonija Kern, 160 Penn St., Verona, Pa. (Adv.)

ZA KUHANJE PIVA DOMA

imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas kuhani vedno le najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi zbirko sodov, steklenic in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje.

Grocerijam, sladčičarjem in v prodajalne železnine damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

ŽENSKA BOLANA NI MOGLA DELATI.

Mrs. Hattie je dopovedovala o čudnem ozdravljenju neke ženske v njenem mestu. Ta bolnica se je zdravila blizu 20 let in brez uspeha, vsa upanja so pošla in postala je tako bolna, da ni mogla zapustiti postelje. Smrt se je pričakovala vsak trenotek,

ampak je bila opazovana za svoj plen za nekrat, ker je neka ... dejala, da ... bolnica trpi vsled trakulje. Ti ubogi ženski je vzelo 20 let, da je izvedela, da trpi vsled trakulje, katera se je narastla v nji na 24 čevljev velika. Kot čudež je hitro okrevala. Sedaj je popolnoma zdrava. Veliko mož, žen in otrok se zdravi brezuspešno za različne bolezni, ko je njih prava bolezen trakulja. Prava znamenja so drobci tega parasita v odpadkih. Podobna znamenja so, omotica, izgubi slasti, rumena koža, zgube teže, črni okrogli okrog oči, beli jezik, smrdljiv dih in slab želodec. Bolečine v telesu, v hrbtu, nogah, plesenje v trebuhu in želodcu, ki se vlečejo ... Bolnik nima volje ne do dela in ne do življenja. Nobene ambicije, len in melankoličen. Želodec postane večkrat poln hlapov in hrana neče po grlu. Znamenja omedlevice se rada pokažejo vsled trakulje, so slučaji kjer se je trakulja spravila v ... in zadavila bolnika. Boljše, da se rešite tega parasita predno je prepozno. Naročite si tega Lastan zdravila za $10.45 še danes jutri ... predno se postanite druga oseba. Mi vam pošljemo ... prosto po sprejemu Money Order ali denar v priporočenem pismu, Lasal Med. Co., 88 Lasal Bldg., Box 953, Pittsburgh, Pa. Da zavarujete zavoj priložite 25 centov posebej.

VARČLJIVI NAROD

VLAGA REDOVITO INVESTIRA RAZUMNO V

KASPAR STATE BANK

NAJVEČJI JUGOSLOVENSKI BANKI V ZJEDINJENIH DRŽAVAH.

1900 Blue Island Ave., vogal 19. ulice
CHICAGO ILLINOIS

KAPITAL IN PREOSTANEK
$1,250,000.00

Pod nadzorstvom vladnim, državnim in Chicago Clearing House Ass'n.

Prodajamo parobrodne listke za vse parobrodne družbe v Jugoslavijo in obratno. Izdelujemo listine (affidavits) za priseljenike, ter pošiljamo denar v staro domovino najceneje in najhitreje.

EMIL KISS, BANKIR
133 Second Ave., New York City

EMIGRACIJA IZ KRAJA JE ZOPET ODPRTA.
DO JUNIJA MESECA 1924
6426 OSEB SME PRITI V AMERIKO.

Ako nameravate vašo ženo, otroke ali sorodnike dobiti sem, pišite takoj men in jaz vam vredim vse potrebno.

Pošiljam denar v domovino! Hranim vloge!
POTNISKI ODDELEK!

EMIL KISS, BANKIR
133 Second Ave., New York City

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) $5.00 na leto, $2.50 za pol leta in $1.25 zo tri mesece; Chicago $6.50 na leto, $3.25 za pol leta, $1.65 za tri mesece, in za inozemstvo $8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada $5 per year Chicago $6.50, and foreign countries $8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

21

Datum v oklepaju n. pr. (Julija 31-23) poleg vašega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

JEKLARSKI TRUST SE PRAV DOBRO REDI!

Jeklarski trust prav dobro izhaja, akoravno njegov predsednik Gary od časa do časa potoži, da ga tarejo razne skrbi.

United States Steel korporacija je priobčila račune za drugo četrtletje. Računi povejo, da je korporacija napravila tako ogromen dobiček, da niso o tako velikem profitu sanjali najbolj optimistični jeklarski baroni, ker jih je sodnik Gary strašil, da primanjkujejo delavci in da mora družba zaradi tega plačevati "visoke delavske mezde".

Prvo četrtletje je trust napravil $34,780,069 dobička po odbitku vseh davkov in pristojbin. V drugem četrtletju se je pa dobiček izdatno pomnožil. Družba je imela čistega dobička $47,858,181. To je že precej čedno povišanje profita v treh mesecih. Okoli trinajst miljončkov dolarjev je več, ki se razdele med jeklarske magnate.

Gary je seveda zadovoljen s profitom. Dejal je, da se zadovolji z njim z vidika tovarnarja. Tej izjavi je dodal, ako bodo še nadalje prihajala naročila kot zdaj, tedaj bodo jeklarne še dolgo časa obratovale. Povedal seveda ni, ako uvede osemurni delavnik, pa tudi omenil ni, ako še delavci primanjkujejo.

Ampak nekaj je le storil. Zapel je slavospev Volsteadovemu zakonu, češ, da je povečal produktivno moč delavcev v jeklarnah.

Pri tem ni povedal, ali so to njegove misli, ali so mu jih sugestirali prohibicijonisti. Izrazil se tudi ni, ako je hvalil zaradi tega Volsteadov zakon, ker so ga protestantovske cerkve tudi trdo prijele zaradi dvanajsturnega delavnika, občeznano je pa, da nekatere protestantovske cerkve strastno zagovarjajo prohibicijo, ker se misli s tako pohvalo prikupiti protestantovskim cerkvam. Vse to ni znano javnosti, ampak nji je znano, da je jeklarski trust napravil ogromen profit v zadnjem četrtletju in da je Gary zapel glorijo Volsteadovi postavi.

Javnosti je pa znano še nekaj drugega. Ta ogromni dobiček je sad dela delavcev, ki garajo po dvanajst ur dnevno v jeklarnah in železarnah. Precej delavcev je v zadnjem četrtletju ponesrečilo pri delu, ker je bila njih opreznost pri delu omajana vsled dolgotrajnega delavnika pri težkem in mukotrpnem delu. In tako so morali nekateri delavci plačati s svojim življenjem in zdravimi udi, da se je v treh mesecih nagromadil tako ogromen dobiček.

KAKO SE PODRAŽUJEJO VAŽNA ŽIVILA.

Dnevniki so poročali, da so razpečevalci mleka v Detroitu podražili mleko za en cent pri kvortu. Konzumentje bodo na mesec plačali zaradi te podražitve devetdeset tisoč dolarjev več kot preje. Konzumentom so pojasnili, da se je mleko moralo podražiti zaradi naraslih produktivnih stroškov. Rekli so, da se je pričela sušiti trava na farmah in da je krma draga.

Ampak zastopniki razpečevalcev mleka so priznali, da gre od teh devetdeset tisoč dolarjev trideset tisoč dolarjev v žepe razpečevalcev mleka.

Stroški za razpečavanje in razvažanje mleka se niso podražili, kljub temu bodo razpečevalci spravili vsak mesec trideset tisoč dolarjev več čistega profita.

Tako se ne godi samo v Detroitu, ampak tudi drugje. Tako se ne draži samo mleko, ampak na ta način se dražе tudi druga živila. Ako se katero živilo podraži zaradi naraslih produkcijskih stroškov, tedaj podraže za nekaj še razpečevalci živilo, da se pomnoži njih čisti dobiček.

Ko so bila transportna sredstva v Ameriki primitivna, so bila živila ceneja kot danes. Danes so transportna sredstva precej spopolnjena, kajti poleg železnic in ladij imamo tovorne avtomobile in celo letala za prevažanje blaga in produktov. Na en tovorni avtomobil naložе danes toliko blaga, kot ga je preje peljalo deset konj. Poleg teka en tovorni avtomobil prepelje več blaga v eni uri, kot ga je preje prepeljalo deset konj ves dan. Ako dobra transportna sredstva pomenijo scenjenje blaga in produktov, tedaj bi morali biti vsi produkti zdaj veliko ceneji, kot so bili pred deset ali več leti. Stvar je pa ravno narobe. Kolikor bolj popolna so transportna sredstva, toliko dražje plačujejo konzumenti produkte.

Kaj to pomeni?

Razpečevalci blaga samovoljno dražijo blago, da imajo toliko več dobička. In najdejo se ljudje, ki pravijo, da je bil tak dobiček zaslužen na popolnoma pošten način, ki soglaša s trgovsko moralo in moralo, ki je plod sedanjega gospodarskega sistema.

Čudna je pač taka morala, ki dovoljuje dobiček za nekaj ne storjenega!

Znižanje plač po predilnicah.

(Leland Olds za Fed. Press.)

Mezde po bombažnih industrijah so nenadoma padle. Delavci te industrije z Juga žanjejo sad dolgournega delavnika. Narastek mezde za 10 in 15 odstotkov, ki so ga bili pribili med zadnjo pomladnjo, so zopet odtrgali. Tekstilni delavec plačuje zdaj globo, ker je preveč produciral.

Nizki stroški obratovanja tovaru na Jugu in dolgi delavnik je omogočilo podjetnikom uničiti to industrijo na severu, kjer so delavci organizirani in jim je treba raditega plačevati višje mezde. Po severnih krajih je torej industrija zastala, na Jugu pa toliko bolj obratovala in podjetniki so vabili v predilnice celo kmete, da so delali v njih ponoči, podnevi pa sebi doma. Na Jugu so torej obratovali s čezurnim delavnikom, na Severu pa je vse stalo. Pri vsem tem pa je Trgovska banka v Bostonu izjavila, da je obrat tekstilne industrije širom vse dežele stoodostoten in tolik tudi produkt.

Celo med mesecem, ko je bil obrat najslabši, so tovarne na Jugu obratovale z 20 odstotnim čezurnim delavnikom, kar je omogočilo, da so isti podjetniki na Severu odpustili še toliko več delavstva. Na ta način so podjetniki povzročili, da delavci na Severu obratujejo po tri dni v tednu, na Jugu pa se mučijo in garajo nočindan.

Produkcija v tovarnah Nove Anglije, kjer otiskujejo koteninasto blago, se je znižala za 30 odstotkov, predilnice obratujejo samo 25 odstotkov, druge tekstilne tovarne pa 50 odstotkov. Zaslužki po tovarnah v Bedfordu, Fall Riverju in v bližini Providence so padli na polovico. Najmanj 200.000 delavcev nima popolnega zaslužka in še več bo odpuščenih v prihodnjih mesecih.

Privatni interesi pač vedo, kako je treba izrabiti priliko. V tovarnah na jugu namreč zaposlijo žene in otroke, da delajo kar po 60 ur na teden, ne da bi jim to branil kak zakon. Čezurni delavnik opravljajo in so zato silno nizko plačani. Na ta način se je tam deli povečala poceni produkcija, podjetnikom pa ni mar, če kaj zaslužijo delavci na Severu, samo, da imajo profit in to jim je dovolj.

Človek bi sodil, da podjetniki nimajo dobičkov z obratovanjem na Severu, kjer je treba dražje plačevati delavstvo, in zato ne marajo obratovati tovarn na Severu. Številke nam povedo, da ni res. Dobiček imajo povsod, celo lepe dividende na Severu, kjer je obrat zadnje čase prilično majhen. Za četrtletje so plačale tekstilne tvrdke na Severu 12 odstotne dividende.

Čelade za rudarje.

New York. — (Jugoslovanski oddelek F. L. I. S.) — Cinaste čelade, ki so jih tekom vojne nosili vojaki, prihajajo čim dalje bolj v rabo kot varnostno pokrivalo proti padajočemu kamenju in rudi v rudnikih. Zlasti se to opaža pri rudarjih v državah California, West Virginia, Oklahoma in drugod. Čelade se zlasti rabijo pri ukopavanju šafta, pri vsakovrstnem dviganju in ob dvigalih. Rudarji so se polastili tudi druge iznajdbe izza vojne, namreč onih izredno težkih čevljev, ki so jih vojaki rabili v strelskih jarkih v varstvo nog.

Angleški rudar iz Cornwallisa, ki je bil prvi rudar v Ameriki in je zapustil svoje sledove v malone vseh kovinskih rudnikih Združenih držav, je navadno obvaroval svojo glavo s trdim, osmoljenim klobukom. Klobuk je bil okoren, težak in ogrevajoč, ali dolga leta izkušnje so bila izučila angleškega rudarja, da je pametno obvarovati glavo pred komadi kamenja in rude, ki se usuvajo nanj. Njegovi težki, okorni čevlji z debelimi podplati, so ga brezdvomno obvarovali pred mnogimi nezgodami.

V nekaterih rudnikih se še vedno rabijo trdi klobuki, ali njihova raba ni splošno niti od daleč tako razširjena kot bi morala biti. To je morda radi tega, ker večji del naših tujerodnih in tudi tukaj rojenih rudarjev prihaja sedaj v rudarstvo iz drugih poklicov in niso se naučili iz izkušnje, da je dobro obvarovati glavo.

V zadnjih letih pa je zvezni rudarski urad opazil z radostjo, da se raba varnostnih pokrival čim dalje več udomačuje pri naših rudarjih. Mnogi izmed teh so bili vojaki tekom zadnje vojne in so uvideli korist varnostnih čelad in težkih čevljev v strelskih jarkih. Ko so se povrnili domov, so se domislili, da bi jim iste varnostne opreme mogle služiti prav dobro tudi pri njihovem delu v rudniku.

Rudarji in rudniški upravitelji so takoj spoznali korist teh vojnih oprem za rudarje, in znano je za vsaj eno veliko kompanijo, ki je naročila veliko količino teh vojaških čelad in jih razdelila med svoje rudarje.

Coolidge politična sfinga.

Washington, D. C. — Predsedniku Coolidgu se je posrečilo zmešati štreno svojim možnim nasprotnikom in tekmecem za republikansko nominacijo v prihodnjem letu. Sedaj je mnogo manj slišati o možnostih kandidatih, kakor pa je bilo to malo pred smrtjo predsednika Hardinga.

Da pa bo še vseeno dobrano število takih, ki se bodo potegovali za republikansko nominacijo, o tem ni nobenega dvoma. Ali Coolidgevo zadržanje, ki je zelo zagonetno, je precej pomirilo duhove v republikanski stranki.

O mnogih možnostnih kandidatih je rečeno, da čakajo na psihologični moment. Pa kaj ti pomaga, če pa ne veš, kakšno stališče namerava zavzeti tvoj nasprotnik?

Mnogi so smatrali sedanjega predsednika Coolidga za političnega novinca. Ali v teku štirinajstih dni pa je pokazal, da je mojster v tem, kako motiti svoje nasprotnike ter jim mešati politično štreno, kar je prvi in najglavnejši pogoj za uspešno politiko.

Ob teh razmerah je pričakovati, da ga bodo nekateri njegovi nasprotniki kaj kmalu poizkušali pripraviti k temu, da bo prišel s svojo barvo na dan. V tem morda ne bodo čakali do prihodnjega kongresa, nego ga bodo začeli izzivati morebiti že zgodaj v jeseni. Nekaj političnih manevrov je že v zamahu, da bo predsednik prisiljen povedati, kako misli o tem ali onem važnem političnem problemu.

Tisti, ki poznajo predsednika zelo dobro, napovedujejo, da se ne bo dal izlahka izvabiti na led. Mož bo najbrž izpregovoril šele tedaj, ko bo dodobra pripravljen. Najbrž pa bo njegova beseda šele tedaj izrečena, ko bo stopil pred kongres v mesecu decembru.

Strategija predsednika Coolidga zbuja čedalje več občudovanja med vsemi politikarji iz poklica. Najbrž bo še nadalje zagonetna sfinga, ki ne reče nobene besede, dasi bi vsi radi videli, če bi kakšno zinil. Kljub svojemu molčanju pa si baje pridobiva vsak dan več tal v svoji stranki.

Kakor pravijo, je predsednik Coolidge neutrudljiv delavec. Saj je menda v teku štirinajstih dni sprejel in poslušal več kakor sto političnih osebnosti. In to ni mahjna stvar. Pri njem so bili kongresni voditelji, politikarji, delavski vodje, zasebni državljani in drugi. Obiskovalci so ga takorekoč neprestano oblegali. Večina teh ljudi bi rada izvedela, kakšno stališče zavzema v tem ali onem oziru.

Predsednik je do vseh zelo prijazen in pa — molčeč. Redkobeseden je. On rajši posluša, kakor pa govori. Vsakemu obiskovalcu da menda prav. Kajti vsi, ki pridejo iz Bele hiše, pravijo, da se strinja z njihovimi nazori. A kljub temu ne morejo reči, kaj pravzaprav misli predsednik o tem in onem.

On je prijatelj mednarodnega sodišča, kakor zatrjujejo njegovi zagovorniki, ali naklonjen je pa tudi nespravljivcem, ker so ti mnenja, da ne bo vsiljeval senatu načrta za mednarodno sodišče. Je za to, da je treba pomagati Evropi, ali ne pa tako, da bi se Združene države zapletle v evropske zmešnjave.

Delavski voditelji, ki so se zglasili pri njem, pravijo, da je prijatelj delavstva, ali takoj pa ti spet pride iz Bele hiše cela vrsta predstavnikov ameriškega kapitalizma. In glej čudo! Tudi ti pravijo, da je predsednik Coolidge na njihni strani. Capper iz Kansasa trdi, da je Coolidge prijatelj ameriških kmetov.

Gotovi ljudje menijo, da je progresivec, ali senator Weller pa je potolažil nazadnjake, da je novi predsednik neomahljiv reakcijonarec. Mokrači ga prištevajo med svoje prijatelje, suhači pa pravijo, da je v njihovem taboru.

Izkratka novi predsednik se smehlja vsakomur, mu seže prisrčno v roko, gá posluša z zanimanjem, mu najbrž tudi malo prikima, ali navadno pa ne reče nobene. Predsednik Coolidge je prava pravcata sfinga, in vse neprestano ugiba in ugiba, pa vendar ne ugane. Človeške misli je jako težko uganiti.

Meteoriti.

Ali je delavstvo v Nemčiji zrelo za revolucijo?

Komunistični delavci napadajo in pretepajo socialistične odborнike svojih organizacij in socialistični ministri razpuščajo komunistične delavske organizacije.

Taka so poročila iz Nemčije. Najbolje je, da vsemogočni kajzer Stinnes vlada Nemčijo še nekaj časa.

• • •

Nemška vlada apelira na kmete, na Ameriko in na vsakogar, ki jo hoče poslušati: "Dajte nam krompirja, dajte špeha, dajte denarja (pravega denarja)! Naš delavec je lačen in vsled tega postaja nevaren. Kakor hitro mu nasujemo želodec s krompirjem in slanino, bo spet dober in revolucija pojde mimo."

• • •

Toliko časa, dokler je delavec dober kakor hitro si nabaše želodec s krompirjem in špehom, ni treba misliti na kak revolucionarni preobrat. Revolucija, ki se rodi v želodcu, ni nobena revolucija, temveč navadno rogoviljenje. Revolucija se mora roditi v glavi, ne le v glavah voditeljev, temveč v glavi in srcu slehernega delavca, potem je uspeh.

• • •

Ako je v Nemčiji še mogoče pripeljati delavca s krompirjem in pasjimi klobasami nazaj v sužnost, kako je šele v Ameriki?

Brisbane, eden največjih ameriških člankarjev in komentatorjev, večkrat pravi, da bi socialisti ne bili dolgo socialisti, če bi vsak naenkrat podedoval $50,000.

Dobro, ampak dodati je treba še tole: Vsi oni, ki bi se prelevili za $50,000, sploh niso bili, niso danes, niti ne bodo socialisti. Resnica je in ostane, da kdor ima prepričanje v srcu, ga ne proda niti za miljone; na prodaj so le tista prepričanja, ki so samo na jeziku.

Toliko glede manjšine med delavci. Glede večine pa danes še ni vredno govoriti. Naj pride kakšna kriza, izredno velika kriza — vsi bodo revolucionarji. O, saj so že bili! Starejši rojaki se gotovo spominjajo strašne krize leta 1907. in 1908. Kako so takrat rebelirali na vseh koncih in krajih — pa je prišla Salvation Army s kotlom tople čobodre in o rebeljonu ni bilo več duha ne sluha do prihodnjega dne, dokler ni bil želodec zopet prazen.

• • •

Zato je in ostane ena resnica: Preobrat mora najprvo priti v glavi, v mišljenju delavske mase, potem pride preobrat v ekonomskem sistemu.

Revolucionar ni oni, ki govori o bombah in direktni akciji, pač pa je bedak in zaveden ali nezaveden hlapec reakcije.

Kdor izobrazuje delavca, kdor ga podučuje v luči znanstvenih in ekonomskih resnic, je pravi revolucionar.

Na delo!

• • •

Zadnjo nedeljo je bil v Clevelandu katoliški shod ob priliki konvencije K. S. K. J., ki se vrši tam ta teden. Govorniki so grmeli: "Nazaj k katoliškim načelom, nazaj, nazaj!"

Nazaj? Lahko je kričati — ampak svet gre naprej in ameriški Slovenci vendar živimo na tem svetu. Nazaj gre samo tisto, kar je obsojeno na razpad, razkroj in pogin. Reka Mississippi ne gre nazaj v Minnesoto, gre naprej, vedno naprej.

Kdor živi, mora naprej — nazaj hodijo mrtvaki. Slovensko delavstvo v Ameriki pokaže vsak čas, da živi — zato gre naprej.

Ali ne vidijo cenjeni gospodje, ki so govorančili v Clevelandu, dokazov? Dokazi hodijo z njimi ob belem dnevu — in tako veliki so kakor gora. Poglejte na našo organizacijo, našo jednoto, potem pa na vašo: ali vidite razliko? Torej le krepko — nazaj, nazaj! Mi gremo naprej, in res smo, že tako daleč pred vami, da vas niti ne vidimo več!

Gospodje, resnica je ena in neovrgljiva: Bodočnost je na naši strani, na vaši pa mrtva preteklost in nekoliko sedanjosti, samo nekoliko. Malo po malo boste imeli vedno manj sedanjosti in naposled vam ostane samo še tista preteklost, kateri je bodočnost postavila muzej v Rimu!

Mississippi teče vedno naprej. Kar je mrtvega, ne hodi več nazaj med žive ljudi.

• • •

Če bi ne bilo vetra, bi ne bilo klepetcev — in kje bi bili oni, ki tako radi obračajo plašč? — —

• • •

"Bedak hišo sezida, pametni jo pa kupi", pravi jugoslovanski pregovor. V nekaj letih bodo tudi bedaki pametni.

K. T. B.

Čikaško prebivalstvo.

Chicago, Ill. — Čikaško mesto je samo 28 odstotkov "ameriško", kakor si tolmači to besedo čikaška trgovska zbornica, ki je zbrala naslednje podatke o čikaškem prebivalstvu.

Dvainsedemdeset odstotkov prebivalstva, — in sicer 1,974,376 od 2,701,705 prebivalcev — jih je tujega pokoljenja. Samo 752,329 prebivalcev je rojenih v Združenih državah odstrani ameriških roditeljev.

Med 752,329 Amerjčani je 109,458 črncev. Če torej odštejemo te črnce od gornje skupine, je samo 642,871 belokožnih Američanov ali manj kakor 25 odstotkov celokupnega prebivalstva, ki šteje 2,701,705 oseb.

Trgovska zbornica je nabrala te podatke natanko prestevši prebivalstvo v 35 starih vardah ali okrajih čikaškega mesta. Ti podatki so nekaj novega, zakaj zvezni cenzus uvršča med Američane vse osebe, rojene v tej deželi, neozirаje se na pokoljenje, oziroma starše.

Razlike so v podatkih trgovske zbornice natančnejše in finejše. Otroci, rojeni v tej deželi po tujerodnih starših, so uvrščeni v narodnostno skupino svojih staršev. Tiste, ki so označeni za "Američane", so rodili starši, ki so bili rojeni že v tej deželi.

Za "Američani" sestavljajo Poljaki največjo narodnostno skupino v Chicagu. Poljakov je 319,644, ali 11.81 odstotka celokupnega prebivalstva. Nemci pridejo na tretje mesto. Njih je 285,216. Za temi pridejo Rusi, ki jih je 154,051. Švedi, Irci, Lahi pridejo za Rusi po vrsti.

Trgovska zbornica je razdelila čikaško prebivalstvo po narodnosti takole:

Američanje	642,871
Poljaki	319,644
Nemci	285,216
Rusi	230,668
Švedi	154,051
Irci	154,019
Lahi	129,815
Čehoslovaki	116,115
Črnci	109,458
Avstrijci	72,531
Angleži	67,907
Kanadci	62,006
Madžari	61,847
Norvežani	53,891
Litvinci	43,274
Danci	29,450
Grki	27,017
Škotje	26,094
Jugoslovani	22,211
Holandci	22,165
Romunci	11,644
Francozje	11,379
Švicarji	8,662
Belgijci	7,900
Kanadski Francozje	6,039
Indijanci, Kitajci	3,078
Vsi drugi	30,855
Skupaj	2,701,705

Številke, ki bi naj kazale število tuživečih Avstrijcev in pa Jugoslovanov so posebno zanimive za nas. Avstrijcev je, kakor je razvidno iz zgornjega seznama, 72,531, Jugoslovanov pa 22,211. Avstrijcev, t. j. Nemcev iz Avstrije, je v resnici zelo veliko manj, a Slovanov, ki so svojčas poleg nemške manjšine tvorili avstrijsko monarhijo, pa jako veliko več. Skoro gotovo so nekateri Slovani, med katerimi je tudi lepo število Slovencev, navedli za svojo narodnost "Avstrijo", čeprav avstrijske narodnosti ni na svetu.

vna razprava glede zavetišča in lastne tiskarne.

Člani in članice SNPJ., čitajte!

Združitvena konvencija, ki se je vršila od 12. do 23. septembra 1921, v Clevelandu, O., je razpravljala poleg drugega tudi o po- zavetišča za ostarele in onemogle člane in članice, kakortudi za e naših članov, nadalje o potrebi ustanovitve lastne tiskarne, teri naj bi se tiskale vse jednotine listine, glasila in knjige, s čim veliko prihranilo na upravnih stroških. Isti konvenciji so bile ložene tozadevne rezolucije in konvencija je pripoznala potrebo nega zavetišča in potrebo lastne tiskarne ter v principu odobrila lejo, zaključila je pa obenem, da se prepusti članstvu, da isto iz- zadnj besedo o tem potem splošnega glasovanja, glavnemu od- je pa naložila, da na temelju omenjenih rezolucij stvar izvrši. no pa predložimo tozadevne predloge članstvu na referendum končno odločitev, je umestno, da se vrši o celi stvari obširna jav- razprava, da se tako pravilno razjasnijo naše potrebe in izčistijo . V to svrho so odprte kolone našega glasila vsem, ki so za roti tem ustanovam, zato se jih izvolite poslužiti.

Razprava bo trajala devetdeset dni, kakor v slučaju inicijative, ride od društva, in je pričela s 6. dnem meseca junija ter se kon- 3. dnem meseca septembra, t. l.

Podpore od strani društva ni treba, ker je že konvencija skleni- da pridete ti dve zadevi na splošno glasovanje. Glavni odbor bo dal predloge na podlagi rezolucij, ki so bile predložene na kon- iji in ki jih tukaj prinašamo v celoti, ter bo dal predloge na no glasovanje po devetdesetih dneh ali takoj, ko izteče rok za o razpravo.

Konvenčni odsek za jednotine ustanove je predložil in priporo- sprejem sledečih rezolucij:

REZOLUCIJA.

Ker je med našim slovenskim narodom vedno več onemoglih in abljenih bratov in sester, kateri si ne morejo sami pomagati in so sni le od tuje milosti. Nadalje, ker se čim dalje množi število otelih otrok naših umrlih bratov in sester, nastaja vedno nujnejša potreba, najti vire, kako najbolje pomagati vsem takim prizadetim nom. Ker je namen naše organizacije skrbeti in vsestransko pod- ti vse naše članstvo in mladino, kolikor je največ mogoče.

Zato sklene tretja izredna konvencija (znana kot združitvena vencija SNPJ. in SDPZ.), da SNPJ. ustanovi svoje lastno zave- e, s katerim bi se preskrbelo za bratsko oskrbo odraslih članov lanic in za oskrbo ter dobro in potrebno vzgojo naše mladine.

Nadalje se sklene, da SNPJ. investira potrebno vsoto za ustanovi- tega zavetišča iz posmrtninskega sklada, katera pa ne sme prese- i vsote $200.000.00 in ta vsota se mora obrestovati kot zahtevajo avni zakoni.

Za vse nadaljno potrebno glede vodstva in urejevanja te usta- e se daje polno moč glavnemu odboru in se mu nalaga, naj gre delo takoj, ko postanejo sklepi in pravila te konvencije pravo- ljavni.

Nasveti glede uprave, ki naj sestoji iz: upravitelja, vrhovnega avnika, ter vsega drugega potrebnega osobja. Upravnike pri za- tišču nastavlja in odstavlja gl. odbor SNPJ., kateremu je tudi od- voren za vse svoje delo.

Priporoča za sredstva: A) 5c mesečno na vsakega člana (iz bol- kega sklada); B) Izredna naklada (ako je potrebno, ki pa ne sme esegati vsote $1.00 letno za vsakega člana. C) Prostovoljni doneski štev in posameznikov. D) Volila (zapuščine). E) Bolniška podpo- člana, ki se nahaja v zavetišču, se plačuje upravi zavetišča.

Čitanju te rezolucije je sledila obširna razprava, stavljenih je o več predlogov in končno je bilo sprejeto, da gre ta zadeva na lošno glasovanje.

Nadalje:

REZOLUCIJA.

Združevalna konvencija SNPJ. zborujoča v Clevelandu, Ohio, e od 12—23 septembra, 1921, uvidevajoč nujno potrebo za usta- vitev svoje lastne tiskarne, kjer naj se tiskajo vse jednotine tisko- ne, list, knjige in vse druge potrebščine, ter smatrajoč, da se na način izogne visokim cenam privatnih podjetij, sklene,

da se naloži gl. odboru, da gre tako na delo za ustanovitev ti- arne, kakor hitro stopijo v veljavo sklepi in pravila te konvencije.

Nadalje daje ta konvencija odboru polno moč in pravico, da in- stira kot prvo posojilo na vse imetje tiskarne, kot poslopje, stroji, loga in sploh na vse premoženje tiskarne vsoto $60.000.00.

Nadalje pooblašča ta konvencija gl. odbor, da nastavi po svoji jboljši previdnosti upravitelja tiskarne, ki mora biti popolnoma možen in vešč tiskarskega poslovanja, neoziraje se na to, če je član NPJ. (prednost imajo člani SNPJ., ako so dovolj zmožni).

Gl. odbor mora paziti, da se pri nastavljanju in odstavljanju de- vcev, kakor tudi pri vsem poslovanju strogo upošteva načelo ti- arske unije.

Gl. odbor mora paziti, da se pri tiskarni vodi dobro knjigovod- vo o vseh dohodkih in izdatkih.

Gl. nadzorni odbor mora skrbeti, da so vse poslovne knjige toč- pregledane o vseh dohodkih in izdatkih po izvedencih, ki so po- laščeni od nadzornega odbora za pregledovanje knjig in poleg tega ora bit inadzorni odbor sam navzoč pri pregledovanju knjig v ko- kor se to potrebuje in zahteva. Podrobnosti o poslovanju poroča odboru; važne še stvari pa vsemu članstvu ob času, ko se dajejo ročila drugih oddelkov SNPJ.

Nadalje se daje gl. odboru pravico, da za vsak slučaj nujne po- ebe lahko razpiše potrebni izredni asesment za pokritje obresti loženega kapitala, ako je to potreba in se tako zavaruje vloženi pital v smislu zakona.

Poslovodja je odgovoren za vse svoje delo in za vodstvo vsega lavstva v tiskarni glavnemu izvrševalnemu odboru, gl. odboru in adzornemu oboru, katerim mora podati svoje poročilo najmanj vsaki redni seji ali kadarkoli uvidi potrebo za gl. izvrševalni dbor.

Po prečitanju te rezolucije se vname daljša debata, v katero po- ljejo skoro vsi navzoči. Do malih izjem povdarjajo vsi veliko po- ebo tiskarne; izjavljajo pa, da je najbolj predložiti to zadevo emu članstvu v odobritev. Pa daljši debati so bili stavljeni trije redlogi: Predlog odbora za ustanove, da se takoj ukrene glede ti- arne, protipredlog, da se vsa zadeva odloži do prihodnje konvenci- , in posredovalni predlog, da se izdela natančen načrt in proračun predloži članstvu na splošno glasovanje. Predlog odbora za usta- ove je dobil 38 glasov, protipredlog 10, in posredovalni predlog pa 07 glasov.

Razprava o zavetišču in tiskarni.

Razprava o zavetišču in tiskar- prenehа 3. septembra t. l. Zad- a uradna številka pred tem da- nom izide dne 29. avgusta. Za- di tega opozarjamo brate in se- re, ki se nameravajo udeležiti te ne razprave, da pošljejo grudi do sobote 25. avgusta t. l. Kaj- e dobimo veliko razprav sad- dan, jih ne moremo iz tehnič- vzrokov priobčiti vseh. Da se j tega ne bo zgodilo, prosimo, a se naj gradivo pošlje tako hi- o, ko je mogoče.

Great Falls, Mont. — Društvo "Narodni bratje", št. 202 je raz- pravljalo glede svojega doma ali zavetišča in lastne tiskarne, kar naj bi bilo last članstva SNPJ. Društvo je sklenilo priporočiti, da gre glavni odbor prvi na delo in naj dožene, koliko bi stala sirotišnica. Razpisane naj bi bile delnice na vse članstvo SNPJ. — SNPJ. je dosti močna, da to stori, ne da bi se ji bilo treba za to združiti z drugimi organizacijami. V takem združenju bi ne bilo sloge, ker vsaka organizacija, če bi se združili le radi zavoda, bi imela svoja pravila in odločevala bi za svoje članstvo. Članstvo društva "Narodnih bratov" se zaveda, da je SNPJ. dovolj močna, da lahko ustanovi svoj lastni dom, ki bo last samo članstva SNPJ. in bo samo članstvo SNPJ. odločevalo.

Naše članstvo meni, naj bi glavni odbor šel prvi na delo in dal na splošno glasovanje med članstvo SNPJ., ali naj zavetišče ustanovimo ali ne, kakor je bilo sklenjeno na konvenciji.

Članstvo društva "Narodnih bratov" tudi meni, ako bi že imeli svoj dom in lastno tiskarno, bi bili že pozni, kajti organizacija kot je SNPJ. s svojimi 46,000 člani v obeh oddelkih, je že sama na sebi s svojimi potrebami dokaz, da rabimo svoj dom in tiskarno.

Za društvo "Narodni bratje", št. 202. — **John Ponikvar**, tajnik in blagajnik.

Ely, Minn. — V glasilu naše jednote imamo odprto javno razpravo ali diskuzijo glede lastnega zavetišča in tiskarne. Obe ti zadevi, o katerih bo odločalo članstvo, sta zelo važni, za posameznega člana ravno toliko kot za celo oranizacijo. Koliko se članstvo za razpravo zanima, ne moram soditi, a želeti bi bilo, da bi se članstvo zanimalo, ko bo prišel čas, da bo odločilo v korist sebi in organizaciji S N. P. J.

Vprašanje zavetišča ni med Slovenci v Ameriki nikaka novozapočeta akcija. Zavetišče za Slovensko narodno podporno jednoto samo pa je bolj nova nego stara zadeva. In kljub temu, da je bilo o tem že mnogo govorjenja in pisanja, ne bo članstvu naše jednote prav nič škodovalo, pač pa koristilo, če to zadevo še enkrat prav temeljito "pretrese", predno prične z resnično akcijo — s splošnim glasovanjem.

Bratje in sestre, ta zadeva je mnogo važnejša kot si jo mnogi med nami predstavljajo. Mogoče bo jednoto dvignilo nad stopinjo, o kateri ne sanjamo, ali ravnotako bi jo pa lahko popolnoma ugonobilo. Zatorej bodimo previdni sedaj, dokler je še čas. Ideja zavetišča je plemenita in dobra, ako bi bila izpeljiva, kaj pa, če bi bila usodepolna? Garancij ni na eni ne na drugi strani. Če stvar temeljito premislimo in sodimo nepristransko, moramo nehote priznati, da je akcija zavetišča sami S. N. P. J. prevelika. Nisem sicer nikak strokovnjak v takih podjetjih, toda zdrav razum nam govori, da zavod, recimo za tri sto članov, bo zahteval precejšnjih stroškov, katerih nam ne bo moči zmagovati.

Združevalna konvencija v Clevelandu, Ohio, je sprejela resolucijo gleda zavetišča, o kateri pa je bilo malo ali več debatiranega iz razloga, ker se je bila konvencija nekoliko preveč zavlekla in delegatom se je kot po navadi mudilo domov. Če bi ne bilo tega, bi bili morda kako drugače ukrenili.

Da je članstvo S. N. P. J. po večini za zavetišče, o tem skoro ni dvoma, toda le za tako, ki bo olajšalo finančno breme asesmenta in ne za tako zavetišče, ki bi asesment pomnožilo.

Imamo miljon dolarjev blagajne, to je resnica, a vprašajmo se, za koliko miljonov dolarjev smo člani zavarovani in za katero zavarovalnino je naša organizacija obvezana. Dvajset let je bilo treba, da smo zbrali skupaj tako visoko vsoto, a en ponesrečen eksperiment jo lahko uniči v mnogo, mnogo krajši dobi. Tega ne omenjam iz razloga, da sem nasproten zavetišču, temveč zato, da se še ob pravem času opomni na previdno delo, katero nas, ako ne bo pravilno začeto, lahko zavede v močvirje, iz katerega ne bomo našli izhoda. S. N. P. J. je priljubljena med slovanskim narodom v tej deželi, zato je dolžnost vsakega posameznega člana, da jo varuje vseh slabih posledic.

Jaz se za poseben asesment na članstvo v dosego zavetišča nič ne ogrevam, ne radi svoje osebe, nego radi novopristoplih. Ako naložimo posebni asesment na članstvo naše jednote, s tem postavimo ograjo okoli nje za tiste, kateri še niso njeni člani in kateri ne bodo hoteli te ograje preskakovati. Zatekli se bodo k tistim organizacijam, kjer bodo imeli primeroma nižji asesment. To bi škodovalo nam in naši organizaciji.

Nasveti nekaterih dopisovalcev, ki so se pokazali v zadnjih številkah glasila, so upoštevanja vredni in članstvu priporočljivi, da razmišlja o njih. Tudi jaz bi želel, da se izdelajo tozadevni načrti in statistični podatki o gradnji ter upravljanju zavetišča, recimo za kakih dve ali tri sto članov, kar naj bi bilo objavljeno v glasilu. Mogoče bomo imeli potem drugo sodbo kot jo imamo sedaj, vsaj nekateri. Dokler ni objavljen načrt, ni mogoče pravilno voliti, ko pride do tega.

Želeti je, da se članstvo v splošnem za stvar kar največ mogoče zanima in prepričan sem, ko pride do splošnega glasovanja, bo pravična sodba o tej zadevi.

Kar se tiče tiskarne, naj bi kakor za zavetišče izdelali načrte in jih predložili članstvu, kar bo veliko pripomoglo k stvarni razpravi.

Ako smo prepričani, da bo tiskarna nosila dobiček, kar meni eden zadnjih dopisovalcev v glasilu, ga ni med nami člana, ki bi mogel stvari nasprotovati. Sicer pa mnenje še ni dejanje. Tudi jaz bi želel, da bi se list "Prosveta" razširil za par strani ali še več. Gotovo je tudi to, da bi bilo precej ugodnejše stališče za jednoto, ako bi imela lastno tiskarno. Kaj pa če bi delala deficit? Garancij ni nobenih. Zakaj ne bi izdelali načrtov? Da bodo načrti stali denar, je gotovo, ali na to se ne moremo in ne smemo ozirati, ako hočemo začeti stvarno. Boljše je plačati zdaj stotake kot pozneje izgubljati tisočake.

Moje mnenje je, naj bi delovali v vseh ozirih nepristransko za skupni blagor našega članstva in organizacije in naš cilj ne bo zgrešen. — **Fred A. Vider.**

Virden, Ill. — Na redni seji društva "Grozd", št. 74, katera se je vršila dne 5. avgusta, je nekaj članov podalo svoje mnenje glede zavetišča. Vidi se, da člani nimamo posebnega veselja do zavetišča. Vsak misli zase, da bi se nerad ločil od svojih znancev in prijateljev. Tega mnenja sem tudi sam, namreč, da zavetišče, če ga ustanovimo, ne bo za vse enako. Najboljše bi bilo seveda za tiste, ki so zelo potrpežljivi.

Če bo jednota S. N. P. J. kupila dosti zemlje, je vprašanje, kdo bo delal. Siliti starega človeka na solnce je zelo težavno in težko bi bilo, če bi bil vsak primoran k delu. Dela bi bila različna, a tako tudi ljudje, ki bodo prišli v zavetišče, bodo različni. Nekateri stari ljudje zelo radi delajo, a so pa tudi taki, ki mislijo, da jim v zavetišču ne bo treba nič delati in se bodo tudi dela ogibali, če bo le mogoče.

Kakor sem rekel, da člani nimamo veselja do zavetišča, imamo pa veselje za ustanovitev lastne tiskarne, ker upamo, da bi bila bolj koristna za jednoto in za nas člane. Upam, da mi ne bo nihče zameril izmed tistih članov, ki se niste udeležili redne seje dne 5. avgusta, da sem to napisal. Vsak ima pravico podati svojemnenje. — **Frank Štempihar**, tajnik in blagajnik.

La Salle, Ill. — Naše društvo "Sokol", št. 98 je na svoji redni mesečni seji razpravljalo glede zavetišča in tiskarne. Vzelo je v poštev vse razprave, ki so bile do sedaj priobčene v "Prosveti" o teh stvareh, ter prišlo do zaključka glede zavetišča, da nam istega sedaj še ni potreba ter je stvar radi raznih zaprek, katere bo treba jemati v poštev, za sedaj neizpeljiva.

Sicer pa se nam čudno zdi, da je toliko pisarjenja glede zavetišča, ko še sami vendar ne vemo, česa hočemo. Ali smo res potrebni zavetišča? Treba je to dokazati s fakti in popolnoma se strinjamo z bratom Zajcem od društva "Slavija", št. 1, da se prej definitivno dožene potom naših društev, koliko imamo takih članov, ki so pripravljeni iti v zavetišče. S tem bomo pronašli, ako nam je zavetišče potrebno, drugič pa je treba članstvu predložiti provizoričen načrt glede zavetišča, to je, koliko je treba kupiti zemlje, koliko poslopje bi bilo treba postaviti, da bi odgovarjalo potrebam in koliko bi vse to stalo. Zraven je treba preračunati natanko, koliko moči bi morali imeti pri zavetišču najetih, to je ravnatelja, zdravnika, postrežnice, moži v kuhinji in druge delavce, kajti člane, ki bodo prišli v zavetišče v zavetje, vendar ne bomo silili k delu na farmi ali pa k opravljanju raznih del v poslopju.

Ako pregledano stvar od vseh strani, moramo priti do zaključka, da je naša organizacija po članstvu premala za izpolnitev te ideje, da bi vzdrževala na račun izrednega asesmenta. Iz posmrtninskega sklada vendar ne bomo smeli jemati denarja za to stvar, ker nam zakon tega ne dopušča, v drugih skladih pa smo itak zelo suhi.

Bret John Lengerhole ima popolnoma prav, ko svari članstvo pred nepremišljenim korakom, kajti lahko se zgodi, da bomo doživeli bridko razočaranje, zraven tega pa še trpeli gmotno. Če enkrat ustanovimo zavetišče, ga bo namreč treba tudi plačati, v slučaju pa, da ne bi stvar uspevala, bi morali zavetišče opustiti. Imeli bi tako veliko gmotno škodo, da bi v drugem slučaju s tistim denarjem lahko podpirali vse naše onemogle, za delo nezmožne člane precej let, in sicer na njih domovih, pri njih dragih.

Večkrat je bilo že naglašano, da imajo razna ameriška društva svoje domove za onemogle člane in da ista prav dobro uspevajo, to je, da so na korist društva. Ampak pomisliti moramo, da imajo te organizacije na stotisoče članstva, kar je pa glavno, da imajo med seboj člane, kateri prispevajo k organizaciji več kot reden ali izreden asesment, da imajo ta ameriška društva med svojimi člani denarne mogotce, ki žrtvujejo tisočake za organizacijo v takih slučajih. Med nami pa ni enega, da bi dal sto dolarjev za zavetišče, vsaj do sedaj se ni še nihče oglasil.

Društvo "Mason" je postavilo dom za onemogle člane, ali zemlje jim ni bilo treba kupiti, ker je nek član daroval organizaciji potrebno zemljišče. Ali imamo mi koga, da bi nam kaj takega storil?

Vprašanje zavetišča se pojavlja v slovenski javnosti že skozi osem let in še ne izgleda, da bo istega kmalu konec. Apeliramo na glavni odbor jednote, da imenuje tri člane v odbor za sestavo provizoričnega načrta za zavetišče. Ta odbor naj bo imenovan iz članstva, je iz glavnih odbornikov ter naj obišče vsaj tri zavetišča ameriških podpornih organizacij, naj se na licu mesta prepriča, kaj vse spada k zavetišču. Izdela naj potem na podlagi informacij in podatkov, ki jih bo dobil v teh institucijah, popolen provizoričen načrt ter naj istega da v "Prosveto" na razpravo članstvu. Šele takrat, ko bomo imeli pred seboj suhe številke, bomo lahko temeljito razpravljali o zavetišču; ko bomo videli, koliko bo z ustanovo stroškov. Ako bo članstvo uvidelo, da nam je zavetišče potrebno in breme, ki si ga bomo s tem naložili na naše rame, ne bo preteško, bo stvar sprejelo in izvršilo. Ako bo pa članstvu sprevidelo, da nam zavetišča še ni treba in bi bilo breme vzdrževanja istega preteško, bo pa stvar opustilo.

Povdarjamo še enkrat, da je absolutno potrebno, da najprvo doženemo, koliko članov imamo, ki bi bili pri volji iti v zavetišče in pa popoln načrt glede nakupa zemljišča ter potrebne stavbe in koliko bo stalo vzdrževanje zavetišča.

Lastni tiskarni nismo nasprotni, pač pa je tudi v tem slučaju potreben popoln provizorični načrt, da bo članstvo videlo iz številk, koliko bo zgube ali dobička s tiskarno. S pomočjo izvedencev naj se natančno dožene, koliko bo stala stavba, stroji in vzdrževanje tiskarne, to je uslužbenstvo. Zraven naj bi primerjali še jednotine stroške, ki jih imamo sedaj z jednotinimi in drugimi tiskovinami.

Sicer pa mislimo, da je že več načrtov za tiskarno narejenih, saj jih lavni odbor dela že od springfieldske konvencije. — Za društvo "Sokol". — **Odbor.**

Pinon, Colo. — Tudi jaz se pridružujem po mnenju bratu Zajcu. Nisem proti zavetišču, a tudi ne za to, da bi za par let doživeli razočaranje. Ako zavetišče ustanovimo, bi imel le neznaten del članstva od tega koristi, to so tiste osebe, ki bi bile notri zaposlene in pa samski onemogli člani. Tisti, kateri imajo družine, in bi bili v bližini zavetišča, bi mogoče šli notri, a onim, ki bi bili po tisoč ali še več milj oddaljeni od zavetišča, bi se gotovo ne izplačalo iti v zavetišče, ker nihče ne zapusti rad svoje družine, ako je le mogoče ne.

Ni dolgo temu, kar je nek član v dopisu naglašal, da bi morala biti pristojna za vsakega onemoglega člana, ki je za delo nesposoben, da gre v zavetišče. To se pa meni ne zdi demokratično. Nekoga siliti, kar ga ni volja!

Dopisovalci naglašajo, da je zavetišče že deset let "na rešetu". Mogoče bo boljše, da bo še deset let, čez deset let pa bomo morda kaj na boljšem, ako ne še na slabšem. Zavetišče bi nam bilo veliko večje breme kakor kaka prošnja na vsaki društveni seji. Res so goste prošnje, a tudi če bi zavetišče imeli, ne bi bile nič bolj redke. Mogoče bi bil en član od družine v zavetišču, a s tem bi ne bila beda družini nič olajšana, ampak še povečana.

Delavci moramo imeti zavetišče v vsaki državi, to se pravi državno zavetišče. Davke plačujemo za razne stvari nam v škodo, milico, konštablarje in še razne podobne nepotrebnosti, ki ne služijo nam, temveč kapitalistom. Ako ustanovimo takozvano zavetišče, ne bomo nič na boljšem, temveč na slabšem. Mogoče bo kakemu državnemu poslancu prišla dobra misel in predložil bo zbornici kakšno socialno predlogo. Taka predloga bi bila na primer, da bi država zgradila državno zavetišče, ali kar si že bodi narodu v prid. Na ta način bi poslance nuletel na opozicijo, ki bo imela vel vzrokov za ugovarjanje. Nekateri bi mu rekli: Čemu nam državno zavetišče, saj imamo razne zavode, zdravilišča in kdor ima denar si že lahko pomaga, delavci pa sploh ne potrebujejo pomoči, ker si sami gradijo razna zavetišča. In predloga bo zletela na polico ali pa v koš.

Tiskarna bi nam bila mogoče v korist. Jaz bi priporočal, naj bi se tiskovni odbor, kot ga imamo, upravitelj in urednik pogovorili o tiskarni sploh ter dali članstvu kaka pojasnila, da bi imeli jasno sliko. Potem bi članstvo vedelo glasovati za ali pa proti.

Mogoče bo kdo obsojal, zakaj sem proti zavetišču. Jaz nisem zoper nobeno koristno ustanovo in sem za koristi SNPJ. ter njenega članstva sploh. Tisti denar, ki bi ga potrošili za zavetišče in njega vzdrževanje lahko boljše porabimo za pomoč našim onemoglim članom tam kjer živijo, da jih ne bo treba trgat po družinah, očeta ali matere od otrok.

Člani in članice SNPJ. ter delavci in farmarji sploh, delujmo, da bomo imeli v vsaki državi državno zavetišče ter socialno zavarovanje in vse druge potrebne ustanove za človeštvo. Da bosta farmar in delavec deležna onega, kar producirata, ne pa samo tisti v kutah in visokih cilindrih, ki se redijo na naš račun, moramo gledati, koga bomo volili v postavodaje. Tedaj se ne bo zgodilo več kakor se je tedne nazaj, ko je glasilo KSKJ. pretakalo krokodilove solze. Žalovalo je za "največjim in najboljšim" državnikom Združenih držav in v isti sapi se radovalo, da je dobila Unija drugega predsednika, gospoda Coolidga, kateri je pri svoji priseg klical boga na pomoč, akoprav ni v ustavi nikjer zapisana beseda bog.

Sedaj bomo gotovo srečni, ker imamo predsednika, ki kliče boga na pomoč. — Pozdrav vsem članom in članicam SNPJ. in vsem zavednim delavcem širom Amerike. — **John M. Stonich.**

Chicago, Ill.—Zelo važno vprašanje za vsakega člana Slovenske narodne podporne jednote, o katerem naj bi vsak član trezno in globoko razmišljeval, je gotovo dom za stare in onemogle in mladoletne, ki potrebujejo podporo, in so odvisni od tuje pomoči.

S čistega bizniškega stališča je to za vsakega člana popolnoma biznško vprašanje. Kajti to je zavarovanje za užitkarsko rento in zavarovanje za slučaj zgodnje smrti za zaščito svojcev. Rizika umrljivosti posamezne osebe je zelo nejasna in negotova, medtem ko je rizika umrljivosti velike skupine ljudi prav jasna in ugotovljena. Smrtna rizika velike skupine ljudi se lahko dožene s statističnimi tablicami o umrljivosti, ki kažejo, koliko ljudi umrje. Za to se lahko preračuni smrtna rizika. Stroške tega zavarovanja nosi skupina, ki je zavarovana. To je pri vsakem zavarovanju. Iz tega sledi, da troške tega zavarovanja nosi vse članstvo SNPJ. Troški bodo znašali mogoče pet ali deset centov na člana in na mesec. Ker ima S. N. P. J. okoli pet in trideset tisoč članov, tedaj bi prišlo mesečno v sklad $1.750.00, ako vsak član plača v sklad po pet centov. Ako bi člani plačevali po deset centov mesečno, tedaj bi vanj prišlo po $3.500.00.

Lahko se računi, da bi troški v takem domu ne znašali nad $2.500.00 mesečno, ali ne več kot deset centov mesečno na člana.

Za mali prinos, deset centov mesečno, bi bil vsak član naše organizacije zavarovan za tolet

Prvič bi bilo to zavarovanje za starost. Kadar bi član dosegel starost, da ne more več preživljati sebe s svojim delom, tedaj bi lahko prebil zadnje dneve svojega življenja, ne da bi se kdo vtikal v njegovo življenje. Prav nobena sramota bi ne bila za nikogar, ki gre v zavetišče, ker to bi

ne bila miloščina, ampak član bi užival svojo zavarovalnino, za katero je pošteno plačal.

Drugič je zavetišče zaščita članovih svojcev v slučaju zgodnje članove smrti. Kajti smrtna riziko vsakega individuja je zelo negotova. Tega ne smemo pozabiti. Vsak oženjen mož je takorekoč zaradi koristi svoje družine dolžan glasovati za propozicijo, ker je to najceneje zavarovanje, s katerim daje svoji družini gotovo varstvo, ako on umrje zgodnje smrti. Na pr. ako oženjen človek želi varovati svojo družino v slučaju njegove prezgodnje smrti in hoče, da njegovi svojci prejemajo po njegovi smrti devet sto dolarjev na leto, se mora zavarovati za petnajst tisoč dolarjev. Kajti odresti po šest od sto od take zavarovalnine nosijo po devet sto dolarjev na leto. Ako bi se delavec zavaroval za tako visoko posmrtnino, tedaj bi plačeval na leto približno $350.00. Delavčeva mezda pa ne daje garancije, da bi delavec mogel plačevati tako visoke zavarovalninske pristojbine. To je pa najnižje zavarovanje, katerega delavec potrebuje, ako želi, da njegova družina ne bo trpela v slučaju njegove prezgodnje smrti. Izjema je le tedaj, ako je tukaj zavetišče, v katerem lahko pridejo njegovi svojci, ako on umrje prezgodnje smrti. Zavetišče je torej najceneje zavarovanje za oženjenega človeka, ki hoče zavarovati svojo družino pred pomanjkanjem v slučaju prezgodnje smrti, ker troške zavarovanja nosi velika skupina, malo se pa tega zavarovanja posluži.

Člani, ki se ne bodo poslužili zavetišča in ne bodo uživali blagoslova te naprave, so se pa rešili skrbi, kako si naj prihranijo toliko denarja, da bo družina zavarovana, ako umrjejo zgodnje smrti ali če postanejo nezmožni za delo zaradi starosti.

Za to ponavljam še enkrat, da je dolžnost vsakega oženjenega člana, da glasuje za to propozicijo, kadar pride na splošno glasovanje, ker s tem varuje svojo družino v slučaju prezgodnje smrti.

Slovenska narodna podporna jednota bi se morala dalje zanimati, da člani ostanejo zdravi in da jih pogosto ne obiše bolezen. Kajti če jednota to izvrši, zniža troške zavarovanja proti boleznim. Ako bi SNPJ. zgradila svoje zavetišče, lahko poleg njega vzdržuje letovišče, posebno tedaj, ako zgradi svoje zavetišče ob slikoviti reki ali ob jezeru. Dohodki, ki bi ga dajalo letovišče, bi znižali troške zavetišča. Letovišče bi služilo za okrepitev zdravja članov SNPJ., saj take skušnje imajo za sabo druge bratske podporne organizacije. Člani naše organizacije bi lahko prihajali na počitnice v svoje letovišče, mesto da hodijo drugam. Odpor proti boleznim bi se povečal in to bi bila pridobitev za njegovo zdravje. Danes hodijo člani na počitnice v privatna letovišča. To velja seveda za tiste člane, ki imajo denar in dobe počitnice, da si lahko okrepijo zdravje na ta način. Dobiček, ki ga imajo privatna letovišča od naših članov, bi ostal zopet doma, to je SNPJ., ako bi naša podporna organizacija imela tako napravo. To seveda zdaj ni na razpravi. Ampak pride čas, ko bomo tudi o tem razpravljali. Za to pa nič škodi, ako razpravljamo o stvari. Vsaka razprava nas zbliža, da ložje zapopademo stvar, za katero gre.

Koncem dopisa rečem le toliko, da je propozicija o ustanovitvi lastnega zavetišča bila najboljša propozicija, ki je bila kdaj predložena članstvu SNPJ. na razpravo. Vsak član naj se posluži ugodne prilike, da obe svoji negotovi riziki — riziko prezgodnje smrti in riziko nezmožnosti za delo na stara leta preloži na ščit, na katerem se z bratskega vidika vidi rizika ugotovljena in se troški te rizike lahko doženejo na podlagi statističnih tablic o umrljivosti. Ta propozicija je najceneje zavarovanje proti obema rizikama. — **Richard J. Zavertnik.**

ŽENITVENA PONUDBA.

Želim se seznaniti s Slovenko ali Hrvatico, dekletom ali vdovo, v starosti od 28 do 35 let v svrho ženitve. Mora biti naprednega mišljenja in mirnega značaja. Jaz imam tudi svoj prijazni dom v Oklahomi. Ako katero veseli in misli resno, naj se takoj prijavi. Tajnost jamčena. Moj naslov sedaj je: J. P. P. O. Box 328, Rock Springs, Wyo.

"Prosveta" prinaša zanimive vesti vsak dan. Ali ste naročeni na dnevnik "Prosveta"?

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Farrel, Pa. — Kakor v nebesih tako na zemlji . . . Kakor drugod so tudi pri nas vstali preroki in napovedovali, da bo s šestnajstim avgustom skrčen delavnik od dvanajst na osem ur za delavce v tovarni American Sheet and Tin Plate družbe. Šestnajsti avgust je prišel, delavci trpini pa kar naprej mahamo in garamo po deset, enajst in tudi po dvanajst ur dnevno. V naši tovarni torej še ni nič skrajšan delavnik, čeravno ga je obljubil sam jeklarski kralj mr. Gary. Obljubiti in dati je seveda težko.

Včasih pogledam list, ki mu pravijo "Mimogrede" in v tem vidim, kako so hudi pater Kazimir ter njih hlapec Pavliček. Kako se ta dva možakarja jezita ter se repenčita nad Slov. nar. podporno jednoto. Zapomnite si, da je Slovenska narodna podporna jednota je podobna skali in na tej skali mogočno stoji armada 46.-000 članov in frančiškani jo ne bodo premagali. Cerkve se pred vašimi očmi rušijo, katoličani trumoma propadajo in izginjajo, skala Slovenske narodne podporne jednote pa le stoji neporušljiva, neomajana in neomahljiva.

Kazimir hoče, da bi naša duševna ladja še vedno ležala zasidrana na istem mestu staroverstva ter gnila na solncu. Vidi tudi, kako sijajno napreduje S. N. P. J. z vsakim dnem in bo tako vedno. Mar hočemo vedno verovati, kar so učili naši pradedje o verskih bajkah in neresničnih dogmah.

Saj vendar v vseh njihovih verskih naukih ni bilo nič stvarnega, temveč vse skupaj samo ena velika dogma izmišljotin in fantazije, katera se je porajala v glavah ljudi, ki si niso mogli tolmačiti zagonetnosti narave.

Moj oče je veroval v hudiča kot osebo, ki ima po njegovem mnenju preklan parkelj, dolg rep, oborožen s trinožnimi vilami, diha ogenj in premetuje mlinske kamne. Po njegovem mnenju je bila ta pošast nekoliko slabša od boga po postavi in ne tako zastavna. Oče je veroval v večni žveplen ogenj in da je bog tiran za vsakega, kdor drugače misli kakor on.

Delavci po vsem svetu so začeli kazati šele zdaj, da bo kmalu moral delavec tudi živeti in ne samo životariti. Dosedaj so sedeli sodniki po stolih v imenu pravice, duhovni so držali visoko nad glavo križ iz lipovine s podobo Krista in v imenu neskončne ljubezni vsi skupaj iz rok trpinov krvavo zaslužene dolarje. Božji agentje niti ne pomislijo, kaj se godi po tovarnah in koliko mora delavec prestati od strani izkoriščevalcev.

Gotovo pa bo prišel dan, ko bomo udarili ob mizo in rekli: Dovolj je tega trpljenja. Stran za vedno s kularji, hinavci, ki žive na račun delavcev, stran z zagovorniki, ki trde, da ima človek pravico lastovati in izkoriščati druge ljudi. Ako ni boga, tedaj se nam ni treba zvijati in trpeti in ako je, gotovo ni prekupec sužnjev. — **Jakob Jert.**

Homer City, Pa. — Demonstracije dvojne vrste sta se dogodili dne 15. in 16. avgusta z umetnim in škodo povzročujočim strelivom. Prva je bila katoliške nepreglednosti in druga kukluksovcev. Posledica druge je bila nekaj zločinskega, kajti zakurili so hišo nekega Italijana, po imenu Louisa Trunzo zato, ker pravijo, da je pobožnjak.

Naj bo torej prva. Gospod duhoven — bog jim grehe odpusti — (ker sami si jih itak ne morejo), so napravili nekakšen "beggar", saj tako ga kličejo, ter so potrošili kakih pet do šest sto dolarjev za umetno strelivo, seveda vse na račun svojih podložnikov, da so dobili dvakrat ali pa trikrat toliko noter, v njihovo nikdar zadostno blagajno. Gospod rabijo denar.

Sosedov Franeelj ga je odlomil kar dva dni, prodajal je sladoled v prid premalo nabasanega Janezovega (gospodovega) žepa. Dolarčki so kar leteli v nabiralnik, ki ga je tone nosil okoli ubogljivih ovčic. Darovali so, ker bi jim drugače ne odpustil grehov, ko bi prišli k spovedi.

Sin je razžalil svojega očeta. Smrtno ga je razžalil. Šel je k spovedniku, da mu je odpustil greh. Prišedšega domov vpraša oče: "Kje si bil, sin?" — "Pri spovedi", je odvrnil, pri tem pa se spomnil, da je zatajil smrtni greh, greh, ki ne bo nikoli več odpuščen. Pa je zaprosil očeta, ali mu odpusti, ker ga je zadnjič razžalil. "Seveda ti odpustim," reče oče. In odpustil je, ker je bil oče, ker je bil otrok svojih otrok.

"Joj, zaplače sin, oče, ti mi odpustiš, ali tvoje srce mi ne odpusti, ki krvavi kot ranjena žival in bo krvavelo, dokler se ne izbriše greh iz mojega srca, ko me že več ne bo na tem, z vsem hudim umazanem svetu". In njega ne bo več tu, a greh bo ostal.

Oskrunil je fant dekle za častno življenje. Mati, si odpustila ljubimcu tvoje hčere, ki se skriva zdaj osramočena v hiši, boječa se posmeha njenih sosedinj, ki tudi nič ne mislijo na greh in odpuščanje? Ne, tvoje razžaljeno srce ne odpusti ni ne bo odpustilo nikoli, ker greh se ne izbriše nikoli več.

Kako neki naj bi mi odpuščal grehe človek, ki ga nisem nikoli razžalil, nikoli nisem imel opravka žnjim, rodil se je kakor jaz, le premožni njegovi roditelji so ga dali študirat, da sedaj lahko živi pri nevednih ljudeh? On, fajmošter, odpušča grehe celega leta grešniku in grešnik je čist in prost. Ko začne misliti, pa se spomni, da je greh čisto zatajil. Kako bi ga ne, od celega leta. Daj se spovedati o vsem le enemu spovedniku in razodeni vse, kar si grešil, pa ti ne bo dal odveze, če količkaj misli na bega. Pisatelj bi moral pisati stoletja, če bi hotel napisati zgodovino samo enega dne. Čitatelj, pomisli dobro, kaj je greh in kdo ti ga more odpustiti, pa boš prišel do spoznanja, da le srce je pravičen sodnik, ki sodi hitro in pravično. Ko napraviš srcu krivico, si jo napravil za vedno, zakaj nikoli več ti ne bo odpustilo, začasno bo pozabilo, a se zopet prebudilo v mlaki krvi, ki si jo prelil ob času žalitve.

Si li slišal svojega sodruga, ki ti je pripovedoval v svoji nevednosti o potoku "sulphur water" (žveplena voda). Kaj je tisto? Ali ni tvoja lastna kri, ki jo prelivaš pri delu z znojem za kapitalizem? In še vedno ga podpiraš ter nosiš svoj težko prisluženi denar njihovim hlapcem, ki jim oni (kapitalisti) dajejo navodila, kako tebe nevednega delavca izkoriščati.

Ko vidiš invalida brez roke ali noge, se ozreš v drugo stran ter godrnjaš: "Berači, vedno prihajaj, škoda dati petico!" Dolarja pa ni škoda za "fajmoštra, kaj? Saj bodo molili za naše grešne duše, ki so že itak brez vsakega greha. Kje pa imajo čas grešiti? Ni mogoče. Če bi duša hotela grešiti, ne more, ker ne zna, nima sredstev, ne moči; moči porabi telo, posebno še, če ima družino, polno hišo otrok. Sebi mora utrgati kruh iz ust in ga dati otroku. Kaj ni to otrok svojih otrok?

Pozdravljam vse tiste, ki se boje greha. — **Grešnik.**

CENA STANARINI DOSEGLA VIŠEK V AMERIŠKI ZGODOVINI.

New York, N. Y. — Draginja je bila dne 15. julija 1923 v Združenih državah za 61.9 odstotka višja kakor v mesecu juliju 1914, kakor meni narodni industrijski konferenčni odbor. Med 15. junijem in 15. julijem letos je narastla za 1.1 odstotka. Dražja je hrana, dražje obuvalo in oblačilo in stanarina.

Cena gorivu je malo nižja, dasi so razne druge potrebščine ostale nasplošno neizpremenjene. Med mesecem julijem 1920, ko je bila draginja najhujša od l. 1924, sem, in pa mesecem julijem 1923, je padla za 20.8 odstotka.

Med tem triletnim razdobjem je cena poskočila in padla. Živila in oblačila so bila nižja v letu 1923, kakor pa 1920. Stanarina pa je letos dosegla povprečno najvišjo točko v ameriški zgodovini.

Premogove cene so bile sicer v zimi 1922—23 višje, ali v mesecu juliju 1923, so bile domala iste kakor v mesecu juliju 1920.

PRODA SE STAVBIŠČE (LOTA)

Ker živim oddaljen, želim prodati moje stavbišče štev. 992, 30x130 na Kepces Street, Liberty-Tod Woods Plat, Trumbull County, Youngstown, Ohio. Lota je v lepem kraju in če katerega veseli, tu je ugodna prilika kupiti nekaj dobrega, prodam po zmerni ceni. Za pojasnila in cene pišite lastniku na naslov: Steve Bačan, 51 Chapel Street, Gowanda, N. Y.

(Adv.)

KOLIKO JE VREDEN ČLOVEK?

Soglasno z zavarovalninskimi statistikami je moški, če je živ in zdrav, vreden približno šestnajstkrat toliko kot na leto zasluži, če se računa denar po šest odstotkov. Če moški lahko zasluži $2400 na leto, je vreden $40,-000, kajti $40,000 po 6 odstotkov je treba, da se zasluži letni dohodek $2400. S stališča sposobnosti za zaslužek ni izdelan moški vreden ničesar. Državne statistike kažejo da je vsak delavec v Združenih državah bolan povprečno devet dni vsako leto. Vsledtega se na plačah približno izgubi 500 miljonov dolarjev. Eden največjih gospodarskih problemov, s katerim se ima baviti danes naša dežela, je: polovico teh bolezni bi se lahko preprečilo, zakaj se jih toliko ne prepreči? Trinerjevo Grenko Vino lahko pomaga v velikim obsegu. Izčisti črevesje, uravna njihovo delovanje, preprečі nevarna vnetja ter nudi odpor uničevalnemu delu bacilov. To je poletna tonika v najboljšem pomenu besede. Lahko jo dobite pri vašem lekarnarju ali prodajalcu zdravil.

(Adv.)

IŠČEM SLUŽKINJO

ženske srednje starosti za skrbeti in paziti na tri otroke v starosti od 5 do 10 let in druga domača dela. Jaz delam vsak dan in dva otroka gresta v šolo. Postal sem vdovec. Plača po dogovoru, oglasite se osebno po 4 uri popoldne ali pa pišite na naslov: Martin Bartoni, 749 Tilden Street, Chicago, Ill. (Blizo Halsted in Van Buren ulice.)

POZOR ROJAKI!

Posestvo na prodaj v starem kraju, eno v Dolnem Suhorju in drugo na Oberhu št. 22, pri Černomlju, po domače Sojčevo posestvo. Proda se za amerikanski denar za dolarje. Cena in vse druge podrobnosti se izve pri lastnici na naslov: Kathy Vidervol, Box 1315 Walkerville, Mont. (Adv.)

NASLOV BI RADA IZVEDELA.

Cenjene rojake v Milwaukee in na West Allis, Wis., prosim, naj opomnijo Frank Rogla in njegovo soprogo, da se naj prijavita svoji teti, ali pa ako bosta sama ta oglas čitala, naj se prijavita takoj teti v Columbus, Kansas. (Adv.)

VABILO NA VESELICO

katero priredi

"SLOVENSKI DELAVSKI DOM"

dne 1. septembra, 1923

na dobro znanem prostoru na Nazbem — Johnstown, Pa.

Začetek veselice točno ob 7 uri zvečer.

Vstopnina za moške je 25c.

Ženske v spremstvu moških so vstopnine proste.

Uljudno vabimo rojake in rojakinje domače in bližnje okolice, da nas polnoštevilno posetijo na ta večer pri zabavi. Igrala bode Slov. godba na pihala pod vodstvom g. Jos. Rogelna. Za vsestransko točno in izvrstno dobro postrežbo bode z vsem preskrbljeno. Torej pridite in se zabavajte z nami na omenjeni večer. Vabi ODBOR!

VABILO NA VESELICO

katero priredi

Slovenska godba na pihala

v Midway, Pa.,

na delavski praznik (Labor Day), dne 3. septembra, 1923.

Veselica se prične točno ob 2 uri popoldne.

Vstopnina za moške je 75c. Ženske brez spremstva plačajo po 25c vstopnine. Otroci so vstopnine prosti.

Na veselici se bodo delili razni dobitki, kot tolsti puran in še mnogo drugih zabavnih stvari, oddalo se bode na srečno številko tudi pravega kosmatega koštruna, sicer pa ne moremo tu vsega našteti. Slovenska godba iz Midwaya, najuljudnejše vabi slavno občinstvo sploh vse stare in mlade, domače, bližnje in oddaljene okolice, da nas posetijo v polnem številu na omenjeni dan pri veselici. Posebno vabimo društva in tudi posamezne rojake iz Primrose, Shaw Mine, Southview, Burgettstown, Bertha, Slovan, Rakun, Imperial, Books, Tiry, Cliff Mine, Moon Run, Oakdale, Sygan, Thomas Run, Bridgeville in Canonsburga, ter še vse druge iz neimenovanih naselbin, da se polnoštevilno vdeleže te naše veselice. Za vsestransko točno in dobro postrežbo za lačne in za suha grla bode v polni meri preskrbel veselični odbor. Godba bo igrala izbrane komade poskočnice za ples in zabavo starim in mladim.

Še enkrat apeliramo do vseh rojakov, da nas posetijo na ta dan in tako pomagajo do boljšega uspeha Slovenski godbi za bodoči napredek.

Torej na svidenje v pondeljek dne 3. septembra t. l. pri veselici v društveni dvorani v Midway, Pa. Vabi ODBOR.

VABILO IN NAZNANILO!

DRUŠTVO "NOVA DOMOVINA" ŠT. 295, S.N.P.J.

v Bridgeville, Pa., priredi

VELIKO VESELICO IN ZABAVO,

dne 3. septembra 1923 na Labor Day

v Solvenski dvorani "Izobraževalnega društva" v Bridgeville, Pa.

Pričetek veselice točno ob 1 uri popoldne.

Vsopnina za moške je 75c, Ženske so proste vstopnine.

Na ti veselici bode izvrstno pripravljeno z vsem poleg drugih jestvin bodo tudi pristne domače kranjske klobase, kakor tudi nove TEKOČINE nebo manjkalo za žejna grla.

Čisti dobiček je namenjen v društveno blagajno, vsled tega uljudno vabimo vsa brateka društva in posameznike, da se polnoštevilno vdeleže zabave. Igrala bode izvrstna godba in zabave dovolj za vse. Na svidenje v pondelek dne 3. sep. Vabi ODBOR.

ZAHVALA

Mr. Alois Skulj,
323 Epsilon Place,
Brooklyn, N. Y.

Cenjeni:—

Prejel sem poslano harmoniko in se mi zelo dopade in bom skušal jih Vam kaj več prodati, ker tu je dosti fantov. Ako Vas je volja, denite oglas v časopis, da se Vam lepo zahvalim za harmoniko, ker so res dobre.

JOH N DRGANC, Butte, Mont.

Dear Friend:—

Received the accordion to-day, I must sure say it is a good one; when I opened the box and began to play it, everyone in the house began to dance and giggle. They all say it is a good accordion for that price.

A. HERRMANN, Sheboygan, Wis.

Velika augustova razprodaja pohištva

po zelo znižani ceni.

Veliko—veliko naših slovanskih odjemalcev se je opomoglo v svojem prošlem nakupovanju pri naši augustovi razprodaji pohištva, ker so cene zelo znižane—izbira velika—ter popolna. Se vam priporočamo, da si pridete ogledat našo zalogo pohištva izdelanega od najboljših izdelovateljev v ti deželi. Poljubna mesečna odplačila na vašo želje.

Na vašo uslugo in vam na razpolago je naš slovanski oddelek vedno pripravljen postreči vam z našimi izkušenimi slovenskimi prodajalci.

Kupujte vedno oc našega slovenskega tolmača v našem **slovanskem oddelku,** ki se nahaja v pritličju na vhodu 5th avenue ulice.

ESTABLISHED 1871
KAUFMANN'S
"THE BIG STORE"
5TH AVE. SMITHFIELD & DIAMOND STS.
PITTSBURGH, PA.

Marija Kmetova:

Karikature.

Prva in druga učiteljica prideta v živahnem razgovoru v posvetovalnico.

Prva: Kako me zebe! Kar živeti ne morem. (Hodi gor in dol in cepeta z nogami.)

Druga: Mene tako zebe, da mi kar tuli v nogah. Ne čutim rok in ne nog. (Hodi kakor prva.)

Prva: Pa ne vem, čemu ne zakurijo. Saj smo vendar v šoli!

Druga: In smo učiteljice menda tudi ljudje.

Druga: Menda! Pritožimo se!

Druga: Pritožimo!

Prva: Še danes!

Druga: Saj res, prav zdaj je prilika.

V tem prideta tretja in četrta učiteljica. Zebe ju kot oni dve.

Tretja: Kaj ne! To ne gre in ne gre. Bomo že videle!

Četrta: Ta bi bila lepa!

Prva: Zaradi mraza, kaj?

Tretja: Kaj mraz! To bi še šlo.

Prva: Kaj pa?

Tretja: Plače, plače!

Četrta: Plače, da.

Druga: Res je. Tudi tu je naša rana.

Prva: Prav imate:

Hodijo gor in dol in se razgovarjajo zelo glasno.

Tretja: Ali smo dekle? Delamo in delamo . . .

Prva: In še v mrazu . . .

Druga: In še v mrazu . . .

Tretja: Pa dobimo denarja, da ne moremo nikamor.

Četrta: O čevljih in obleki še sanjati ne smeš.

Tretja: To ne gre in ne gre!

Prva: Veste kaj? Pritožimo se!

Tretja: Imenitno!

Prva: Še danes!

Ostale tri: Še danes, dobro je!

Peta in šesta učiteljica prideta in zaloputneta vrata za seboj.

Peta: Taka nesramnost!

Šesta: Kaj ne? Da bi imela v razredu stopetdeset otrok!

Peta: In jaz stošestdeset!

Prva: Kaj je?

Peta: Saj slišiš! Štopetdeset otrok!

Druga: Da, to je res, otrok je tudi preveč.

Tretja: Res, res.

Četrta: Tako ne bo šlo več dalje.

Peta: Je to higijenično, pedagoško, moderno?

Šesta: To je hipermoderno, draga moja!

Vse: se zasmejejo na ves glas.

Peta: Jaz ne molčim, danes pa ne.

Prva: O, krasno! kako se bomo pritoževale! Grozno lepo bo to!

Šesta: Saj res, imenitno. To moramo povedati; na vsak način.

Peta: Saj smo vendar v dvajsetem stoletju!

Vse prikimavajo in trepečejo v mrazu.

Sedma pride vsa razkačena in se kar sesede na stol pri mizi.

Sedma: Oh, ta ženska!

Vse: Kaj pa je? Kaj je?

Sedma: Ta ženska!

Vse: Za božjo voljo, kdo, kdo?

Sedma: Ta ženska!

Vse, Pa kdo, kdo?

Sedma: Ona.

Vse odstopijo in preplašeno pogledajo proti vratom.

Sedma: Ona, da. Pomislite, kašljam, saj veste, da kašljam, no — in kašljam tudi v šoli. Zakaj pa kašljam?

Prva: Ker je mraz v šoli

Vse: Seveda, kajpa.

Sedma: In torej kašljam — in glejte! Danes mi je povedal nekdo, ki je bil pri seji takrat, da me je ona naznanila, češ, da motim pouk s kašljem!

Vse: O, ti!

Hodijo po posvetovalnici, mrmrajo, vzklikajo, a v strahu pogledujejo venomer vrata.

Sedma: Tega ne prenesem. (In udari po mizi.)

Vse: Prav, prav!

Prva: Tudi me . . .

Sedma: Kaj ve?

Tretja: Se pritožimo; ve!

Sedma: Res? O, tudi jaz! In zakaj ve?

Peta: Zaradi . . .

Osmi pride mimo in stopi k mizi.

Vse: Pojdi sem!

Peta: Poslušaj! Danes se pritožimo.

Osma: Jezus! Pritožimo! (In se prime za glavo.)

Vse: No?

Osma: Nikar! To je upor!

Sedma: Mevža!

Osma: Pa kaj? Imate stvarne razloge?

Peta: Poslušaj! Prvič mraz, drugič plače, tretjič preveč otrok, četrtič se pritoži ta radi denuncijacije. Torej stvarno, ne?

Osma: Seveda, seveda; a ne svetujem vam, sicer pa, kaj pa, kakor hočete . . .

Vse: Ti ne boš z nami?

Osma: O, bom, bom.

Četrta: Torej! Zdaj bo prišla ona. Da izpolnimo, kar sm orekle! Že veste: prvič, drugič, tret . . .

Nenadoma se zdrzne. Vse se spogledajo in sklonejo.

Ona — voditeljica — pride z debelo knjigo in sede k mizi. Ostro pogleda učiteljice in govori sladkostrupeno.

Ona: Sedite! (Pokaže z roko.)

Vse sedejo, le sedma ne.

Ona: Gospodična, prosim!

Sedma: Hvala; rajša stojim.

Ona: Prosim, izvolite sesti!

Sedma sede.

Ona: Je prav, ali vse ob svojem času. In pa na svojem mestu. Tako. Torej pričnimo. Vi, gospodična, boste zapisnikarica. Sicer pa imam že ves zapisnik sama tu in vam ne bo treba pisati. Je bolje tako, ne bo pomot. Torej — prvi dopis govori o kurjavi.

Prva: Imenitno!

Ona ostro pogleda in pravi: Želite?

Vse se spogledajo.

Druga: Jaz, jaz bi . . .

Prva: Smo se zmenile . . .

Ona: Dopis govori o kurjavi. V modernem času živimo in ne smemo hoditi po prejšnjih oguljenih potih. Časih smo kurili . . .

Vse se spogledajo in sklonejo glave.

Ona: . . . smo kurili res, a moderna higijena nas uči tako lepo, da od prevelike gorkote rada boli glava . . . .

Vse se zdrznejo.

Ona vidi to, a čita dalje: . . . in se posuši zrak, kar dela otrokom in učiteljstvu težkoče pri dihanju. Tudi se človek pomehkuži preveč. In kakor vam je vsem znano, vemo o rajni cesarici Mariji Tereziji, da je spala poleti in pozimi in pri vsakem vremenu v sobi z odprtimi okni. In je vendar dočakala — in prav zato! — dočakala visoko starost! Če ne kurimo, pomagamo torej prvič sami sebi — kar nam bodi vselej veliko, zakaj svoj stan povzdigujmo nad vse! — drugič otrokom, da se že v mladosti privadijo mrazu. Pomislimo samo na Špartance, kaj ne? In tretjič storimo s tem tudi svojo patrijotično dolžnost.

Vsem klonejo glave bolj in bolj.

Ona: Torej ne bomo nič več kurili v šolskih sobah. Dobro.

Nobena ne črhne besedice.

Le sedma pravi: Pa saj smo vendar ljudje!

Ona: Želite?

Vsevprek govorijo: Kaj hočeš? Kako meniš? Ljudje? Da bi bili ljudje? Smešno!

Ona: Stvar je jasna, gospodične, ali ne? Seveda. Prav. Torej dalje. Drugi dopis govori o plačah.

Vse: O!

Ona: Želite?

Tretja: Smo pravkar hotele . . .

Prva začudeno: Kaj smo hotele?

Tretja: No!

Ona: Prosim, prosim. Katera izmed gospodičen bi kaj hotela? Prosim! Nobena?

Tretja: Saj vendar veste! Kaj se nismo zmenile?

Vse: Nič, nič, gospa.

Tretja: Pa . . .

Ona: Gospodična, kaj bi hotele? Saj niti ne veste, o čem govori dopis. Torej? Poslušajte, izvolite poslušati. Ali ne?

Vse se sklonejo in si ne upajo pogledati druga drugi v oči.

Ona: Torej o plačah. Učiteljstvo ima veliko prostih dni. Več od vseh drugih stanov. Plačano pa je z ozirom na te prostost — veliko predobro!

Vse se zdrznejo in pogledajo, kakor bi treščilo vanje.

Ona: No? . . . predobro in . . .

Četrta: Prosim . . .

Ona: . . . predobro in zato . . .

Peta: Prosim!

Ona: . . . in zato utegnete dajati od te plače mesečno po petdeset kron — za zdaj le toliko — za šolske cunje, za kredo, tinto in tako dalje. Če preračunamo, to sicer ni dosti, a za zdaj bodi le toliko, ta malenkost.

Sedma: To ne gre. Govorite vendar!

Vse se potuhnejo.

Ona: Gospodična, gospodična, kaj vam pa je? Imate kak predlog? Prosim, prosim. Besede vam ne krati nihče!

Sedma: Plače so premajhne! In zdaj . . .

Ona: Premajhne! Smešno! Izjavite se, prosim, vse o tem! Prosim!

Vse po vrsti zmigavajo z rameni in molčijo.

Osma: Gospa voditeljica, prosim, ne razburjajte se! Saj smo zadovoljne.

Ona: Menda! — Dalje pravi dopis, da je posebno za zimski čas velike važnosti, da je v razredu veliko število otrok. Seveda do dvesto, več ne. Več jih sama ne bi pripustila, to ne, pa če bi mi ukazal to ne vem kdo, ne vem kdo. Več kot dvesto ne, to ne.

Šesta: Ali vendar . . .

Vse se sujejo pod mizo in godrnjajo: Tiho, pst, molči, molči vendar!

Ona: Soba se segreje tako popolnoma naravno in je pouk dosti lažji učiteljici, če vidi, da jo posluša toliko in toliko glav. To je res zelo pametno. Ej, in v naših časih ni bilo nikdar manj otrok v eni šolski sobi.

Vse se sklonijo še niže.

Ona: Ker ni nikakega predloga in —in ugovora, bi svetovala, zaukazujem strogo disciplino v prostem času!

Prva: V prostem!

Ona: Prav tam spoznamo moč in veljavnost učitelja. In dalje opažam, da imate navado nositi klobuke postrani.

Vse se zdrznejo.

Ona: . . . kar ni in ni pedagoško in — da ne bom videla nič več kaj takega!

Sedma: Je to pedag . . .

Ona: Pa vi — kaj vi?

Sedma: Hočem govoriti z vami.

Ona vsa osupla: Govo-ri-ti? Z menoj?

Sedma: Zakaj ste me naznanili?

Vse: Molči molči!

Ona: Prosim, prosim! Je to res?

Sedma: Vse vedo. Ali ne?

Vse molčijo in gledajo v tla.

Sedma: Kaj vam nisem pravila?

Prva: Meni še ne.

Druga: Tudi meni ne.

Tretja in četrta se ozreta v stran.

Peta: Kaj vem!

Šesta: Se ne spominjam,

Osma: Smešno! Gospa voditeljica, ne razburjajte se!

Sedma: Tako? O, seveda, potem . . .

Ona: Pa kaj vam je? — Če, rečem če! — bi vas bila naznanila, bi bilo to: prvič dokaz, kako ljubim disciplino in mir in s tem mladino; drugič, kako mi je pri srcu red. In ali je motenje pouka red? In če ne naznanim motenja pri pouku, ali je v takem vodstvu, vprašam vas, ali je v takem vodstvu red? Prosim, ali ste zoper mladino, zoper red? Prosim? Izjavite se, prosto voljo imate!

Vse: Ne, ne, ne.

Ona: Torej ste zoper mladino in dobro ime na šoli?

Vse: Ne, ne, ne.

Ona: In vi?

Sedma: Ne.

Ona: Tako. Stvar je rešena, zadeva dognana, zadnji zapisnik potrjen, novi je tu in glede sklenjenih zadev v dopisih, prosim . . .

In odide v triumfu proti izhodu, osma ji odpre vrata, vse tiho vstanejo, se ponižno priklonijo, se niti ne pogledajo in se splazijo po prstih skozi vrata.

Ledeno dobo napovedujejo.

Pariz. — Profesor Charles Nordmann s pariške universe se strinjá z mnenjem ameriškega profesorja Gregoryja, da se bliža nova ledena doba, ki pokrije Kanado, severno Evropo in Sibirijo z velikansko kapo ledu.

Nordmann pravi, da nezadostna množina ogljikove kisline v zraku povzroča periodične ledene dobe. Ta sestavina, ki predstavlja komaj tri tisočinke semeljske atmosfere, je zelo važen činitelj v življenju našega planeta. Ogljikova kislina je kakor steklena streha nad svetlišnjakom: dopušča namreč, da gorki solnčni žarki dosežejo površje zemlje, obenem odbija žarke, kadar pade solnčna temperatura. Če bi ne bilo v zraku ogljikove kisline, bi bila temperatura na zemlji vedno pod ničlo.

ŽENO IN OTROKE PRODAL ZA $100.00.

Steubenville, O. — John Miller je zadnjo nedeljo "prodal" ženo in sedem otrok nekemu Michaelu Davisu iz Beech Bottoma za sto dolarjev in potem izginil v West Virginijo. Ko je prišel Davis po ženo in otroke, ga je dala žena aretirati in zdaj se nahaja v zaporu. Millerja iščejo detektivi.

"Prosveta" prinaša zanimive vesti vsak dan. Ali ste naročeni na dnevnik "Prosveta"?

ŠESTMESEČNA TEKMA

PRI NABIRANJU NOVIH NAROČNIKOV ZA PROSVETO.

POZOR!! ČITAJTE!!

PRIDRUŽITE SE TEKMI!

Glavni upravni odbor S. N. P. J. je sklenil, da se priredi šestmesečna tekma za pridobivanje naročnikov na Prosveto. Tekma traja šest mesecev. Prične dne 1. junija in konča dne 30. novembra t. l.

Vsak član ali članica S. N. P. J. in društva v celoti se lahko pridružijo ti tekmi.

Določene so naslednje nagrade, katere se točno izplačajo vsem tekmovalcem, ki so do njih upravičeni:

Za 2 nova celoletna ali za 4 polletne naročnine—3 knjige Književne Matice.

Za 3 nove celoletne ali za 6 polletnih naročnin—4 knjige Književ. Matice in polletna naročnina na Prosveto.

Za 5 novih celoletnih ali za 10 polletnih naročnin—5 knjig Književ. Matice in celoletna naročnina na Prosveto.

Za 10 novih celoletnih ali za 20 polletnih naročnin—5 knjig Književ. Matice in lepa krasna pozlačena ura.

Za 15 novih celoletnih ali za 30 polletnih naročnin—5 knjig Književ. Matice in krasna pozlačena ura in verižica.

Za 20 novih celoletnih ali za 40 polletnih naročnin—5 knjig Književ. Matice in krasni "Rogers Silver" namizni sestav in "Fountain Pen".

Za 25 novih celoletnih ali za 50 polletnih naročnin—5 knjig Književ. Matice in Carona Typewriter, pisalni stroj male vrste.

Za 30 novih celoletnih ali za 60 polletnih naročnin—5 knjig Književ. Matice in Remington Typewriter, male vrste pisalni stroj.

Za 35 novih celoletnih ali za 70 polletnih naročnin—5 knjig Književ. Matice in krasni fini gramofon in 12 izbranih slovenskih plošč.

Za 40 novih celoletnih ali za 80 polletnih naročnin—5 knjig Književ. Matice in velik Underwood Typewriter, pisalni troj.

Za 50 novih celoletnih ali za 100 polletnih naročnin—5 knjig Književ. Matice in prava zlata ura in verižica.

Za 75 novih celoletnih ali za 150 polletnih naročnin—5 knjig Književ. Matice in krasni pretan z diamantom.

Za 100 novih celoletnih ali za 200 polletnih naročnin—5 knjig Književ. Matice in zlata ura in pretan z diamantom.

Za 150 novih celoletnih ali za 300 polletnih naročnin—5 knjig Književ. Matice in Ford Touring Automobil, avtomobil Fordovega sistema.

Za 200 novih celoletnih ali za 400 polletnih naročnin—5 knjig Književ. Matice in avtomobil Chevroletovega sistema.

Vsak tekmovalec ima pravico, da lahko spremeni gornje nagrade v zahtevo za dobitek v gotovem denarja po dogovoru.

Za vsak slučaj enakosti v tekmi se bodo dale enake nagrade dvema ali več tekmovalcem.

ZELO VAŽNO JE, DA SI ZAPOMNIJO VSI, KI SE BODO PRIJAVILI ZA TEKMO, DA SE PRI TI TEKMI NE PLAČA TEKMOVALCEM PROVIZIJA IN VSAK TEKMOVALEC MORA UPOSLATI CELO SVOTO UPRAVNIŠTVU. To se je odredilo vsled tega, ker so nagrade tako visoke v kolikor jih dovoljuje zakon te svrhe.

Člani, članice ali društva, ki se žele udeležiti te tekme naj takoj pišejo po potrebne listine in knjižice za nabiranje novih naročnikov upravi Prosvete na naslov: PROSVETA, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill., enako je nasloviti vsa pisma in denarne pošiljatve.

Prosveta je lastnina Slovenske narodne podporne jednote, ki jo izdaja v izobraževalne namene. Člani Slovenske narodne podporne jednote so veliko žrtvovali za razširjenje čitateljskga kroga Prosvete. Večina agitatoričnega dela je bila dozdaj opravljena brez kake odškodnine ali pa za zelo majhno odškodnino. Izvrševalni odbor S. N. P. J. je zaradi tega zaključil, da se razpišejo za pridobivalce naročnikov na Prosveto boljše nagrade, kot so bile dozdaj v navadi, da se trud neumornih delavcev za razširjenje Prosvete saj deloma odškoduje.

Bratje in sestre člani Slovenske narodne podporne jednote, sedaj se vam nudi prilika, da si pridobite nagrado in da pomagate razširiti vaš lastni list Prosveto! Torej na delo!

PROSVETA, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

OSLABELOST, NADUHA, BRONKTE, KASELJ IN VSE PLUČNE TER ŽELODČNE NEREDNOSTI SE OZDRAVIJO DOMA s tem, da vživate importirani Dr. F. J. Simanovsky HOLY MOUNTAIN TEA (Sveto goro čaj.) Čudoviti naravni zdravilni čaj svetovno znano zdravilo. ... Naslov je: R. Simanovsky, Dingmans Ferry, Pa. (Adv.)

IŠČEJO SE zanesljivi zastopniki za vsaki okraj lokalni ali potovalni. Delo je stalno, zaslužek z lahko $50.00 in več na teden. Mi preskrbimo vse potrebne stvari. Izkustvo in posebna učenost ni potrebna. Zastopnik mora imeti poroštvo za ne manj od $50.00. Vse osebe, ki se resno zanimajo in jih veseli tako delo, naj pridejo osebno ali naj pišejo na: INTERNATIONAL SALES CO., 1407 Market St., Room 315 WHEELING, W. VA.

PAROBRODNE LISTKE (šif karte) za najhitrejše, najvarnejše in največje parnike vseh prekomorskih družb.
Denar pošiljam v stari kraj po najnižjih dnevnih kursnih cenah s posredovanjem najvarnejših denarnih zavodov.
Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam.
Izdelujem pooblastila in razna druga notarska in odvetniška dela. Pojasnila in nasveti brezplačno.
Naslov: WILLIAM B. LAURICH, 1900 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Tel. Canal 5777.

IMAM NA ZALOGI PRAVE
LUBASOVE HARMONIKE
tri in štiri-vrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat uglašene, nemške ali kranjske in pa tudi chromatične s 12 basi ter kovčeke za harmonike.
ALOIS SKULJ, 323 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.

NAZNANILO ROJAKOM
v Johnstown, Pa., in okolici naznanjam, da sem odprl svojo krojačnico, kjer izdelujem vsa v to stroko spadajoča dela, po najnovejšem kroju. Za vsa moja dela jamčim, cene zmerne. Priporočam se za obilen obisk in naročila.
PETER KOBAL, krojač, 401 Somerset St. Johnstown, Pa.

ROLE ZA PIANO
SLOV. IN HRVATSKE
dobite edino pri:
Navinshek-Potokar
331 Grove St., Conemaugh, Pa.
Pišite po cenik.

NAPREDEK.
"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš z njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse blago za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.
ANTON ZORNIK, Herminie, Pa.

PROLETAREC
je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati, ker vam kaže
pravo sliko socializma
Naročnina znaša $3.00 na leto, $1.75 na pol leta.
Naslov: PROLETAREC, 3639 W. 26th St., CHICAGO, ILLINOIS.
Pišite po naš cenik knjig!

NOVI NASLOV
Uradne ure vsak dopoldne od 11—3 ure pop. vštevši nedelje.
Pond., sredo in soboto zvečer od 7 do 8.30.
DR. JOS. V. GRAHEK
Physician and Surgeon
303 American State Bank Bldg. 600 Grant St. at Sixth Ave., PITTSBURGH, PA.

PIVO—PIVO
Zakaj plačevati visoko ceno za slabo pivo, ko pri meni lahko dobite najboljše vrste SLAD in HMELJ vedno sveže, iz katerega si sami doma napravite dobro pijačo. Jaz vam, pošljem za $7.00 12 škatelj slada in 12 zavojev hmelja. Z naročilom je poslati $2.00, ostalo svoto plačate ko prejmete blago.
ANTON SAMSA. 1901 Bissell Street, Chicago, Ill.

Anton Zbašnik,
JAVNI NOTAR,
Room 206 Bakewell Bldg., PITTSBURGH, PA. (Nasproti sodnije)
Se priporoča rojakom v vseh notarskih poslih. Pišite ali pridite osebno. Cene nizke, delo točno in pravilno.

IMPERIAL STATE BANK,
IMPERIAL, PA.
Večina oglasov priporoča se trošitev. Naš oglas priporoča se hranitev.
ČEKOVNE IN HRANILNE VLOGE.
Varnostne shrambe.

Ali že imate najnovejše gramofonske plošče?

Venček slovenskih pesmi ... polka-Pobič sem star šele 18let-Oj ta Polončina-in mnogo drugih novih.
Znižali smo cene za grafonole za 1 mesec.
Pišite po novi cenik, ali se oglasite osebno!
Wm. Sitter Co.
6404 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Velika zaloga zlatnine, ur, grafonol in plošč v vseh jezikih. Popravljamo ameriške in starokrajske ure, ter vse delo jamčimo.
Oba telefona: Randolph 718-W Princeton 1058-R

IGRE, KONCERTI IN PLESNE ZABAVE.

Farrell, Pa. — Dne 25. avgusta priredi slovenski dramatični klub "Prešeren" igro "Mati" v Hrvatskem domu na Stanton ulici. Začetek je ob pol osmih zvečer. Ne pozabite se udeležiti. Isti klub bo igral dne 1. septembra v Slovenskem domu v Girardu, Ohio, tudi igro "Mati". Na svidenje. — *F. Kramar.*

North Bessemer, Pa. — Vabilo na plesno veselico, katero priredi društvo "Slovenskega doma" št. 401 SNPJ., v soboto dne 1. septembra v North Bessemerju, Pa. Začetek veselice je ob petih popoldne. Vstopnina je za moške 50c, ženske pa so vstopnine proste. Zabava se vrši na hišni št. 65.

Uljudno vabimo vsa društva, posameznike, stare in mlade iz domače in bližnje okolice, da se v obilnem številu udeleže te naše prireditve in zabave. Igrala bo izvrstna godba na pihala. Zabave bo dovolj, za vse lačne in žejne bo vsestransko poskrbljeno s točno postrežbo. Posetite našo domačo zabavo dne 1. septembra zvečer. Vabi — *odbor.*

Standardville, Utah. — Naznanjam, da je društvo "Studenčna dolina", št. 422 sklenilo na zadnji mesečni seji prirediti društveno veselico dne 25. avgusta. Veselica se vrši v Springlandu na Riverside Parku točno ob šestih popoldne. Uljudno se priporočam v imenu društva, da se udeležijo vsi člani kakor tudi člani drugih tukajšnjih društev ter drugi rojaki. Čimvečja bo udeležba, večje bo razvedrilo in boljši uspeh k napredku društva. Ves čisti dobiček je namreč namenjen v društveno blagajno. Tudi za lačne in žejne se bo pri veselici kaj dobilo, za kar vse bo preskrbel za to izvoljeni odbor. Torej na svidenje dne 25. avgusta. — *Frank Ergen,* tajnik.

West Allis, Wis. — Vabilo na piknik, katerega priredi društvo "Združenje", št. 104 S. N. P. J. v West Allisu v nedeljo dne 26. avgusta in je pričetek ob enih popoldne na Jackson ali Junovi farmi. Prostor je južno West Allisa blizu Teski ali Milars Grova ob Beloit Roadu. Naše društvo vabi vsa sosednja društva in rojake v naselbini ter iz okolice, da bi nas posetili ter nam s tem pripomogli k boljšemu uspehu našega piknika. Za vsestransko postrežbo bo skrbel za to pripravljeni odbor. Tudi pečenke ne bo manjkalo, zato na svidenje na pikniku. — *Jacob Oblak,* predsednik.

New Durry, Pa. — Vabilo na veselico, katero priredi društvo "Zvesti bratje", št. 84 S. N. P. J. na New Durry, Pa. Pozivljam vse člane tega društva, da se udeležijo veselice v čim večjem številu. Uljudno vabimo k udeležbi tudi sosednja društva in posamezne rojake v tej okolici.

Naše društvo se malokdaj oglasi s kako veselico, zato smo uverjeni, da so bodo rojaki odzvali to pot. Veselica se vrši 25. avgusta in prične ob šestih zvečer. Vstopnina je samo 50c na moškega, ženske pa so vstopnine proste.

Veselo svidenje v soboto dne 25. t. m. — *Jacob Penoza.*

Pueblo, Colo. — Društvo "Orel", št. 21 bo priredilo piknik na Jagrovi farmi v nedeljo dne 26. avgusta. Poleg plesa bo obilo vsakovrstne druge zabave. Upati je, da se uličnostvo v splošnem udeležilo. Za najboljšo postrežbo jamči — *odbor.*

Oglesby, Ill. — Žensko društvo "Vrtnica", št. 156 SNPJ. v Oglesbyju, Ill., priredi veselico z razvitjem društvene zastave. Po dovršenju razvitja zastave je ples in zabava. Pozivljamo k udeležbi še enkrat vsa društva, ki so bila pismeno naprošena in vabimo jih ponovno na to slavnost. Izrecno so povabljena društva: "Triglav", št. 2 SNPJ. v La Sallu; "Sokol", št. 98 SNPJ. v La Sallu; "Jutranja zora", št. 103 S. N. P. J. v La Sallu; "Zavednost", št. 59 SNPJ. v De Pue, Ill.; "Cvetko", št. 196 SNPJ. v Wenoni, Ill., "Od boja do zmage", št. 337 SNPJ. v La Sallu, Ill., "Lilija", št. 95 SNPJ. v Oglesbyju, Ill., društvo svetega Roka, št. 245 N. H. Z. I. v Oglesbyju, Ill.; društvo svetega Marka, št. 460 N. H. Z. I. v La Sallu, Ill.; "Edinost", samostojno društvo v La Sallu, Ill.; člane in delničarje Narodnega doma v La Sallu, Ill. ter italijansko društvo iz Oglesbyja, Ill.

Vsa gori navedena društva kakor tudi društvo svetega Martina, št. 75 v La Sallu, Ill., so uljudno vabljena, da se udeležijo slavnosti dne 3. septembra. Za godbo in dober prigrizek, sladoled in pijačo bo preskrbljeno. Na veselo svidenje vam kliče odbor. Pridite točno ob enih popoldne, ko se zbirajo društva v Mike Preskarjevi dvorani na Wallnut St. — *J. P.*

Bridgeport, Ohio. — Naznanjam sklep seje društva "Edinost", št. 13 SNPJ. Društvo je sklenilo, da kupimo novo društveno zastavo ter da bo razvitje zastave dne 13. oktobra t. l., ko bomo imeli obenem tudi veselico z vinsko trgatvijo. Ker pa je finančno stanje društvene blagajne zvezano z velikimi stroški in so nesreče zmerom na dnevnem redu, zato je društvo sklenilo, da plača vsak član 50c poviška v društveno blagajno v mesecu septembru t. l.

Da bi bila udeležba na veselico toliko večja, prosimo društva S. N. P. J. in druga, da nas posetijo omenjenega večera. Vabimo tudi društva iz okolice, kot so Blaine, Bellaire, Maynard, Ramsey, da nas posetijo dne 13. oktobra zvečer. Vabljeni so vsi tukajšnji člani in rojaki, da pridejo brez izjeme vsi na vinsko trgatev in razvitje društvene zastave dne 13. oktobra. Pričetek je ob sedmih zvečer v dvorani Boydaville, Ohio.

Da pa ukrenemo vse, kar je potrebno glede veselice, priporočam vsem članom, da se polnoštevilno udeležite redne seje v septembru in oktobru. Seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu. — *Martin Koss,* tajnik.

Cleveland, Ohio. — Spet nam kaže, da bomo veseli, nagovorimo na cesti stoječe fante. — Kaj pa [illegible] radovedno povprašujejo. — Kaj [illegible]

vež, da bo imela lokalna socialistična organizacija svoj letni piknik? — Kje bo? — Na zapadni strani v Puritas Spring Parku. — Kdaj pa? — V nedeljo dne 26. avgusta. Kako pa pridemo do onega parka? — Vzemite Lorain karo do 165, potem se presedete na Puritas Spring karo, katera vas bo pripeljala naravnost na lice mesta.

Puritas Spring Park je znan kot zabavišči park. Jedil in pijače je tam dovolj in pri prihodnjem pikniku bo nastopil govornik. Razna razvedrila bodo tam, tako da bo vsak zadovoljen.

Vstopnina je samo 15c na osebo, vstopnice se dobijo pri članih kluba in v Slovenskem narodnem domu.

Rojaki, ne zamudite te prilike, ker pikniki gredo h kraju. Nikomur ne bo treba reči, da mu je dolg čas. — *J. Sitnet.*

Barberton, Ohio. — Društvo Triglav, štev. 48 Slovenske narodne podporne jednote je sklenilo na zadnji seji, da priredi še eno vrtno zabavo. To se vrši iz razloga, ker se zadnja vrtna veselica zaradi slabega vremena ni završila povoljno.

Vrtna zabava se vrši *šest in dvajsetega avgusta t. l.* in na istem mestu kot prvič. To je na farmi gospoda Bachmana, Johnson's Corners. Ta veselica bo zadnja, katero priredi društvo Triglav v tem letu.

Bratje in sestre! Zaradi tega se udeležite veselice v nedeljo dne 26. avgusta vsi do zadnjega in pripeljite s sabo svoje znance in prijatelje. Pokažite, da ste člani in članice ponosnega in vplivnega društva Triglav, ki je veja močnega drevesa SNPJ. — *Zapisnikar.*

Verona, Pa. — Rojaki in rojakinje iz Verone in okolice, ne pozabite priti dne *šest in dvajsetega avgusta t. l.,* to je prihodnjo nedeljo, na J. Ankerjevo farmo.

Ta dan priredi društvo "Notranjska Zarja", štev. 216 Slovenske narodne podporne jednote piknik na omenjeni farmi. To bo zadnji piknik na tem prostoru.

Izvrstna godba bo igrala vesele poskočnice, za prigrizek bo pečena jagnjetina, prašičevina, koruza itd. Pa tudi žejen ne bo nihče. Pristopnina za moške osebe pet in dvajset centov.

Vsi — staro in mlado — na piknik! — *Odbor.*

SEJE IN SHODI.

Broughton, Pa. — Članstvu društva "Zvezda", št. 52 naznanjam, da se vrši prihodnja seja dne 2. septembra v novi dvorani na "Kranjskem hribu" in ne več v Poljski dvorani na Horning Roadu. Članstvo je vabljeno, da se te seje obilno udeleži. Na dnevnem redu bo več stvari, tikajočih se dvorane in društva. — *John Dolinar,* tajnik.

Johnston City, Ill. — Naznanjam članom "Johnston City slovenskega doma", da se prihodnja redna mesečna seja J. C. S. D. vrši prvo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne, a ne dopoldne kakor do sedaj. Toliko v blagovoljno pojasnilo članom Slovenskega doma. — *Jacob Kopach,* predsednik nadzornega odbora.

RAZNA NAZNANILA.

San Francisco, Cal. — Naznanjam vsem članom društva "Tabor Slovanov", št. 304 v San Franciscu, da se odpovem tajniškemu poslovanju z dnem 1. septembra. Za vse zadeve, tikajoče se društva, se obrnite na novoizvoljenega tajnika Johna Bartola, 731 Rhode Island, San Francisco, Cal. — *Anton Kifnar.*

Akron, Ohio. — Naznanjam članom in članicam društva št. 170 v Akronu, Ohio, da sem se preselil kot tajnik za društvo "Dolenjec" in opozarjam članstvo, da od sedaj naprej upošteva novi naslov, kot je spodaj označen.

Izvedeti želim natančni naslov sobrata Johna Rudnerja, ki je prej stanoval v Kemmererju in sedaj v Rittmanu, Ohio. Pisal mi je karto, naj mu pošljem prestopni list, označil pa ni, h kateremu društvu in številki ter tudi svojega naslova ni pisal. Zaključek zadnje redne seje se glasi, da se morajo vsi člani in članice udeležiti prihodnje redne seje, ki se vrši dne drugega septembra t. l.

Članstvo našega društva je vzelo v pretres vabilo od društva v Cantonu, Ohio, št. 315 S. N. P. J., katero bo imelo slavnost razvitja društvene zastave. Soglasno je bilo sprejeto, da se društvo "Dolenjec", št. 170 udeleži prireditve korporativno z zastavo. Na prihodnji seji bomo ukrepali o več važnih stvareh zavoljo udeležbe. Torej vsi na sejo, če ne bo sledila suspenzija za vsakega posameznega člana, ne ozirajoč se na to, kako si kdo tolmači pravila. Prosim, upoštevajte to naznanilo. — *Frank Zakely,* 71 Lake Str., Akron, Ohio.

Cumberland, Wyo. — Naznanjam članom društva št. 26 v Cumberlandu, Wyo., da sem prevzel tajništvo omenjenega društva. Torej vsak oddaljeni član naj upošteva to naznanilo in naj se v društvenih zadevah obrne na moj naslov. Pozivljam tudi člane, da se bolj pogosto udeležujo sej, ker mnogokrat imamo ukrepati kaj važnega, pa je dvorana le prazna.

Z bratskim pozdravom! — *Frank Remitz,* Cumberland, Wyo., Box 253.

Van Voorhis, Pa. — Naznanjam vsem bližnjim in odaljenim članom, da sem odstopil od tajniškega posla pri društvu Soča, štev. 248 in na moje mesto je bil izvoljen brat Joseph Lakner. Vsi člani naj se od sedaj naprej v društvenih zadevah obračajo na Josepha Laknerja, Box 133, Van Voorhis, Pa.

Bratski pozdrav! — *John Bernard.*

New Castle, Pa. — Društvo "Voditelj", št. 446 je na svoji redni seji meseca avgusta izvolilo novega predsednika društvu št. 446 SNPJ. in si izbralo brata Nick Pakovicha. Prosim člane tega društva, ki se niso udeležili tiste seje dne 12. avgusta, da se udeležijo prihodnje seje. Predsednikov naslov je: Nick Pakovich, 1018 Ashland Ave., New Castle, Pa. — *Tajnik društva št. 446 Anton Skufca.*

Razno.

Kako je bil ubit Stambolijski? — Značilno za novo bolgarsko vlado je, da še danes ni točno pojašnjeno, kako je bil ubit Stambolijski. To je dokaz, da se je izvršil umor Stambolijskega na tak način, da se ga vlada sramuje. Ena verzija popisuje umor Stambolijskega sledeče: Stambolijski se je utrdil v svoji vili v Slavoviei, obdan s 500 možmi oranžne garde. Še predno pa je oficirska vojska dospela do Slavovice, so orožni gardisti zbežali. Nato je pomagal Stambolijskemu pobegniti nek pop, ki so ga pa potem oficirji prijeli. S strahovitimi mukami so oficirji popa prisilili, da je izdal skrivališče Stambolijskega. Stambolijskega so nato prijeli in ga s puškinimi kopiti ubili, ga vsega razrezali in pometali posamezne kose trupla v Torico. — Druga verzija pa pripoveduje, da je bil Stambolijski ubit še pred preobratom in da so carju Borisu javili zarotniki istočasno smrt Stambolijskega in izvršitev preobrata.

Silovit terorizem vlada na Bolgarskem. Zaprte pristaše Stambolijskega pretepavajo in mučijo, da je že vse polno njih umrlo. Ker jim pa umirajo ti nesrečneži najbrže prepočasi, so pričeli z novim načinom. Tako sô prišli pretekli teden k preiskovalnemu sodniku trije neznanci, ki so se imeli legitimirati kot policijski uradniki in ki so imeli vse papirje v redu. Zahtevali so, da jim mora sodnik izročiti zaprta zemljoradnika Popova in Kolčeva. Sodnik je z ozirom na pravilnost papirjev, to tudi storil. Neznanci so nato oba odpeljali in ustrelili. Izkazalo se je, da so bili neznanci makedonstvujušči, ki ubijajo one zemljoradnike, za katere vedo, da jih sodnik ne bi mogel obsodit.

Oče 39 otrok. — Na Švedskem živi nek 69leten kmet, ki ima 39 otrok. Bil je trikrat oženjen in je imel s prvo ženo 10 dečkov in 5 deklic, z drugo 6 dečkov in 6 deklic in s tretjo ženo 7 dečkov in 5 deklic.

Najstarejše drevo na svetu je neka cipresa v vasi Santa Marija del Tale v Južni Ameriki. Ta cipresa je po mnenju učenjakov stara okoli 5000 let in je najbrže najstarejše drevo na svetu. Deblo drevesa je 40 metrov debelo. Leta 1808. je nabil na drevo sloviti učenjak Humbolt neko tablo. Danes je ta tabla že čisto preraščena od skorje, kar dokazuje, da je drevo še popolnoma zdravo.

Ali želiš znati pravilno pisat in čitat angleško? Naroči si "Slovensko-angleško slovnico", katero je izdala in ima na prodaj Književna matica S. N. P. J.

UPRAVNIŠTVO

opozarja vse naročnike in druge čitatelje, naj nikar ne kupujejo nobenih posebnosti iz posameznih oglasov, ki se nahajajo v listu, ker nekateri so direktno zapeljivi. Vsak naj bo selo previden in se vselej, če le mogoče predno kaj kupi iz oglasov, prepriča. Za vse oglase so odgovorni le oglaševalci sami, nobene odgovornosti ne prevzame upravništvo in ne lastnik lista. Oglase imamo zato, da nam pomagajo plačati list, kateri je vsak dan dražji v tiskarni in vsepovsod. Torej bodite previdni, če se pa nabrišete, tedaj vse to pripište sami sebi in ne nam.

Upravitelj.

Dr. Lorenz
642 Penn Ave.,
Pittsburgh, Pa.

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK SPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebne skušnje pri ozdravljenju moških bolezni.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane; onemoglost, živčne in bolezni v mehurju ledicah, jetrah, želodcu, rmenico revmatizem, katar, zlato žilo, naduho itd.

Uradne ure: V pondeljek, sredo in petek od 9. dopoldne do 5. popoldne; v torek, četrtek in soboto od 9 dopoldne do 8 zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 1. popoldne.

Dr. Koler
638 Penn Ave.,
Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik specijalist v Pittsburghu, ki ima 32 letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravim s slavovitim 606, ki ga je iznašel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen naleze.

Vse moške bolezni zdravim po skrajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hyrocolo ali vodne kile ozdravim v 36 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim s gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, sabečice, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmače, da vas razumejo. Jaz znam še iz starega kraja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem slovenski.

URADNE URE: Pondelek—Sredo in Petek, od 9 jutro do 5 pop. Torek—Četrtek in Soboto, od 9 jutro do 8 pop. Ob nedeljah in praznikih pa od 9 jutro do 2 popoldan.

DOMAČA ZDRAVILA

V zalogi imam jedine dišave, Knajpovo ječmenovo kavo in importirana domača zdravila, katera priporoča mgr. Knajp v knjigi

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina za kaj se rabi.

Pristni starokrajski ribežni za Repo, z dvema nožema . . . $1.10

Blago pošiljam poštnine prosto.

MATH. PEZDIR,
Box 772, City Hall Sta.,
New York, N. Y.

Rojakom širom Združ. držav

priporočam svojo bogato izbiro knjig.

V zalogi imam vsakovrstna dela slovenskih in drugih pisateljev, kakor tudi različne spise, gospodarske, strokovne, politične in socialne vsebine, povesti in romane.

Ceniki na razpolago zastonj.

JERRY ALESH,
KNJIGOTRŽEC
6223 Glass Ave., Cleveland, O.

UNIJSKA KROJAŠKA FIRMA IŠČE ZASTOPNIKE

Prodajalci Oblek Pozor!

Iščemo izkušene zastopnike, in vzamemo tudi novince ki se izkažejo, da imajo resno voljo priučiti se te trgovine.

Vzorci za jesensko in zimsko sezono bodo v kratkem pripravljeni za razpošiljanje. Vse priglašence bomo dali na listo naših zastopnikov, ter jim poslali vzorce pravočasno, da bodo lahko šli na delo takoj v začetku sezone.

Izdelujemo obleke, suknje, itd. po najmodernejši krojaški obrtniji, in delo garantiramo. Plača zastopnikov je dobra in vse potrebne informacije, posebno splošne instrukcije o merjenju oblek pošljemo vsakemu, ter še posebej pojasnjujemo vsa vprašanja novincev, katerim se je po našem izvrstnem sistemu prav lahko vpeljati v krojaško trgovino. Imamo slovenskega korespondenta, ki vam bo na zahtevo dal vsa tozadevna pojasnila.

Pišite na:

CONTINENTAL TAILORS, DEPT. F.,
600 S. Marshfield Avenue — CHICAGO, ILL.

NAJVEČJA SLOVENSKA ZLATARSKA TRGOVINA

Frank Černe,

6033 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Zvez, broške, zapestnice, diamantne prstane in lavalirje, verižice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in drugo zlatnino po nizki ceni.

PODRUŽNICA
Columbia Gramofonov

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahka mesečna odplačila. Pišite po cenik, kateri se Vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago. — Najnižje cene.

Največja slovenska tiskarna v Ameriki je

Narodna Tiskarna

2146-48-50 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce.—"PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

Grozdje--Grozdje--Grozdje!

Rojaki v Chicagu in okolici dobe na tone vsi drugi oddaljeni pa samo (Car Lots) železniški voz. Grozdje vseh vrst Kalifornisko, Michigansko in New Yorško. Za ceno in druga pojasnila pišite takoj dokler je še čas na moj naslov:

FRANK MUBI
9534 Ewing Ave., Chicago, Ill.
Tel. So. Chicago 1830.

DENAR V STARO DOMOVINO.

Za Jugoslavijo:		Za Italijo:	
100 dinar	$ 1.40	100 lir	$ 5.50
1000 dinar	11.80	500 lir	23.50
10000 dinar	116.00	1000 lir	46.00

Izdelujemo notarska dela za tukaj in stari kraj. Posojujemo in vzameno posojila na prve vknjižbe (Mortgage). Prodajamo lote farme in hiše.

MLADIČ & POLÁČEK,
1334 West 18th Street — CHICAGO, ILL.

ODVETNIŠKA IN JAVNO-NOTARSKA PISARNA
F. A. BOGADEK,
200-203 WALSH BUILDING,
434 DIAMOND STREET — PITTSBURGH, PA.

ZASTAVE

Regalije in vse društvene potrebščine. Garantiramo delo in blago. Izdeluje po zmernih cenah vaš rojak

Victor Navinšek, 331 GREEVE STREET, CONEMAUGH, PA.

REGALIJE ZASTAVE
in tako vse društvene potrebe za zmerne cene in dobro blago.
Obrnite se na:
EMIL BACHMAN, Inc.,
2107 So. Hamlin Avenue — CHICAGO, ILL.

F. KERŽE
1142 N. E. Dallas Rd.
CLEVELAND, O.

S. N. P. J. društvom:
Kadar naročate zastave, regalije in drugo, pazite na moje ime in naslov če hočete dobiti najboljše blago za najnižje cene.
Načrti in vzorci ZASTONJ

Nuga-Tone

Uspeh v dvajsetih dneh ali se vam vrne denar.

Proizvaja bogato rdečo kri, močne stanovitne živce, življenja polne možke in ženske.

Če ste slabega zdravja in pri slabi moči, če se vam spomin mrači in vaše telo mrači, če ste se že naveličali jemati pomirljiva in narkotična sredstva, potem poskušajte Nuga-Tone, in izprevideli boste, kako hitro se boste čutili drugačnega človeka! Devet desetin človeških bolezni, kot izpehavanje, anemija, revmatične bolezni, živcobol, nevralgija, naprimer slabi tek, neprebava, vetrovi in kolcanje, zaprtje, pomanjkanje energije, pomanjkanje živahnosti, nervoznost, nespečnost, izhaja iz pomanjkanja živčne moči, redke zvodenele krvi in slabe krvne cirkulacije.

Vsak ud, vsako delovanje telesa je odvisno od živčne sile za svoje življenje in delovanje. Živčna moč je poglavitna stvar za želodec, jetra, ledice, drob, utripanje srca in krvno cirkulacijo. Nuga-Tone je najbolj uspešno zdravilo za nervozne in fizične ljudi. Zakaj? Ker sestoji iz osmero važnih sestavin, ki vračajo zdravje ter jih predpisujejo najslavnejši zdravniki. — Nuga-Tone je bogat na železu in fosforju — ter je hrana krvi in živcem.

Nuga-Tone proizvaja življenje v jetra, ter ojačuje čreva, da redno delujejo. Oživlja ledice ter izganja iz njih strupene sestavine. Nič več vetrov in kolcanja, težke sape in pokritega jezika. Nič več bolečin in bolezni! Nuga-Tone daje čudoviti tek, dobro prebavo, stanovitne živce ter zdravo okrepčujoče spanje. Nuga-Tone obogati kri, uredi krvno cirkulacijo ter prinese barvo zdravja na lice in jasnost v oči. Gradi močne in postavne može, zdravljenje in krasnejše ženske. Nuga-Tone ne vsebuje omamljivih sredstev, ne zdravil, katerih se človek navadi. Zavit je v priročen zavojček. Pokrit je s sladkorjem, ugodnega okusa, ugoden za jemati. Poskušajte ga. Priporočili ga boste vsem svojim prijateljem.

NAŠA POPOLNA GARANCIJA.—Cena Nuga-Tone je en ($1.00) dolar za stekleničico. Vsaka steklenica vsebuje devetdeset (90) tablet, polno mesečno zdravljenje. Vi lahko kupite šest škatelj, šestmesečno zdravljenje za pet ($5.00) dolarjev. Jemajte Nuga-Tone dvajset (20) dni. Če niste zadovoljni z uspehom, vrnite preostanek zavoja in mi vam bomo takoj vrnili denar. Vidite, da ne morete izgubiti niti penija. — Mi prevzamemo riziko. Nuga-Tone je na prodaj pri vseh dobrih lekarnarjih po enaki ali enaki garanciji.

KO NAROČATE, SE POSLUŽITE TEGA KUPONA.

National Laboratory. S. 22. 1018 So. Wabash Ave., Chicago, Ill.

Gospodje:—Prosim, dobite priloženo.......... za kar mi pošljite.......... steklenic Nuga-Tone.

Ime ....

Cesta in štv. ali R. F. D. ....

Mesto.......................... Država..........................

DRUGI DEL.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

PART II.

LETO—YEAR XVI. Chicago, Ill., sreda, 22. avgusta (August 22), 1923. ŠTEV.—NUMBER 197.

SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA

PREGLED BILANCE DNE 30. JUNIJA 1923.

AKTIVA:

Posestvo	$ 13,189.37	
Obveznice (bondi)	1,322,782.29	
Gotovina na Kaspar State Banki	66,232.97	
Hipoteka ((prva vknjižba)	15,000.00	
Hranilne vloge:—		
International Building and Loan Association	7,858.32	
Slovenian Savings and Loan Association	2,000.00	
Društva dolgujejo za naročenih potrebščinah	2,312.69	
Inventar društvenih potrebščin	2,103.48	
Pohištvo	6,941.83	
Posojilo Književni Matici	1,600.00	
		$1,124,171.92
Neizplačane posmrtnine		163,606.16
Odškodninski sklad		30,465.91
Bolniški sklad		91,766.37
Upravni sklad		16,434.20
Sklad izrednih podpor		4,914.90
Prosveta		151.90

POSMRTNINSKI SKLAD:

Nastale posmrtnine	111,450.00	

VPLAČILA:

Assessment		174,176.74
Obresti na bondih		35,671.25
Obresti čekovnega računa		1,235.99
Obresti od hipoteke (prve vknjižbe)		412.50
Obresti na hranilnih vlogah		261.66
Dve posmrtnini pripadle jednoti		175.09

IZPLAČILA:

Posmrtnine	108,043.05	
Zapadle obresti na kupljenih bondih	992.86	

ODŠKODNINSKI SKLAD:

VPLAČILA:

Assessment		26,495.70

IZPLAČILA:

Odpravnine, odškodnine iz operacije	22,875.00	

BOLNIŠKI SKLAD:

VPLAČILA:

Assessment		231,286.82
Vrnjena bolniška podpora		575.82

IZPLAČILA:

Bolniška podpora	227,440.00	

PROSVETA:

VPLAČILA:

Assessment na naročnino		18,275.90

IZPLAČILA:

Naročnina	18,500.00	

UPRAVNI SKLAD:

Prodane društvene potrebščine		1,782.48

VPLAČILA:

Assessment		26,198.37
Stanarina od tajništva in dvorane		1,100.50
Vrnjeni stroški telefona		7.53
Premoženje razpuščenega društva		20.00
Prenos 15% iz Mladinskega oddelka		2,482.89
Plačane društvene potrebščine		1,731.67

IZPLAČILA:

Tiskovine	2,340.65	
Plače uradnikov	5,170.00	
Plače pomočnikov	2,730.00	
Vožnje in dnevnice	2,181.22	
Uradne potrebščine	86.00	
Poštnina in ekspres	699.59	
Premog, luč in čiščenje	978.89	
Assessment za umobolne člane	241.59	
Pravni in sodnijski stroški	379.19	
Premije za poroštvo gl. odbornikov in kraj. društev	839.00	
Aktuar in računski izvedenci Actuaryand Accountants	637.00	
Zdravniške preiskave sumljivih bolnikov itd.	100.72	
Telefon in brzojavi	57.53	
Davek od vode in posestva	239.65	
Perilo	13.00	
Plače posebnih moči	642.04	
Oglasi	105.04	
Popravila	66.10	
Premomba naslovov	13.40	
Priloge v Prosveti	850.00	
Razno	222.17	
Pristojbine za državne poslovnice itd.	160.00	
Varnostne shrambe (Vaults)	75.00	
Obresti na zapadlih posmrtninah	54.00	
Stanarina tajništva	900.00	
Pohištvo	10.00	
Društvene potrebščine	451.00	
Pristojbina na National Fraternal Congress of America	10.00	
Zdravniški stroški novopristoplih kand. članski in mladinski oddelek	4,066.25	
Plača vrhovnega zdravnika	500.00	
Plača uredника Mladinskega lista	300.00	
Razni stroški Mladinskega lista	34.25	
Tisk Mladinskega lista	1,346.60	
Stroški za pripravo Zgodovinske Knjige	807.73	

SKLAD IZREDNIH PODPOR:

VPLAČILA:

Assessment		3,654.78
Vrnjeni assessment		22.86

IZPLAČILA:

Assessment stavkarjom, dijakom itd.	1,721.88	
	$1,953,841.41	$1,953,841.41

SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA

FINANČNO POROČILO

dne 30. junija 1923.

AKTIVA:		PASIVA:	
Posestvo	$ 13,189.37	Posmrtninski sklad	$1,223,680.49
Obveznice (bondi)	1,322,782.29	Neizplačane posmrtnine	60,361.11
Gotovina na Kaspar State Banki	66,232.97	Odškodninski sklad	34,086.61
Hipoteka (vknjižba)	15,000.00	Bolniški sklad	96,189.01
Hranilne vloge:		Upravni sklad	16,389.68
The International Bldg and Loan Ass'n	7,858.32	Sklad izrednih podpor	6,870.66
Slovenian Savings and Loan Ass'n	2,000.00		
Društva dolgujejo nanaročenih dr. potrebščinah	581.02		
Inventar društ. potrebščin	1,317.56		
Prosveta	74.20		
Pohištvo	6,941.83		
Posojilo Književni Matici	1,600.00		
	$1,437,577.56		$1,437,577.56

SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA

BANČNI IZKAZ

dne 30. junija 1923.

Bančni izkaz dne 30. junija 1923	$ 107,975.56	
Nevnrjeni čeki	41,742.59	
Izkaz gotovine dne 30. junija 1923. (Cashbook)		$ 66,232.97

VINCENT CAINKAR, predsednik. MATTHEW J. TURK, tajnik. JOHN VOGRICH, blagajnik.

Nadzorni odbor:

FRANK ZAITZ, predsednik. FRANK SOMRAK. WILLIAM SITTER.

SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA

PREGLED BILANCE MLADINSKEGA ODDELKA

dne 30. junija 1923.

AKTIVA:

Gotovina na Kaspar State Banki	$ 5,316.44	
Obveznice (Bondi)	90,535.54	

PASIVA:

Posmrtninski sklad		$ 82,727.16
Neizplačane posmrtnine		4,960.00

POSMRTNINSKI SKLAD:

Nastale posmrtnine	4,960.00	

VPLAČILA:

Assessment		16,650.82
Obresti od obveznic		2,130.89
Dobiček na dozorelih obveznicah		36.00

IZPLAČILA:

Posmrtnine	4,100.00	
Prenos 15% iz Mlad. oddelka v članski oddelek	2,482.89	
Zapadle obresti na kupljenih bondih	110.00	
	$ 107,404.81	$ 107,404.87

SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA

FINANČNO POROČILO

dne 30. junija 1923.

AKTIVA:		PASIVA:	
Gotovina na Kaspar State Banki	$ 5,316.44	Posmrtninski sklad	$ 95,091.96
Obveznice (Bondi)	90,535.54	Neizplačane posmrtnine	760.00
	$ 95,851.98		$ 95,851.98

SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA

BANČNI IZKAZ

dne 30. junija 1923.

Bančni izkaz dne 30. junija 1923	$ 5,384.44	
Nevnrjeni čeki	68.00	
Bančni izkaz dne 30. junija 1923 (Cashbook)		$ 5,316.44

VINCENT CAINKAR, predsednik. MATTHEW J. TURK, tajnik. JOHN VOGRICH, blagajnik.

Nadzorni odbor:

FRANK ZAITZ, predsednik. FRANK SOMRAK. WILLIAM SITTER.

Mr. Frank Zaitz,
Chairman, Audit Committee,
Slovenic National Benefit Society,
2657—2659 South Lawndale Avenue,
Chicago, Illinois.

Dear Sir:

In accordance with your instructions, we have made an examination of the books and relative records for the Slovenic National Benefit Society for the six months ended June 30, 1923, and now submit the following Exhibits and Schedules:

Exhibits—

"A" Comparative Balance Sheets as at June 30, 1923 and December 31, 1922.

"B" Statement of Receipts and Disbursements by Funds for the six months ended June 30, 1923

"C" Statement of Receipts and Disbursements — Juvenile Fund—for the six months ended June 30, 1923.

Schedules—

No. 1 Statement of Disbursements from General Expense Fund for the period from January 1 to June 30, 1923

No. 2 Securities in Safety Deposit Vaults as at June 30, 1923

These we CERTIFY to be correct in accordance with the books, subject to the comments hereinafter made.

Yours very truly,
WM. W. THOMPSON & CO.
Certified Public Accountants

COMMENTS

Receipts and Disbursements by Funds

In Exhibit "B" of his report is shown Receipts and Disbursements by Funds, together with transfers representing "Death Claims Incurred", for the six months ended June 30, 1923 (except Juvenile and Funds held in Trust for Minor Beneficiaries) of which the following is a brief summary thereof:

	January 1 to June 30, 1923
Balance—January 1, 1923	$1,819,707.46
Cash Receipts	519,010.37
Furniture and Fixtures	10.00
Profit on Lodge Supply Sales	545.56
Advance to Newspaper Department	226.10
Transfers (Death Claims Incurred)	111,450.00
Total	$1,950,949.49
Deduct:	
Cash Disbursements $401,921.93	
Transfers (Death Claims Incurred) 111,450.00	
Total Deductions	$ 513,371.93
Balance of All Funds as Shown on Exhibit "B" As At June 30, 1923	$1,437,577.56

The following summary shows the distribution of the above balance, the figures for December 31, 1922 being given for comparison:

	June 30, 1923	Dec. 31, 1922	Increase Decrease
Mortuary Fund	$1,223,680.49	$1,124,171.92	$ 99,508.57
Sick Benefit Fund	96,189.01	91,766.37	4,422.64
Disability Fund	34,086.61	30,465.91	3,620.70
General Expense Fund	16,389.68	16,434.20	44.52
Special Fund	6,870.66	4,914.90	1,955.76
Unpaid Death Claims	60,361.11	51,954.16	8,406.95
TOTAL	$1,437,577.56	$1,319,707.46	$117,870.10

Below are listed the Assets covering the above funds and unpaid death claims:

Municipal and Government Bonds at Cost	$1,322,782.29	$1,203,695.68	$119,086.61
Cash in Banks	76,091.29	76,808.84	717.55
Real Estate	13,189.37	13,189.37	.....
Furniture and Fixtures	6,941.83	6,931.83	10.00
Lodge Supplies on Hand	1,317.56	2,103.48	785.92
Accounts Receivable for Lodge Supplies	581.02	530.21	50.81
First Mortgage—Real Estate	15,000.00	15,000.00	.....
Loan—Educational Board	1,600.00	1,600.00	.....
Advance to Newspaper Dept.	74.20	151.90	226.10
TOTAL	$1,437,577.56	$1,319,707.46	$117,870.10

The "Interest on Bonds" as shown in Exhibit "B," amounting to $35,671.25, compares with $30,900.48 for the six months ended December 31, 1922 and $28,541.85 for the first six months of 1922. The increase for the period under review is principally the result of additional securities purchased, but approximately $2,000.00 of it is due to a greater rate of interest on the Municipal Bonds which were received in exchange for Liberty Bonds the latter part of 1922. All intrest receivable has been put on the books, same being verified by us.

Receipts from Subordinate Lodges amounted to $477,031.81 for the six months ended June 30,1923 as compared with $426,279.29 for the last six months of 1922 and $406,896.00 for the first half of 1922.

The following summary of Death Claims Incurred and Death Claims paid for the three six month periods ending June 30,1922, December 31, 1922 and June 30, 1923 (not including Juvenile) shows in deail the increases or decreases for the above periods:

Six Months Ended	Death Claims Incurred	Death Claims Paid	Unpaid Death Claims At	Unpaid Death Claims Amount
			Jan. 1, 1922	$62,061.96
6-30-1922	$ 70,900.00	$ 69,315.48	June 30, 1922	64,646.47
12-31-1922	65,550.00	78,242.31	Dec. 31, 1922	51,954.16
6-30-1923	111,450.00	103,043.05	June 30, 1923	60,361.11

Payments to Beneficiaries, other than Mortuary, for the same periods are as follows:

	Six Months Ended June 30, 1923	Six Months Ended Dec. 31, 1922	Six Months Ended June 30, 1922
Sick Benefit	$227,440.00	$176,226.50	$232,542.50
Disability	22,875.00	23,425.00	23,545.00
Special Fund, Students, Strikers, Etc.	1,721.88	2,790.08	3,752.71
Total	$252,036.88	$199,501.58	$259,846.71
Death Claims Paid	103,043.05	78,242.31	69,315.48
Total Payments to Beneficiaries, Not Considering Benefits Returned, which are as follows	$355,079.93	$277,743.89	$329,162.19
Sick Benefit	$575.82	$1,016.61	$236.40
Disability	.....	100.00	.....
Special Funds, Students, Strikers, Etc.	22.86	.....	.....
Total	$598.68	$1,116.61	$236.40

JUVENILE FUND:

On Exhibit "C" will be found a detailed statement of the Cash Receipts and Disbursements of the Juvenile Fund for the six months ended June 30, 1923.

GENERAL EXPENSE FUND:

Below is a brief summary thereof for the period under review:

Balance—January 1, 1923			$16,434.20
Add:—			
Assessments		$23,145.37	
Rent of Halls, Offices, Etc.		1,100.50	
Treasury of Local No. 250 Discontinued		20.00	
Profit on Lodge Supplies Sales		545.56	
Cash from Juvenile Fund		2,482.89	
Total Additions			27,294.82
Total			$43,729.02
Deduct:			
Expenses (Schedule No. 1)		27,339.34	
Balance—June 30, 1923			$16,389.68

The expenses as shown in detail on Schedule No. 1 are all applicable to the General Expense Fund and are regular to the administration of the Society.

BALANCE SHEETS

We submit, per Exhibit "A", balance Sheet as at June 30, 1923, Newspaper Department and Insurance Department separately and also consolidated, the figures for December 31, 1922 being given for comparison, with the increases and decreases in the various Assets and Liabilities shown in a separate column.

Our comments on the principal items on the Balance Sheet are briefly as follows:

CASH IN BANKS—$89,243.53:

All bank accounts were reconciled by us and agree with certificates received direct from the various depositories.

INVESTMENT SECURITIES—$1,413,317.83:

On Schedule No. 2, we submit a detailed list of Investment Securities owned as at June 30, 1923, and which also shows changes made in holdings during the period covered by this report. These we verified by actual count in the presence of your committee and your bonding house representative, and they were found to be in order with all coupons intact and in agreement with the total as shown in the above mentioned Schedule. Accrued interest as at June 30, 1923 has not been set up on the books or considered in this report. Accrued Interest paid for on securities purchased during the period has been verified by us.

REAL ESTATE MORTGAGE—$15,000.00:

This mortgage of $15,000.00 is at the safety deposit vaults with the other securities, same being seen and verified by us.

ACCOUNTS RECEIVABLE—$2,158.86:

This amount represents the total due from Lodges for supplies sold them.

DEPOSIT FOR SECOND-CLASS POSTAGE—$671.83:

We have verified this amount by letter direct from the postmaster of Chicago, Illinois.

UNPAID DEATH CLAIMS—$60,361.11, AND JUVENILE $780.00:

The Unpaid Death Claims are in agreement with the total of the individual unpaid claims as shown by the subsidiary record. This has been verified by us.

ACCOUNTS PAYABLE—PRINTING—$4,306.12:

Represents the printing bill for both the daily and weekly "Prosveta" Newspaper for the month of June, 1923.

The various funds as shown on the Balance Sheet are analyzed in detail on Exhibit "B."

GENERAL

In conclusion, we wish to state that we found the books and relative records well kept and in balance, and are pleased to say that the records as kept by your secretary seem to be complete and adequate to the most minute detail, especially so far as securing information necessary in the compilation of statistical reports and other data may be required. A new system installed by your secretary recently, which is sure to be beneficial to the Society, calls for a card for each member of the Society on which is entered all sick and disability payments made to him. In addition to this information, when an old member wishes to increase his insurance the card will show a physical history of his membership and should be instrumental as to whether or not the insurance should be increased. These cards are filed numerically according to the member's number.

Every facility and assistance was afforded us for which we now wish to express our appreciation, as well as for the courtesies extended our representative while engaged on this work.

SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY

BALANCE SHEETS

AS AT JUNE 30, 1923 AND DECEMBER 31, 1922

EXHIBIT "A"

	TOTAL			Insurance Dept.		Newspaper Dept.	
ASSETS	June 30, 1923	Dec. 31, 1922	Increase Decrease	June 30, 1923	Dec. 31, 1922	June 30, 1923	Dec. 31, 1922
Cash in Banks—Juvenile Funds	$ 5,316.44	$ 3,512.62	$ 3,196.18	$ 5,316.44	$ 3,512.62	$.....	$.....
Cash in Banks—All Other Funds	83,918.09	80,877.56	3,040.53	75,091.29	76,208.54	7,826.80	4,668.72
U. S. Government Bonds at Cost—Juvenile Funds	9,535.00	14,319.00	4,784.00	9,535.00	14,319.00	.....	.....
U. S. Government Bonds at Cost—All Other Funds	178,463.75	178,463.75	.....	178,463.75	178,463.75	.....	.....
Other Bonds at Cost—Juvenile Funds	81,000.54	60,715.54	20,285.00	81,000.54	60,175.54	.....	.....
Other Bonds at Cost—All Other Funds	1,144,318.54	1,025,231.88	119,086.66	1,144,318.54	1,025,231.88	.....	.....
Real Estate Mortgages	15,000.00	15,000.00	.....	15,000.00	15,000.00	.....	.....
Accounts Receivable	2,128.68	2,051.37	77.31	581.02	530.21	1,547.66	1,521.16
Deposit for Second Class Postage	671.83	163.58	508.25	.....	.....	671.83	163.58
Inventory—Lodge Supplies	1,817.56	2,103.48	285.92	1,817.56	2,103.48	.....	.....
Loan—Educational Board—S. N. P. J.	1,600.00	1,600.00	.....	1,600.00	1,600.00	.....	.....
Furniture and Fixtures	6,951.39	6,971.39	10.00	6,941.33	6,931.33	1,140.06	1,140.06
Real Estate and Building	13,189.37	13,189.37	.....	13,189.37	13,189.37	.....	.....
Deferred Charges	.....	10.00	10.00	.....	.....	.....	10.00
Departmental Transfers (Cash to Newspaper Dept.)	.....	.....	.....	74.20	151.90	74.20	151.90
TOTAL ASSETS	$1,544,541.69	$1,410,310.04	$134,231.65	$1,533,429.54	$1,403,254.62	$11,112.15	$7,055.42
LIABILITIES AND SURPLUS							
Unpaid Death Claims	$ 60,361.11	$ 51,954.16	$ 8,406.95	$ 60,361.11	$ 51,954.16	$.....	$.....
Unpaid Death Claims—Juvenile	760.00	.....	760.00	760.00	.....	.....	.....
Accounts Payable—Printing	4,306.12	4,001.05	305.07	.....	.....	4,306.12	4,001.05
Reserve for Depreciation—Newspaper Dept.	434.20	377.20	57.00	.....	.....	434.20	377.20
Reserve for Doubtful Accounts—Newspaper Dept.	.....	34.00	34.00	.....	.....	.....	34.00
SURPLUS—							
Mortuary Fund	$1,223,680.49	$1,124,171.92	$ 99,508.57	$1,223,680.49	$1,124,171.92	$.....	$.....
Mortuary Fund—Juvenile	95,091.98	83,547.16	11,544.82	95,091.98	83,547.16	.....	.....
Sick Benefit Fund	96,189.01	91,766.37	4,442.64	96,189.01	91,766.37	.....	.....
Disability Fund	34,086.61	30,465.91	3,620.70	34,086.61	30,465.91	.....	.....
General Expense Fund	16,389.68	16,434.20	44.52	16,389.68	16,434.20	.....	.....
Special Fund	6,870.66	4,914.90	1,955.76	6,870.66	4,914.90	.....	.....
Newspaper Department Surplus	6,271.83	2,643.17	3,628.66	.....	.....	6,271.83	2,643.17
TOTAL SURPLUS	$1,473,580.26	$1,368,943.63	$124,736.63	$1,472,308.43	$1,351,300.46	$ 6,271.83	$2,643.17
TOTAL LIABILITIES AND SURPLUS	$1,544,541.69	$1,410,310.04	$134,231.65	$1,533,429.54	$1,403,254.62	$11,112.15	$7,055.42

Note:—Figures above submitted do not include Funds held in trust for Minor Beneficiaries.

SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY

STATEMENT OF RECEIPTS AND DISBURSEMENTS BY FUNDS

For the Six Months Period Ended June 30, 1923

ALSO BALANCE ON HAND TO CREDIT OF EACH FUND AS AT JUNE 30, 1923

EXHIBIT "B"

	Total	Mortuary Fund	Sick Benefit Fund	Disability Fund	Proseveta (Newspaper Department)	Special Fund	General Expense Fund	Death Claims
RECEIPTS:								
From Subordinate Lodges	$ 477,081.81	$ 174,174.74	$231,286.52	$26,495.70	$18,273.90	$3,654.78	$23,145.87	$.....
Benefits Returned	598.68	.....	575.82	.....	.....	22.86	.....	.....
Interest on Bonds	35,671.25	35,671.25	.....	.....	.....	.....	.....	.....
Interest on Checking Account	1,235.99	1,235.99	.....	.....	.....	.....	.....	.....
Interest—Mortgages	412.50	412.50	.....	.....	.....	.....	.....	.....
Interest on Savings Accounts	281.66	281.66	.....	.....	.....	.....	.....	.....
Rents	1,100.50	.....	.....	.....	.....	.....	1,100.50	.....
Transfers (Death Claims insured—6 months ended June 30, 1923)	111,450.00	.....	.....	.....	.....	.....	.....	111,450.00
Transfer of 15% Juvenile Receipts for Expenses	2,482.89	.....	.....	.....	.....	.....	2,482.89	.....
Death Claims—S. N. P. J. Beneficiary	175.09	175.09	.....	.....	.....	.....	.....	.....
Treasury of Local Lodge No. 250 Discontinued)	20.00	.....	.....	.....	.....	.....	20.00	.....
Total Receipts	$ 630,460.37	$ 211,951.23	$231,862.54	$26,495.70	$18,273.90	$3,677.64	$26,749.26	$111,450.00
DISBURSEMENTS:								
Payments to Beneficiaries	$ 355,079.93	$.....	$227,440.00	$22,875.00	$.....	$1,721.88	$.....	$103,043.05
Furniture and Fixtures Purchased	10.00	.....	.....	.....	.....	.....	$ 10.00	.....
Expenses (Schedule No. 1)	27,339.34	.....	.....	.....	.....	.....	27,339.34	.....
Transfers	111,450.00	111,450.00	.....	.....	.....	.....	.....	.....
Accrued Interest paid on Securities purchased during Period	992.66	992.66	.....	.....	.....	.....	.....	.....
Newspaper Department	18,500.00	.....	.....	.....	18,500.00	.....	.....	.....
Total Disbursements	$ 513,371.93	$ 112,442.66	$227,440.00	$22,875.00	$18,500.00	$1,721.88	$27,349.34	$103,043.05
EXCESS OR DEFICIT OF RECEIPTS OVER DISBURSEMENTS	$ 117,088.44	$ 99,508.57	$ 4,422.54	$ 3,620.70	$ 226.10	$1,955.76	$ 600.08	$ 8,406.95
ADD:								
Balance December 31, 1922	1,319,707.46	1,124,171.92	91,766.37	30,465.91	.....	4,914.90	16,434.20	51,954.16
Furniture and Fixtures	10.00	.....	.....	.....	.....	.....	10.00	.....
Profit on Lodge Supply Sales	545.56	.....	.....	.....	.....	.....	545.56	.....
Advance to Newspaper Department	226.10	.....	.....	.....	226.10	.....	.....	.....
BALANCE JUNE 30, 1923	$1,437,577.56	$1,223,680.49	$ 96,189.01	$34,086.61	$.....	$6,870.66	$16,389.68	$60,361.11

ACCOUNTED FOR AS FOLLOWS:

Securities—	
Municipal Bonds at Cost	$1,144,318.54
Liberty Bonds at Cost	178,463.75
Cash in Banks	76,091.29
Furniture and Fixtures	6,941.33
Land and Buildings	13,189.37
Accounts Receivable for Lodge Supplies	581.02
Lodge Supplies on Hand	1,817.56
First Mortgage	15,000.00
Loan—Educational Board	1,600.00
Advance to Newspaper Department	74.20
TOTAL AS ABOVE	$1,437,577.56

EXHIBIT "C"

SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY

(JUVENILE FUND)

RECEIPTS AND DISBURSEMENTS

For Period From January 1, 1923 To June 30, 1923

RECEIPTS:		
From Subordinate Lodges	$16,650.82	
Interest on Securities	2,130.89	
Profit on Matured Securities	36.00	
Total Receipts		$18,817.71
DISBURSEMENTS:		
Payments to Beneficiaries	$ 4,100.00	
Administrative Expense (15% of Receipts	2,482.89	
Accrued Interest Paid on Securities	110.00	
Total Disbursements		6,692.88
EXCESS OF RECEIPTS OVER DISBURSEMENTS		$12,124.83
Deduct:—Unpaid Death Claims—Incurred in 1923		760.00
Balance		$11,364.83
Add:—Balance December 31, 1922—Mortuary Trust Fund		83,727.15
BALANCE JUNE 30, 1923 MORTUARY TRUST FUND (EXHIBIT "A")		$95,091.98
ACCOUNTED FOR AS FOLLOWS:		
Investment in Securities (per Schedule No. 2)		$90,535.54
Cash in Kaspar State Bank		5,316.44
Unpaid Death Claims		760.00
TOTAL AS ABOVE		$95,091.98

SCHEDULE No. 1

SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY

STATEMENT OF DISBURSEMENTS FROM GENERAL EXPENSE FUND

For Period From January 1 to June 30, 1923

SALARIES AND WAGES:		
Officers	$5,170.00	
Employes and Extra Help	3,372.04	
Wages, History of Organization	607.73	
Total Salaries and Wages		$ 9,149.77
Printing and Stationery		2,840.65
Traveling Expenses of Officers and Delegates		2,181.22
Office Supplies		86.00
Postage and Express		699.89
Fuel, Light and Cleaning		978.89
Assessment for Insane Members		341.59
Legal Expense and Litigation		379.19
Examination Fees—		
New Members—Adult and Juvenile	$4,066.25	
Suspicious Members on Sick List	100.72	
Salary—Supreme Medical Examiner	500.00	
Total Examination Fees		4,666.97
Premium on Surety Bonds—Officers and Lodges		839.00
Actuary and Accountant Fees		637.00
Telephone and Telegrams		56.00
Taxes		239.65
Rent of Safety Deposit Vaults		75.00
Towel Supply		13.00
Advertising		105.00
Repairs		66.10
Addressograph Expense		13.40
Extra Issue "Prosveta" Minutes of Meeting		850.00
Interest Paid on Death Claims		54.00
Membership Dues—N. F. C. of A.		10.00
Rent—Office of Secretary		900.00
Miscellaneous		222.17
State Insurance Departments		160.00
Juvenile Magazine Expense—		
Editor's Salary	$ 300.00	
Miscellaneous	34.25	
Printing	1,546.60	
Total Juvenile Magazine Expense		1,880.85
TOTAL EXPENSE (EXHIBIT "B")		$27,339.34

SCHEDULE No. 2

SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY

SECURITIES IN SAFETY DEPOSIT VAULTS AS AT JUNE 30, 1923

	Rate of Interest	Cost or Book value	Par value	Excess of par Over Cost
MUNICIPAL BONDS:				
N. Dakota Real Estate	5-½	$ 49,750.00	$ 50,000.00	$
Howard County, Tex.	5-½	37,929.20	40,000.00	
Chester County, Tex.	5-½	17,189.99	18,000.00	
Valley County, Mont.	6	14,775.00	15,000.00	
Vaugh Sch. Dist., N. Mex.	6	19,073.60	20,000.00	
Jonesville Sch. Dist., La.	5	29,725.26	34,500.00	
Juab County, Utah	6	21,965.00	22,000.00	
Howard County, Ark.	5	12,175.20	15,000.00	
Poinsett County, Ark.	5	9,972.60	12,000.00	
Peters Creek Township, Stokes County, N. C.	6	4,881.40	5,000.00	
Harlingen, Texas	6	24,675.00	25,000.00	
Winnett, Montana	6	52,000.00	52,000.00	
Thermopolis, Wyo.	6	9,980.00	10,000.00	
Tarpon Springs, Fla.	6	49,500.00	50,000.00	
Tangipahoa, Parish, La.	5	27,600.00	30,000.00	
San Patrico, Texas	5-½	18,800.00	20,000.00	
Pinckney Twsp., S. Car.	6	25,487.50	25,000.00	
Brevard County, Fla.	6	34,212.50	35,000.00	
Sumter County, Fla.	6	25,250.00	25,000.00	
Claxton, Ga.	6	5,000.00	5,000.00	
Rosedale School, S. D.	7	8,034.62	7,500.00	
West Mantanzas Drain and Water, Ill.	5	9,900.00	10,000.00	
Town of Williams, Cotamena Co., Ariz.	6	5,312.50	5,000.00	
Village of Clayton, Union Co., N. Mex.	6	10,675.00	10,000.00	
Hidalgo, County, Tex.	5-½	31,516.50	29,000.00	
Miami Cons. Dist., Ohio	5½	10,318.00	10,000.00	
Capt. Pond Drg. Dist., Ill.	6	15,735.00	15,000.00	
Holmes Co., Miss.	5-½	38,220.00	39,000.00	
Los Indos, Tex.	6	20,300.00	20,000.00	
Miami, Ariz.	6	40,600.00	40,000.00	
Robstown, Texas	6	29,700.00	29,000.00	
Willacy County, Tex.	6	43,200.00	40,000.00	
Bonners Ferry, Idaho	6	19,000.00	19,000.00	
De Sota County, Fla.	6	29,000.00	29,000.00	
Bradford County, Fla.	6	26,602.50	25,000.00	
Lake Worth, Fla.	6	36,769.80	35,000.00	
Conrad, Mont.	6	35,996.84	35,000.00	
Reeves Co., Texas	5-½	34,516.97	35,000.00	
Williston, N. D.	5	10,000.00	10,000.00	
Hamlet, N. C.	5	10,257.90	10,000.00	
Moore Haven, Fla.	6	14,429.27	14,000.00	
Putman County, Fla.	6	27,423.22	26,000.00	
Golden Valley Co., Mont.	6	10,949.80	10,000.00	
Okeechobee County, Fla.	6	5,171.70	5,000.00	
Bell County, Texas	5	10,000.00	10,000.00	
*Lake County, Fla.	6	34,002.40	32,000.00	
*Pasco County, Fla.	5	33,000.00	33,000.00	
*Liberty County, Texas	5-½	21,450.17	20,000.00	
*Knoxville, Tenn	6	32,634.09	30,000.00	
TOTAL MUNICIPAL BONDS (Exhibit "A") (Carried Forward)		$1,144,318.54	$1,141,000.00	$3,318.54
TOTAL MUNICIPAL BONDS—BROUGHT FORWARD		$1,144,318.54	$1,141,000.00	$3,318.54
LIBERTY BONDS:				
2nd Converted	4-¼	$ 10,000.00	$ 10,000.00	
3rd Issue	4-¼	89,463.75	100,000.00	
4th Issue	4-¼	69,000.00	69,000.00	
2nd Registered	4	5,000.00	5,000.00	
4th Registered	4-¼	5,000.00	5,000.00	
TOTAL LIBERTY BONDS (Exhibit "A")		$ 178,463.75	$ 189,000.00	$10,536.25
TOTAL SECURITIES (Except Juvenile Fund)		$1,322,782.29	$1,330,000.00	$7,217.71
JUVENILE FUND SECURITIES:				
School Dst., No. 84, Cook County, Ill.	5	$ 2,104.40	$ 2,000.00	$
Vaughn, New York	6	9,536.80	10,000.00	
Lake View	5	4,920.70	5,000.00	
Minot, N.D., Sch. Bldg.	5	20,000.00	20,000.00	
Jasper County, Ill., Captain Pond	6	6,027.30	6,000.00	
Liberty Bonds, 3rd Reg.	4-¼	9,535.00		
Liberty Bonds, 3rd Issue	4-¼		10,000.00	
County of Shelby, Tex. Road Bond Dst. No. 5	5-½	18,126.34	18,000.00	
*Yell County, Ark.	5-½	10,285.00	10,000.00	
*Hardin County, Texas	5	10,000.00	10,000.00	
TOTAL JUV. SECURITIES		$ 90,535.54	$ 91,000.00	$ 464.46

*Represents Securities purchased during period covered by this report.

The following Securities matured during same period:
Mortuary Fund—De Sota County Fla. — cost $2,000.00—Par $2,000.00
Juvenile Fund—Victory Liberty Bonds . . Cost $4,964.00—Par $5,000.00

Mr. Frank Zaitz,
Chairman, Audit Committee,
Slovenic National Benefit Society,
2657-2659 South Lawndale Ave.,
Chicago, Ill.

Dear Sir:—

In accordance with your instructions, we have made an examination of the books and relative records of the Newspaper Department of the Slovenic National Benefit Society for the six months ended June 30, 1923, and now submit the following statements:

Exhibits:—

"A" Balance Sheets as at June 30, 1923 and December 31, 1922.

"B" Profit and Loss Statement for the Six Months Ended June 30, 1923, and the Six Months Ended December 31, 1922.

"C" Fiduciary Fund as at June 30, 1923.

These we CERTIFY to be correct in accordance with the books, subject to the comments hereafter made.

Yours Very Truly,
WM. W. THOMPSON & CO.,
Certified Public Accountants.

COMMENTS

PROFIT AND LOSS STATEMENT

The Net Profit for the six months ended June 30, 1923, as shown in Exhibit "B", amounted to $3,704.66 as compared with a Net Profit of $1,473.50 for the six months ended December 31, 1922. Following is a brief summary thereof:

	Six Months Ended June 30, 1923	Six Months Ended Dec. 31, 1923	Increase Decrease
INCOME:			
From Subscriptions	$34,321.16	$30,943.19	$3,377.97
From Advertising	6,117.24	5,575.24	541.00
From Interest on Bank Balances	40.38	19.62	20.76
Total Income	$40,478.78	$36,538.15	$3,940.63
Cost of Publishing Newspaper — (Salaries and Printing)	31,520.47	30,372.05	1,148.42
Gross Profit	$ 8,958.31	$ 6,166.10	$2,792.21
General and Administrative Expense	5,253.65	4,692.50	561.15
Net Profit for Period	$ 3,704.66	$ 1,473.60	$2,230.06

The above figures segregated into Daily and Weekly Profit and Loss are as follows:

Daily

INCOME:			
From Subscriptions	$16,047.26	$14,293.49	$1,753.77
" Advertising	4,078.12	3,716.22	361.90
" Interest on Bank Balances	40.38	19.62	20.76
Total Income	$20,165.76	$18,029.33	$2,136.43
Cost of Publishing Daily— (Salaries and Printing)	16,275.47	16,246.05	29.42
Gross Profit	$ 3,890.29	$ 1,783.28	$2,107.01
General and Administrative Expenses (Including Commissions)	4,119.82	3,635.19	484.63
NET LOSS FOR PERIOD, (Daily)	$ 229.53	$ 1,851.91	$1,622.38

Weekly

INCOME:			
From Subscriptions	$18,273.90	$16,649.70	$1,624.20
" Advertising	2,039.12	1,859.12	180.00
Total Income	$20,313.02	$18,508.82	$1,804.20
Cost of Publishing Weekly— (Salaries and Printing)	15,245.00	14,126.00	1,119.00
Gross Profit	$ 5,068.02	$ 4,382.82	$ 685.20
General and Administrative Expens.	1,133.83	1,057.11	76.72
Net Profit for Period (Weekly)	$ 3,934.19	$ 3,325.71	$ 608.48
Net Profit for Period (Daily and Weekly)	$ 3,704.66	$ 1,473.80	$2,230.86

As has been the custom in previous reports, we have not determined the prepaid or unpaid subscriptions as at Jun 30,1923, in the compilation of the Profit and Loss Statement.

BALANCE SHEET

We submit, as per Exhibit "A" of this report, Balance Sheet as at June 30, 1923, the figures for December 31, 1922 being given for comparison, with the increases and decreases in the various Assets and Liabilities during the period shown in a separate column. Our comments on the principal items on the Balance Sheet (Exhibit "A") are briefly, as follows:

Cash in Bank—$7,826.80:

Cash in bank has been reconciled by us and is in agreement with certificate received direct from the bank.

Accounts Receivable—Advertisements—$1,561.81:

We verified the individual balances as shown by the subsidiary ledger, and found them to be in agreement with the Controlling Account in the General Ledger.

Deposit For Second Class Postage—$671.83:

This amount has been verified by letter from the Chicago Post Office.

Furniture and Fixtures—$1,140.06:

There has been no changes in this account during the period under review.

Accounts Payable—$4,306.12:

This amount represents the unpaid printing bills for June on both the Daily and Weekly "Prosveta."

Reserve for Depreciation—Furniture and Fixtures—$434.20:

This account increased $57.00, same being the amount of depreciation charged off for the six months ended June 30, 1923. The rate used is 10% per annum.

"Prosveta" Fiduciary Fund—$6,371.83:

On Exhibit "C" will be found an analysis of this fund for the period from January 1, 1923 to June 30, 1923.

In conclusion we wish to state that the books and records were found to be well kept and in balance and in the usual good condition. We thank you for the courtesies extended our representative while engaged in this work.

EXHIBIT "A"

SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY

(PROSVETA) NEWSPAPER DEPARTMENT

BALANCE SHEETS

As At June 30, 1923 And December 31, 1922

ASSETS	June 30, 1923	Dec. 31, 1922	Increase Decrease
Cash in Bank	$ 7,826.80	$4,068.72	$3,758.08
Accounts Receivable (Advertisers)	1,561.81	1,520.56	41.25
Deposit for Second Class Postage	671.83	163.58	508.25
Furniture and Fixtures	1,140.06	1,140.06	....
Subscriptions—Weekly (Accounts Receivable Insurance Department)	74.20	151.90	226.10
Subscriptions—Juvenile Magazine	14.15	.60	14.75
Deferred Charges		10.00	10.00
TOTAL ASSETS	$11,112.15	$7,055.42	$4,056.73
LIABILITIES AND CAPITAL			
Accounts Payable	$ 4,306.12	$4,001.05	$ 305.07
RESERVES:			
For Depreciation—Furniture and Fixt.	434.20	377.20	57.00
For Doubtful Accounts		34.00	34.00
"Prosveta" Fiduciary Fund (Exhibit 'C')	6,371.83	2,643.17	3,728.66
TOTAL LIABILITIES AND CAPITAL	$11,112.15	$7,055.42	$4,056.73

EXHIBIT "B"

SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY

"PROSVETA"—NEWSPAPER DEPARTMENT

PROFIT AND LOSS STATEMENT

For Six Months Ended June 30, 1923 And Six Months Ended December 31, 1922

	Six Months Ended June 30, 1923		Six Monhs Ended December 31, 1922		Increase	Decrease
INCOME:						
From Subscriptions—						
Daily	$16,047.26		$14,293.49		$1,753.77	
Weekly	18,273.90		16,649.70		1,624.20	
From Advertising—						
Daily	4,078.12		3,716.22		361.90	
Weekly	2,039.12		1,859.12		180.00	
Interest on Bank Balances	40.38		19.62		20.76	
Total Income		$40,478.78		$36,538.15		$3,940.63
COST OF PUBLISHING NEWSPAPER						
Printing—						
Daily	$13,285.47		$13,141.05		144.42	
Weekly	12,775.00		11,561.00		1,214.00	
Editor's Salary —						
Daily	2,990.00		3,105.00		115.00	
Weekly	2,470.00		2,565.00		95.00	
Total Publishing Cost		31,520.47		30,372.05		1,148.42
GROSS PROFIT		$ 8,958.31		$ 6,166.10		$2,792.21
GENERAL AND ADMINISTRATIVE EXPENSE:						
Commissions on Subscriptions—Daily	$ 3,188.60		$ 2,757.04		431.56	
Postage—						
Daily	713.24		672.88		40.36	
Weekly	915.89		851.85		64.04	
Stationery and Office Supplies—						
Daily	77.06		75.38		1.68	
Weekly	77.04		75.37		1.67	
Sundry Office Expense—						
Daily	112.42		101.39		11.03	
Weekly	112.40		101.39		11.01	
Depreciation—Furniture and Fixtures						
Daily	28.50		28.50			
Weekly	28.50		28.50			
Total General and Administrative Expense		5,253.65		4,692.30		561.35
NET PROFIT FOR PERIOD EXHIBIT ("C"		$ 3,704.66		$ 1,473.80		$2,230.86

EXHIBIT "C"

SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY

(PROSVETA) NEWSPAPER DEPARTMENT

FIDUCIARY FUND

As at June 30, 1923

BALANCE, JANUARY 1, 1923		$2,643.17
LESS:		
Deferred Charges charged back		10.00
Balance		$2,633.17
ADD:		
Reserve for Bad Debts—Credited Back	$ 34.00	
Net Profit for Six Months Ended June 30, 1923	3,704.66	
Total Additions		3,738.66
BALANCE JUNE 30, 1923 (Exhibit "A")		$6,371.83

RAČUN LISTA PROSVETA

od 1. januarja do 30. junija 1923.

DOHODKI:

Vplačila za tednik:		
Naročnina asesment članstva	$ 18,273.90	
Oglasi v tedniku	2,039.12	
Povrnjena poštnina od S. N. P. J.	60.00	
Odbitek računa v Narodni Tiskarni	25.00	
		$ 20,398.02
Vplačila za dnevnik:		
Naročnina za dnevnik	$ 16,047.26	
Oglasi v dnevniku	4,078.12	
Obresti na čekovnem računu	40.38	
		$ 20,165.76
Naročnina za Mladinski list	14.15	14.15
Skupni dohodki	$ 40,577.93 $	40,577.93

IZPLAČILA:

Izplačila za tednik:		
Narodni tiskarni za tisk	$ 12,800.00	
Poštnina za drugi razred	927.21	
Poštnina znamke	48.68	
Razne tiskovine	77.04	
Plače urednika in upravnika	2,470.00	
Federated Pres, vol. in časniki	112.40	
Znižana vrednost pohištva in uprave	28.50	
		$ 16,463.83
Izplačila za dnevnik:		
Narodni tiskarni za tisk	$ 13,285.47	
Poštnina za 2. razred	664.54	
Poštnina znamke	48.70	
Razne tiskovine	77.06	
Provizija društ. taj. in zastopnikom	3,188.60	
Plače urednikom in pomož. uprav.	2,990.00	
Federated Pres, vol. in časniki	112.42	
Znižana vrednost pohištva in uprave	28.50	
		$ 20,395.29
Skupaj izdatkov	$ 36,859.12	36,859.12
Prebitek pri list Prosveta	$ 3,704.66	3,704.66
Na roki za Mladinski list	$ 14.15	14.15
Skupaj enako kot zgoraj	$ 40,577.93	40,577.93

RAZDELEK GOTOVINE:

Vloga na Kaspar State Banki	$ 7,812.65	
Dolg na neplačanih oglasih	1,561.81	
Pohištvo in uprava	1,140.06	
Prestanek na pošti za drugi razred	671.83	
Vloga Kaspar State bank Mladinski list	14.15	
Skupaj	$ 11,200.50	11,200.50

DOLG IN OBVEZNOSTI.

Narodni tiskarni za tisk za juni	$ 4,306.12	
Znižana vrednost pohištva in uprave	434.20	
S. N. P. J. za Mladinski list	14.15	
S. N. P. J. za preveč plačani ases. tednik	74.20	
Skupaj	$ 4,828.67 $	4,828.67
Prebitek pri listu Prosveta	6,371.83	6,371.83
Enako kot zgoraj	$ 11,200.50 $	11,200.50

Filip Godina.

NAZNANJENI UMRLI ČLANI IN ČLANICE

od 1. januarja do 30. junija 1923

Tek. Štev.	Ime in priimek	Cert. Štev.	Štev. Druš.	Zavarovan za
1	Anton Drašler	39628	372	$ 500.00
2	Andrej Kravanja	14665	117	600.00
3	George Lončar	44260	331	1000.00
4	Frank Indof	11891	169	1000.00
5	Frances Gabrenja	45421	44	1000.00
6	Jacob Turšič	39520	103	250.00
7	Karl Kolegar	12582	262	600.00
8	George Muren	28394	52	150.00
9	Joseph Polončič	39702	372	500.00
10	Jacob Jamnik	9490	105	1000.00
11	Andrew Opeka	6929	103	850.00
12	Joseph Renko	37148	199	1000.00
13	George Kolusun	31138	319	150.00
14	Frank Kovač	43127	290	500.00
15	Mihael Bevk	43667	36	250.00
16	Joseph Senkinc	31852	216	600.00
17	John Grogodza	19894	171	150.00
18	Joseph Ostanek	15081	386	850.00
19	Anton Martinčič	39703	425	500.00
20	Rose Gerchman	26941	318	600.00
21	Miloš Rakinick	34069	370	1000.00
22	Frank Svete	36513	254	2000.00
23	Frank Pintar	18076	365	1000.00
24	Alois Petrič	14741	453	1000.00
25	Jacob Ferlič	39342	379	250.00
26	Frank Magognotti	44264	331	1000.00
27	Mary Dujmovich	46722	284	600.00
28	Joseph Kiren	35530	460	600.00
29	Louise Turk	43069	82	500.00
30	Frank Sivc	40830	88	250.00
31	Mary Lipoglavšek	46586	31	1000.00
32	Anton Zupančič	15738	263	600.00
33	Ferdinand Čeliga	43293	318	500.00
34	Frank Kasciusky	40023	380	500.00
35	Joseph Anžlovar	39909	372	250.00
36	Joseph Gall	39564	41	500.00
37	Angelina Vučkovič	47177	152	1000.00
38	Ivan Sleko	32180	191	600.00
39	Steve Miljanovich	47697	472	1000.00
40	Leka Miljanovich	47696	472	1000.00
41	Frank Kodrin	44797	380	1000.00
42	Lovrenc Tomažin	29878	380	600.00
43	Frank Sinkovec	25879	82	850.00
44	Frank Pajk	39534	372	500.00
45	Frank Dremelj	40861	223	500.00
46	Jacob Zagar	12426	262	600.00
47	Frank Ravnikar	43517	340	1000.00
48	Mary Dolenc	10928	320	600.00
49	Anton Bergoč	11645	101	1100.00
50	Anton Prah	7380	60	600.00
51	Anton Tkalec	39109	152	500.00
52	John Erbežnik	10880	5	600.00
53	Jacob Bergoch	14279	173	600.00
54	Anton Bajt	33078	158	850.00
55	Steve Pregelj	33081	176	600.00
56	Gabriel Pofuk	44109	273	500.00
57	John Križnik	26398	321	600.00
58	Mary Lichen	47554	163	600.00
59	Jacob Svetek	15419	142	600.00
60	Filip Kočar	29823	153	1000.00
61	Anton Petan	15873	147	600.00
62	Vin'to Zajc	9066	135	400.00
63	Vaclav Nemec	3872	4	600.00
64	Annie Mohar	47219	174	1000.00
65	Anton Perčič	14511	4	600.00
66	John Drasler	41981	142	500.00
67	Joseph Cepon	41981	444	500.00
68	Mohor Bratovž	17662	17	600.00
69	Paul Verhovnik	29875	321	1000.00
70	Matt Topolko	44110	4	500.00
71	John Mazi	20577	48	1000.00
72	Joe Starich	33608	235	150.00
73	Frank Bukovc	15871	6	600.00
74	Josephine Gerk	45779	189	600.00
75	John Medle	37021	126	600.00
76	Anton Cristančič	20515	164	600.00
77	Anton Kasich	47624	441	250.00
78	Veronika Buban	32446	277	600.00
79	Anton Koren	37498	48	150.00
80	Mary Pelko	12413	86	600.00
81	Andrew Navrat	7980	60	600.00
82	Joseph Kramaršič	44520	121	1000.00
83	Frank Slok	40702	316	500.00
84	Andrew Belak	40301	335	500.00
85	Steve Pudurič	44473	336	1500.00
86	Frank Boh	3306	189	600.00
87	Joseph Stih	46300	286	250.00
88	Mary Koshak	36305	181	150.00
89	Anton Zagar	19630	95	600.00
90	Generozi Zagar	34880	93	600.00
91	Andrej Stirn	7533	115	600.00
92	Matthew Lavrich	10284	115	600.00
93	Marija Vukmanič	22330	104	1000.00
94	Frank Mihelich	46157	110	1000.00
95	Anton Rus	13467	161	600.00
96	Martin Berk	31718	69	600.00
97	Primož Tomažič	36302	61	1000.00
98	Anton Probil	12461	110	850.00
99	George Krivich	40656	125	600.00
100	Martin Nemanič	9031	48	600.00
101	John Tešak	38893	397	1000.00
102	Louis Lesar	39434	162	1000.00
103	Martin Gregorčič	27991	298	1500.00
104	Jovo Vojdovich	45724	435	2000.00
105	Martin Mehle	16153	40	600.00
106	Frank Snidar	16164	51	600.00
107	Michael Costrun	33965	218	1500.00
108	Tony Mohar	34826	218	600.00
109	Frank Smrdel	44024	372	250.00
110	Martin Miller	6710	40	1000.00
111	Frank Kocjan	34188	239	600.00
112	Leopold Dernovšek	4115	411	600.00
113	Gasper Setina	266	9	1000.00
114	John Korač	5237	103	850.00
115	Frank Premk	5316	103	1250.00
116	Mary O. Setina	2351	9	1000.00
117	Marko Lesnak	8814	93	600.00
118	Lazo Lukač	36074	365	1000.00
119	Mary Markovič	37327	354	150.00
120	Leo Bajn	7642	388	1000.00
121	Max Chesnik	38604	423	600.00
122	Tony Pranetich	32188	454	1000.00
123	Mat Urih	3717	62	1500.00
124	Joseph Kosmerl	49963	438	250.00
125	Frank Gorjup	8752	16	600.00
126	Vincent Ritonia	39388	231	500.00
127	Mary Milharčič	40187	34	1000.00
128	Mile Obradovič	40319	50	800.00
129	Gertrude Zerovnik	17114	212	600.00
130	Joseph Sušteršič	20991	34	600.00
131	Mary Spek	31428	365	600.00
132	Joseph Rusold	314	10	600.00
133	Karl Ruschka	3309	57	1000.00
134	Louis Stambulič	34093	403	150.00
135	Mihael Perekovich	44853	405	1000.00
136	Martin Canič	31318	83	1000.00
137	John Zdunich	17904	12	600.00
138	Joseph Miller	34120	22	1000.00
139	John Samec	5574	83	1000.00
140	Joseph Delost	25497	188	1000.00
141	Ilija Vulanovich	31938	297	1500.00
142	Milotin Stevovich	34197	410	1500.00
143	Anton Udovič	44157	297	1000.00
144	John Jantar	39915	150	750.00
145	Bozo A. Diomovich	44262	383	1500.00
146	Mate Vojnič	33752	383	1000.00
147	Marko Saimovich	40955	383	250.00
148	Paul Madronich	22705	304	1500.00
149	Edward Saloker	43246	304	500.00
150	Peter Findeis	29963	492	150.00
151	Joseph Kosbir	5552	214	1500.00
152	Louis Jurkaš	7248	109	600.00
153	Mike Rarko	40005	276	800.00
				$111450.0

NAZNANJENI UMRLI ČLANI IN ČLANICE.

MLADINSKEGA ODDELKA.

od 1. januarja do 30. junija 1923.

Tek. Štev.	Ime in priimek	Cert. Štev.	Štev. društ.	Zavarovan za
1	Helena Šeraj	10184	3	$ 40.00
2	Frances Petach	16276	89	34.00
3	John Povirk	15228	64	58.00
4	Louis Boštjančič	16453	349	56.00
5	Mary Pervanje	16093	145	24.00
6	Viktor Hribar	16602	145	48.00
7	Rose Perenič	18354	265	150.00
8	John Batista	16405	349	168.00
9	Mary Jerman	4725	226	200.00
10	Robert Leskovich	15762	165	48.00
11	Anton Lovrenčič	2563	259	240.00
12	Elizabeth Sorli	2604	265	520.00
13	Olga Jager	11721	168	100.00
14	Josephine Železnikar	10009	48	58.00
15	Edward Sever	4555	53	240.00
16	Anna Ovca	9900	181	48.00
17	Rudolph Pašavar	14930	29	48.00
18	Joe Mujezič	10159	409	240.00
19	Frank Koslevčar	12488	39	150.00
20	Anna Sodar	2743	112	600.00
21	Frank Krivic	3047	112	360.00

Tek. Štev.	Ime in priimek	Cert. Štev.	Štev. društ.	Zavarovanina
22	Anna Gerovach	9844	104	300.00
23	Jerka Negovan	6670	34	140.00
24	Louis Gaštan	17229	233	58.00
25	Henry Predovnik		233	....
26	Joseph Cukale	1610	10	380.00
27	Katarina Močnik	484	220	520.00
	Skupna zavarovalnina			$4860.00

IZKAZ IZPLAČANIH POSMRTNIN,

od 1. januarja do 30. junija 1923.

Tek. Štev.	Ime in priimek člana	Cert. Štev.	Štev. društ.	Izplačana svota
1	Tom Ivezich	10230	383	$1000.00
2	Mike Pikel	45488	112	250.00
3	Kosto Bizich	13946	33	1500.00
4	Neža Popotnik	17000	167	600.00
5	Steve Mamula	46796	426	600.00
6	Jno Benko	21855	13	1500.00
7	Louis Selich	30784	16	600.00
8	Steve Majstrović	38272	435	1350.00
9	Sam Barich	31870	381	680.40
10	Dane Krajnovič	32844	385	150.00
11	Blaž Bezgovšek	1466	35	400.00
12	Steve Levar	31236	128	755.00
13	Joseph Jurdana	34671	417	412.45
14	Louis Turk	16870	211	351.50
15	John Turkalj	10975	226	225.00
16	Richard Kolman	186	288	372.51
17	Ivan Brozović	38104	188	1500.00
18	John Delost	29071	173	450.00
19	Manda Vukmanič	23330	194	1000.00
20	Anton Dražler	38826	273	500.00
21	Andrej Kravanja	14683	117	600.00
22	Paul Madronich	23706	304	1500.00
23	Joseph Rusold	214	10	600.00
24	John Težak	33893	297	1000.00
25	George Lončar	44260	331	1000.00
26	Frank Indof	11891	169	1000.00
27	Frances Gabrenja	45421	44	1000.00
28	Jacob Turšič	38820	105	250.00
29	Mary Pelko	12418	95	600.00
30	Andrej Navrat	7980	80	600.00
31	Louis Jurkaš	7945	100	600.00
32	Martin Canič	31813	83	1000.00
33	Kark Kolegar	12582	262	600.00
34	Joseph Delost	28497	188	1000.00
35	John Brbežnik	16869	5	600.00
36	George Muran	25206	52	150.00
37	Joseph Polončič	39792	372	500.00
38	Jacob Jamnik	9490	106	1000.00
39	Anton Cupich	46656	463	139.85
40	Frances Mihčič	20073	122	600.00
41	John Dolinar	31285	161	371.50
42	Mary Mustar	3973	61	600.00
43	Nick Prijanovich	12296	83	248.00
44	Andrej Opeka	6606	105	850.00
45	Joseph Renko	27148	199	1000.00
46	George Kolosan	31138	218	150.00
47	Frank Kovač	48137	280	880.00
48	Joseph Senkinc	21892	216	158.00
49	Joseph Ostanek	13881	386	250.00
50	Anton Martinčič	38703	428	500.00
51	Edward Saloker	42265	304	700.00
52	Miloš Rakinich	34090	379	1000.00
53	Jacob Brgoch	14279	178	600.00
54	Anton Bajt	38078	158	850.00
55	Mike Pereković	44883	405	1000.00
56	A. Djomovich	44962	383	1500.00
57	Mate Vojnić	33752	383	1000.00
58	Mary Milharčič	40187	34	1000.00
59	Joseph Kramaršič	44830	131	1000.00
60	Andrej Korošec	352	174	750.00
61	Peter Chelovich	26468	57	580.80
62	Mike Bevk	43667	36	250.00
63	Frank Korbar	39750	325	50.00
64	Frank Vidic	14353	27	600.00
65	Frank Svete	36512	254	2000.00
66	Lazo Lukač	35074	366	1000.00
67	Frank Skok	40702	316	500.00
68	Leo Dernovšek	4115	411	600.00
69	Steve Preglej	33681	176	236.00
70	Alois Petrič	14741	453	1000.00
71	John Zdunich	17004	12	600.00
72	Louis Lesar	39434	162	1000.00
73	Mile Obradović	40319	56	81.00
74	Jacob Ferlič	29348	319	250.00
75	Ilija Vulanović	31968	297	220.50
76	Mil Stevovich	34197	416	142.50
77	Mike Raiko	46005	276	500.00
78	Gabriel Poluk	46109	275	211.00
79	John Krštinšek	26898	321	280.00
80	Andrew Belak	40281	325	500.00
81	Mary Ličhan	47854	185	600.00
82	Frank Mihelich	46187	110	1000.00
83	Jacob Svetek	15419	142	250.00
84	Frank Mazagnotti	44264	331	1000.00
85	Anton Knolešč	26555	386	450.53
86	Jacob Kramer	42809	267	250.00
87	Joseph Blasutig	37188	201	600.00
88	John Miller	29573	50	89.05
89	Rose Gerchman	29641	318	350.00
90	Frank Pintar	18076	265	1000.00
91	Mate Prodan	38660	383	768.70
92	John Mekinda	9670	209	55.20
93	Leonard Burič	29351	202	540.00
94	Mary Dujmovich	46722	284	600.00
95	George Zerovnik	17114	213	600.00
96	Joseph Kirn	35339	400	600.00
97	Joseph Miller	34120	39	1000.00
98	Joseph Bustaršič	38994	34	600.00
99	Peter Pindeis	29685	483	150.00
100	Filip Kožar	38222	158	1000.00
101	Gašpar Setina	205	9	1000.00
102	Anton Petan	16675	147	600.00
103	John Korač	8237	105	850.00
104	Anton Rus	13457	161	600.00
105	Louise Turk	43080	83	500.00
106	Martin Berk	31718	60	600.00
107	Vinko Zajc	9986	135	400.00
108	Martin Gregorčič	27901	288	1500.00
109	Vaclav Nemec	3372	4	600.00
110	Frank Sive	40830	88	250.00
111	Annie Mohar	47279	178	1000.00
112	John Samec	5574	83	1000.00
113	Mary Lipoglavšek	46586	31	1000.00
114	Anton Zupančič	15736	265	600.00
115	Anton Peršič	14511	4	233.00
116	Primož Tomažič	36262	61	243.75
117	Jovo Vojdovich	46724	430	276.67
118	Mary Marković	37357	353	150.00
119	Anton Udović	44157	397	1000.00
120	Ferdinand Celiga	43200	318	600.00
121	John Dražler	41931	142	500.00
122	Joseph Cepon	41381	444	329.72
123	Mohor Bratovž	17650	17	600.00
124	Paul Verhovnik	39273	221	232.75
125	Mike Costrun	33863	218	213.76
126	Matt Topolko	44110	4	35.00
127	Frank Gorjup	6749	16	600.00
128	Joseph Stih	43200	286	250.00
129	Mary Kosak	38305	131	150.00
130	John Mazi	30677	48	250.00
131	Martin Mehle	16153	40	600.00
132	Louis Brajan	30220	97	750.00
133	Frank Snidar	16154	51	600.00
134	Miloš Rajc	38125	191	300.00
135	Matt Rakovich	37044	400	150.00
136	Joseph Simonović	43347	82	355.50
137	Joseph Rotnik	43957	16	762.00
138	Andrej Kovačič	9451	174	250.00
139	Dragotin Zorič	3138	331	600.00
140	John Grabek	3322	12	818.75
141	Joseph Starich	32098	288	150.00
142	Vincent Ritonia	39286	234	500.00
143	Frank Kasivsky	40923	280	500.00
144	Joseph Koshir	3552	214	1500.00
145	Karl Ruschka	3299	57	1000.00
146	Joseph Gall	39594	44	500.00
147	Anton Prebil	12451	110	216.00
148	Frank Pregk	3316	105	700.00
149	George Krivich	40646	125	250.00
150	Ang. Vucković	47177	132	1000.00
151	Ivan Steko	22180	191	233.36
152	Frank Bukovec	15371	5	250.00
153	Gen. Zagar	34880	95	411.00
154	Steve Miljanović	47097	472	1000.00
155	Leka Miljanović	47098	472	1000.00
156	Frank Kodrin	44797	340	1000.00
157	Josephine Gerk	45770	130	600.00
158	Lov. Tomažin	29673	280	175.00
159	John Medle	37021	120	600.00
160	Mary Setina	2331	9	1000.00
161	Tony Mohar	34822	215	500.00
162	Anton Cripančič	30515	284	600.00
163	Frank Smrdel	44024	277	250.00
164	Mary Špek	31426	305	600.00
165	Anton Kasich	47324	444	250.00
166	Ver. Buban	32446	277	600.00
167	Martin Miller	3719	40	1000.00
168	Matt Urh	3717	62	1500.00
				$103,043.03

IZPLAČANE POSMRTNINE MLADINSKEGA ODDELKA.

od 1. januarja do 30. junija 1923.

Tek. Štev.	Ime in priimek	Cert. Štev.	Štev. društ.	Izplačana vsota
1	Helena Bočaj	15184	3	$40.00
2	Frances Petach	16376	89	34.00
3	John Povirk	15228	64	58.00
4	Louis Boštjančič	16423	340	58.00
5	Mary Pervanje	16996	145	84.00
6	Victor Hribar	16667	204	48.00
7	Rose Perenič	13384	265	150.00
8	John Batista	16435	340	168.00
9	Mary Jerman	4728	386	200.00
10	Robert Leskovicts	15762	166	48.00
14	Anton Lovrenčič	2843	259	240.00
12	Elisabeth Šorli	2604	265	520.00
13	Olga Jager	11721	169	100.00
14	Josephine Železnikar	10080	48	58.00
15	Anna Ovca	9809	184	48.00
16	Rudolph Počavar	14980	90	48.00
17	Joe Majzuk	10180	460	240.00
18	Frank Koželevar	12486	29	150.00
19	Anna Sudar	2745	112	600.00
20	Frank Krivtz	3047	113	860.00
21	Anna Gerovach	9844	104	300.00
22	Jarka Negovan	6670	34	140.00
23	Louis Gaštan	17229	233	58.00
24	Joseph Cukale	1610	10	380.00
				$4100.00

IZKAZ NEIZPLAČANIH POSMRTNIN.

dne 30. junija 1923.

Tek. Štev.	Ime in priimek člana	Sedež društva	Neizplačana vsota
1	Frank Kos	Kenosha, Wis.	$500.00
2	Anton Krofič	Sublet, Wyo.	122.00
3	Dragotin Filipovich	Bishop, Pa.	50.00
4	John Černuta	Gross, Kans.	50.00
5	Mary Harvan	Messmore, Pa.	500.00
6	Louis Plaskovich	Johnstown, Pa.	50.00
7	Joseph Papler	Davis, W. Va.	50.00
8	Mike Kocjan	Butte, Mont.	50.00
9	Frank Bojanglav	Canton, Ohio	150.00
10	John Aleš	Rock Springs, Wyo.	500.00
11	Frank Miskuš	Heaton, N. Mex.	1000.00
12	Matt Urbas	Chicago, Ill.	300.00
13	John Količ	Piney Fork, Ohio	50.00
14	Anton Hauptman	Lawrence, Pa.	150.00
15	Aloja Holjevac	Clinton, Ind.	250.00
16	Jacob Pašič	Canon City, Colo.	50.00
17	Frank Turkich	Trimountain, Mich.	575.00
18	John Možina	Brooklyn, Ohio	50.00
19	John Ivanich	Burgettstown, Pa.	500.00
20	Justin Kobal	Gross, Kans.	680.00
21	Fanny Salija	Hiawatha, Utah	600.00
22	Nikola Zubčič	Granite City, Ill.	50.00
23	Jacob Gregurič	Kaylor, Pa.	600.00
24	Andrej Založnar	Baggaley, Pa.	500.00
25	Andrej Gnezd	Dawson, New Mex.	150.00
26	Frank Rušič	Bessemer, Pa.	250.00
27	Jacob Zovna	Milwaukee, Wis.	183.50
28	Mike Santa	Farmington, W. Va.	850.00
29	Alojž Škof	Racine, Wis.	450.00
30	Mary Medved	Springfield, Ill.	425.00
31	John Kavčič	Warren, Ohio	525.00
32	Thomas Lukan	Midway, Pa.	125.50
33	Martin Beljan	Adah, Pa.	12.25
34	Joseph Gornik	Cleveland, Ohio	450.00
35	Mike Polovich	Fairchance, Pa.	270.00
36	Anton Fink	Cleveland, Ohio	450.00
37	Peter Jamnik	Imperial, Pa.	75.00
38	Stefan Jurkovich	Johnstown, Pa.	500.00
39	Albert Berlinger	Bear Creek, Mont.	500.00
40	Matt Pucelj	Akron, Ohio	375.25
41	Joseph Hodnik	Brooklyn, N. Y.	450.00
42	Alojz Nick	Herminie, Pa.	500.00
43	Filip Hrovatin	Cleveland, Ohio	225.00
44	John Mekinda	Nokomis, Ill.	110.40
45	Joseph Novšak	Herminie, Pa.	450.00
46	Frank Kavčič	Pittsburgh, Pa.	450.00
47	Matth Kršul	Braddock, Pa.	300.00
48	Mile Brkić	Johnstown, Pa.	450.00
49	George Batinovich	Crested Butte, Colo.	900.00
50	Joseph Mikec	Homer City, Pa.	600.00
51	Joseph Lenarčič	Cleveland, Ohio	450.00
52	John Glavič	Conemaugh, Pa.	125.00
53	Mary Banich	Du Pue, Ill.	82.67
54	John Lavrič	[illegible], Pa.	150.00
55	Matevž Kotnik	Oglesby, Ill.	187.50
56	Joseph Blatnik	White Valley, Pa.	132.25
57	Miloš Strič	Orient, Pa.	375.00
58	Jernej Janžekovič	Gary, Ind.	300.00
59	Joseph Urbančič	Rock Springs, Wyo.	375.00
60	John Jenc	Johnstown, Pa.	250.00
61	Mary Ceglar	West Mineral, Kans.	35.72
62	Joseph Pavlovič	Southview, Pa.	246.00
63	Joseph Cehovin	Meadowlands, Pa.	400.00
64	John Tomažič	Lorain, Ohio	375.00
65	Mihael Diguljan	Orient, Pa.	400.00
66	Mihael Čemažar	Jenny Lind, Ark.	205.47
67	Joseph Vider	East Palestine, Ohio	150.00
68	Anton Lapajne	Bridgeport, Ohio	125.00
69	Anton Rupnik	Lorain, Ohio	100.00
70	Frank Dragar	Claridge, Pa.	150.00
71	Joseph Pavlič	New Derry, Pa.	384.00
72	Frank Oreskovič	Ely, Minn.	402.49
73	Matt Suljada	Leadville, Colo.	280.00
74	Martin Klasinc	Milwaukee, Wis.	45.50
75	Jacob Vujčič	Avella, Pa.	150.00
76	Anton Ujčič	Canton, Ohio	19.81
77	Frank Krnc	La Salle, Ill.	495.25
78	Frank Kristan	Oglesby, Ill.	250.00
79	Matt Pehar	Telluride, Colo.	1345.82
80	Gregor Vlahinja	Elbert, W. Va.	472.50
81	Mike Rubcich	Cumberland, Wyo.	1250.00
82	Anton Cupich	Fairfax, Wash.	440.65
83	Matt Rauch	Brooklyn, N. Y.	348.06
84	Nick Prijanovič	Bingham, Utah	352.00
85	Risto Premovich	Miami, Ariz.	600.00
86	John Miller	Clinton, Ind.	110.95
87	Joseph Senkinc	Verona, Pa.	447.00
88	John Grogodza	Marianna, Pa.	150.00
89	Joseph Ostanek	Library, Pa.	600.00
90	Joseph Anžlovar	Forest City, Pa.	250.00
91	Ivan Steko	West Winfield, Pa.	246.64
92	Lovrenc Tomažin	Coraopolis, Pa.	421.40
93	Frank Sinkovec	Broughton, Pa.	650.00
94	Frank Pajk	Forest City, Pa.	500.00
95	Frank Dremelj	Greensburg, Pa.	500.00
96	Jacob Zagar	Farrell, Pa.	600.00
97	Frank Ravnikar	Wyano, Pa.	1000.00
98	Mary Dolenc	White Valley, Pa.	600.00
99	Anton Bergoč	Grays Landing	1100.00
100	Anton Prah	Hackett, Pa.	600.00
101	Anton Tkalec	Johnstown, Pa.	500.00
102	Steve Preglej	Piney Fork, Ohio	564.00
103	Gabriel Poluk	Maynard, Ohio	229.00
104	John Kržišnik	Warren, Ohio	350.00
105	Jacob Svetek	Collinwood, Ohio	350.00
106	Anton Peršič	Neffs, Ohio	387.00
107	Joseph Čepon	Cleveland, Ohio	170.28
108	Paul Verhovnik	Warren, Ohio	767.25
109	Matt Topolko	Neffs, Ohio	465.00
110	John Mazi	Barberton, Ohio	750.00
111	Frank Bukovec	Cleveland, Ohio	350.00
112	Anton Koren	Barberton, Ohio	150.00
113	Steve Pudurič	[illegible], Ill.	1000.00
114	Frank Boh	Granville, Ill.	600.00
115	Anton Zagar	Oglesby, Ill.	600.00
116	Generozi Zagar	Oglesby, Ill.	150.00
117	Andrej Stirn	Joliet, Ill.	500.00
118	Matthew Lavrich	Joliet, Ill.	600.00
119	Primož Tomažič	Gilbert, Minn.	726.25
120	Anton Prebil	Chisholm, Minn.	633.30
121	George Krivich	Leetonia Townsite, Minn.	350.00
122	Martin Nemanič	Aurora, Minn.	600.00
123	Jovo Vojdovich	Telluride, Colo.	1723.33
124	Michael Costrun	Denver, Colo.	1285.24
125	Frank Kocjan	Canon City, Colo.	600.00
126	Frank Frank	Cherokee, Kans.	750.00
127	Marko Lesnak	Franklin, Kans.	600.00
128	Leo Saje	Morgantown, W. Va.	1000.00
129	Max Chesnik	Triadelphia, W. Va.	600.00
130	Tony Franetich	Sand Coulee, Mont.	1000.00
131	Joseph Kosmerl	Iron Mountain, Mich.	250.00
132	Mile Obradović	Clinton, Ind.	440.00
133	Louis Stambulič	Tacoma, Wash.	150.00
134	Ilija Vulanovich	Raton, New Mexico	1272.50
135	Milotin Stevovich	Van Houten, New Mex.	1557.00
136	John Jastar	Alius, Ark.	730.00
137	Marko Saimovich	Miami, Ariz.	250.00
			$60,361.11

IZKAZ NEIZPLAČANIH POSMRTNIN, MLADINSKEGA ODDELKA,

dne 30. junija 1923.

Tek. Štev.	Ime in priimek	Sedež društva	Neizplačana vsota
1	Edward Sever	Collinwood, Ohio	1240.00
2	Katarina Močnik	Bryant, Okla.	520.00
			$1760.00

IZPLAČANE ODŠKODNINE, ODPRAVNINE IN OPERACIJE

od 1. januvarja do 30. junija 1923

Tek. Štev.	Ime in priimek člana	Štev. druš.	Odškodnine	Odpravnine	Operacije
1	George Kustorin	87	....	....	$100.00
2	John Tavčar	145	....	....	100.00
3	Tomo Karlin	224	....	....	75.00
4	John Shubl	267	$500.00	....	....
5	Frank Petrovčič	300	....	....	100.00
6	John Artač	400	....	....	100.00
7	Louis Mayer	400	....	....	50.00
8	Milo Bilich	87	....	....	75.00
9	Anton Radanovič	210	....	....	70.00
10	Luka Oranich	3	....	....	100.00
11	Louis Mirt	36	....	....	25.00
12	Ivana Arhar	60	....	....	100.00
13	Alojzija Ileršič	60	....	....	25.00
14	Sophia Urbanc	413	....	....	100.00
15	John Sircel	349	....	$250.00	....
16	Anton Lautar	45	....	....	25.00
17	Angeline Jakšič	122	....	....	100.00
18	Mary Koklič	138	....	....	100.00
19	Josephine Delabjanka	240	....	....	100.00
20	Frances Rozmus	241	....	....	100.00
21	Mihael Kufrin	306	....	....	25.00
22	John Dormish	349	....	....	25.00
23	Mary Lengvarsky	145	....	....	100.00
24	Jakob Svečnik	300	500.00	....	....
25	Anna Potisek	166	....	....	25.00
26	Marija Spolar	249	....	....	50.00
27	Frank Dolenc	336	....	....	70.00
28	Ivana Jakšič	386	....	....	100.00
29	Louis Pleis	87	....	....	100.00
30	Kristina Kravanja	117	....	....	100.00
31	Ludvik Strancar	118	....	....	75.00
32	Matt Učeničnik	145	....	....	100.00
33	Joseph Gladki	160	....	....	50.00
34	Anna Kajfež	172	....	....	25.00
35	George Kušič	210	....	....	100.00
36	Anton Rupnik	266	....	....	25.00
37	Martin Urbas	266	....	....	100.00
38	Joe Kovačič	381	....	....	100.00
39	Justin Martinčič	400	....	....	100.00
40	Maks Mislej	17	....	....	75.00
41	John Bevc	142	....	....	100.00
42	Joseph Klanac	264	....	....	50.00
43	Frank Lušček	333	....	....	100.00
44	Andrej Krišmančič	444	....	....	75.00
45	Amalija Plahuta	4	....	....	25.00
46	Mihael Verbič	178	....	....	100.00
47	Rose Drassler	185	....	....	50.00
48	Joseph Cepon	444	....	....	100.00
49	Matt Livaich	5	....	....	100.00
50	Frank Koračin	53	....	....	50.00
51	John Stopar	147	....	....	100.00
52	Paul Černič	179	....	....	50.00
53	Slavko Sterle	5	....	....	50.00
54	Frank Olivar	13	....	....	100.00
55	Anna Sinčarič	53	....	....	100.00
56	Kate Matumc	137	....	....	100.00
57	John Turkelj	279	....	....	25.00
58	Joe Kompare	312	....	....	25.00
59	John Istenich	129	....	200.00	....
60	John Gregorčič	13	....	....	100.00
61	Frank Susman	85	500.00	....	....
62	Louis Strnad	120	....	....	25.00
63	Anna Mohar	178	....	....	100.00
64	Mary Guzelj	279	....	....	50.00
65	Anton Ujčič	315	....	....	100.00
66	Ignac Stojan	5	....	....	50.00
67	Angela Sever	58	....	....	100.00
68	Rose Kocjančič	139	....	....	100.00
69	Joseph Starich	238	....	....	100.00
70	Mary Cerovšek	406	....	....	50.00
71	Johanna Lopanja	422	....	....	100.00
72	John Podbregar	2	....	....	25.00
73	Cecilija Banich	47	....	....	100.00
74	John Nemanich	115	....	....	100.00
75	Rose Mivšek	119	....	....	25.00
76	Josipina Bartelj	119	....	....	100.00
77	John Muvrin	131	....	....	75.00
78	Joseph Kramaršič	131	....	....	100.00
79	Frank Planinšek	226	....	....	100.00
80	John Radulovich	356	....	....	25.00
81	Julia Kosem	3	....	....	100.00
82	Paul Cempre	91	....	....	100.00
83	Victor Lukezich	91	....	....	100.00
84	Thomas Miklavčič	118	....	....	100.00
85	Joseph Mateko	7	....	....	100.00
86	Joseph Gombač	41	500.00	....	....
87	Mary Sanković	245	....	....	50.00
88	Stanko Vujatović	265	....	....	100.00
89	Mike Kastelec	192	....	....	100.00
90	Frank Sraj	4	....	....	50.00
91	Kristina Glavan	126	....	....	100.00
92	Ivana Zagorc	129	....	....	50.00
93	Josipina Cerk	130	....	....	100.00
94	Jennie Prusnik	132	....	....	25.00
95	Vera Buban	277	....	....	100.00
96	Uras Aleksich	445	....	....	100.00
97	Rudolph Verderbar	30	....	....	100.00
98	Anna Popovich	290	....	....	100.00
99	Joe Jurčič	362	....	....	25.00
100	John Slivnik	91	....	....	100.00
101	Vina Zeleno	186	....	....	100.00
102	Joseph Pintar	316	....	....	100.00
103	Victor Komadina	330	....	....	100.00
104	Peter Robak	339	....	....	25.00
105	Albina Darovec	47	....	....	70.00
106	Julia Oven	186	....	....	100.00
107	Charles Rigel	388	....	....	25.00
108	John Homec	335	....	....	100.00
109	Valentin Kerhlikar	47	....	....	50.00
110	Anna Vidmar	66	....	....	100.00
111	John Turšar	311	....	....	100.00
112	Josipina Spendal	262	....	....	25.00
113	Dane Sorich	270	....	....	25.00
114	Annetta Lovšak	181	....	....	100.00
115	Bregeta Skerbinek	181	....	....	100.00
116	Terezija Mahnich	186	....	....	100.00
117	Mary Modrich	230	....	....	50.00
118	Lucija Preskar	236	....	....	100.00
119	Louis Javornik	236	....	....	100.00
120	Alojzija Bozic	266	....	....	100.00
121	Louis Lukančič	180	....	....	25.00
122	Mary Strajar	441	....	....	100.00
123	Mary Mihelich	111	....	....	100.00
124	Frank Udovich	175	500.00	....	....
125	Martin Panian	60	....	....	100.00
126	Bab Samardija	30	....	....	100.00
127	Antonija Knezevich	111	....	....	100.00
128	Štefan Domin	125	....	....	75.00
129	Anna Bradach	130	....	....	100.00
130	Frank Pavlin	182	....	....	25.00
131	Anton Mrače	39	....	....	70.00
132	John Nemchich	265	....	....	100.00
133	George Mates	90	....	....	75.00
134	John Vukelich	122	....	....	100.00
135	John Ivadilar	236	....	....	100.00
136	Zora Radoševič	311	....	....	100.00
137	John Kristoff	20	....	....	100.00
138	Andrew Žagar	81	....	....	25.00
139	Frances Strbenc	108	....	....	100.00
140	Marjeta Debevc	108	....	....	100.00
141	Frank Arko	89	....	....	25.00
142	Tony Oberstar	89	....	....	75.00
143	Anna Sopan	130	....	....	25.00
144	Blas Byondich	197	....	....	50.00
145	Angela Hribljan	306	....	....	100.00
146	Rose Vider	21	....	....	25.00
147	Pavlina Filipčič	21	....	....	100.00
148	Jovo Vojvodich	435	....	....	100.00
149	John Col	391	....	....	50.00
150	Miloš Gustovich	331	....	....	100.00
151	Mary Sekolich	408	....	....	100.00
152	Sylvester Berentin	418	....	....	100.00
153	Martin Miller	40	....	....	100.00
154	Joe Perhne	58	....	....	25.00
155	Louis Pistotnik	228	....	....	25.00
156	Ignac Černe	19	....	....	25.00
157	Joe Prenk	105	....	....	100.00
158	Anton Sular	208	....	....	70.00
159	Rudolph Karlinger	92	....	....	70.00
160	Mary Benedikt	226	....	....	100.00
161	Mary Kermashek	434	....	....	75.00
162	Ignac Omahne	66	....	....	100.00
163	Joseph Stuss	225	....	....	25.00
164	Louis Zaplata	16	....	....	70.00
165	Johanna Shum	206	....	....	100.00
166	Mary Dolanc	245	....	....	75.00
167	Amalia Zemljak	92	....	....	70.00
168	John Mohorič	229	....	....	50.00
169	Louis Pavalič	238	....	....	75.00
170	George Simunovich	431	....	....	50.00
171	Martin Sircel	437	....	....	25.00
172	Theresa Cechelli	409	....	....	100.00
173	Theodor Stančič	409	....	....	100.00
174	Lucija Uranich	387	....	....	25.00
175	John Arh	425	....	....	25.00
176	Thomas Frank	421	....	....	100.00
177	Frank Marinčič	437	....	....	[illegible]
178	Mike Lautar	282	500.00	....	....
179	Frank Ambro	142	....	....	25.00
180	Elsie Novak	61	....	....	25.00
181	Stefan Kuga	122	....	....	75.00
182	Margaret Mitchell	282	....	....	100.00
183	John Kranjc	207	....	....	100.00
184	Joseph Jerman	112	500.00	....	....

Tek. štev.	Ime in priimek člana	Štev. druš.	Odškodnine	Odpravnine	Operacije
185	Jerry Vasel	132			50.00
186	John Dojak	143			100.00
187	Frank Polič	114			50.00
188	John Štefanc	202			100.00
189	Jakob Novak	112			100.00
190	Louis Wouk	112			75.00
191	George Wukelich	207			75.00
192	Paul Šelnik	121			25.00
193	Frank Šochar	121			25.00
194	Štefan Vranič	323	500.00		
195	Matt Čebašek	22			100.00
196	Rudolph Jordan	266			75.00
197	Anton Vodopija	121			25.00
198	George Frangesh	16			100.00
199	Fanny Lamovc	198			100.00
200	Frank Soster	234			50.00
201	Joseph Horvat	38			50.00
202	Theresa Mohorko	234			100.00
203	Mary Pavlich	234			100.00
204	Katarina Jelich	409			100.00
205	Rose Verbich	16			25.00
206	Louis Jager	192			100.00
207	Joseph Leskovar	68			25.00
208	Mary Frangesh	234			25.00
209	Antonija Blatnik	234			100.00
210	Joseph Jagodnik	344			25.00
211	Bartel Žaubi	50	1000.00		100.00
212	Mary Medved	271			50.00
213	Mike Marovich	10			100.00
214	Mary Paulita	183			100.00
215	Peter Novakovich	183			25.00
216	Valentin Home	183			100.00
217	Mile Svilar	183			50.00
218	Paul Ivezich	26			100.00
219	Frank Tomasin	430			50.00
220	Obren Bjelica	430			50.00
221	Karl Rushka	57			100.00
222	Louis Stambulich	403			100.00
223	Paul Tucman	79			100.00
224	John Matajas	79			75.00
225	Rose Čop	11			100.00
226	John Koshak	371			100.00
227	Katarina Wilson	75			25.00
228	Frank Potočnik	79			100.00
229	Mike Pelosa	403			50.00
230	Katarina Pleše	75			100.00
231	Ivan K. Stipich	403			25.00
232	Silvester Yelek	325			25.00
233	Louis Žičkar	325			100.00
234	Tony Anžiček	325			100.00
235	Peter Šulc	83			100.00
236	Dragan Rapich	227			100.00
237	Joseph Ban	113			50.00
238	Tony Udovich	297			25.00
239	Louis Kerhlikar	24			100.00
240	Jernej Zore	24			100.00
241	Joe Marnuh	220			100.00
242	Roman Lukašič	212			25.00
243	Joseph Sušanj	107			100.00
244	Mike Jershe	304			25.00
245	Frank Majcen	304			25.00
246	Louis Jurkas	109			100.00
	Skupaj		$5000.00	$450.00	$17,425.00

NALOŽENO NA POSEBNEM FONDU ZA MLADOLETNE DEDICE

North American Banking & Savings Company

Ime	Dr. štv.	Svota
Mate Budiselić	19	$ [illegible].15
Frank Ambroš	38	182.73
Karl Furman	146	339.84
George Forstner	81	683.70
Matija Gorenc	96	136.54
George Gračanin	89	335.07
Anton Galičič	6	302.66
Josip Henigman	217	504.90
Josip Janežič	89	684.93
Josip Jakoš	142	308.92
Vincent Kovačič	6	201.01
Leo Kraševec	217	504.90
Anton Lebar	92	521.02
Mike Likovič	115	546.36
Anton Marinček	87	461.77
Frank Meriak	44	284.23
John Mikuličič	29	375.74
August Mikuš	29	375.74
Marijana Novak	135	[illegible]
Josip Pirnar	10	775.[illegible]
Rozalija Pivk	7	337.95
Josip Šinkovec	36	187.84
Jakob Šubat	188	798.84
Ana Škufca	188	834.06
Frank Tlakar	26	381.39
Lovrenc Yehovec	5	57.49
Josip Brndač	246	456.25
Tomaž Puc	484	404.96
Frančiška Pintar	162	122.81
Frank Kuhar	77	522.33
Mary Sitar	155	123.39
Mary Lovšin	227	530.16
Andrej Štergule	81	394.60
Anton Bratuš	130	474.57
Martin Predanič	56	295.82
Ana Avčin	320	224.55
Mary Slapničar	97	233.72
Josip Radovinac	1	577.23
Josip Vodopivec	336	861.61
Mate Dermota	65	330.27
Barbara Cukljati	81	375.73
Frank Zakrajšek	315	375.80
John Plešč	75	287.55
Mary Gorenc	321	439.53
John Tomažin	29	534.28
Pauline Ostrovšek	135	572.94
Frank Kostelič	327	685.38
Josip Tušek	5	284.34
Mary Ritonija	192	272.27
Mary Kramžar	47	453.84
Martin Gorišek	5	228.88
Frank Sraj	319	680.82
John Tavčar	106	282.91
George Olaben	44	272.77
Josefina Valduga	6	394.17
Josip Zorle	92	186.90
Josip Klemenčič	36	520.56
Vincent Kotar	81	348.01
Mate Avčin	81	358.92
Josip Škoff	91	493.86
Franz Stern	81	498.86
Mary Škerl	391	347.60
Mike Kuhar	147	166.91
Aleš Švigel	314	1311.91
Louis Kolarič	271	546.60
Mary Henigman	21	327.95
Josip Mišica	21	308.00
Mate Milavec	236	632.61
Mike Miler	404	438.14
Alojzija Hegler	386	323.41
Anton Dolič	315	541.22
Andrej Klančnik	6	322.39
Pavlina Golin	108	504.62
John Modrijan	97	428.77
John Kobal	59	479.91
John Pavlišič	422	797.86
Leopold Kolenc	24	318.36
Jakob Brence	7	233.53
Andrej Oblak	130	687.18
Louis Krajšek	317	500.70
Ivan Kodrič	44	338.99
Mary Lovšar	327	242.58
Daniel Obed	292	120.70
Josip Pul	195	290.37
Ivana Žnidaršič	110	290.93
Anton Galičič	319	94.51
Anton Veber	98	142.93
Mike Obed	292	120.70
Mary Obed	292	120.70
Liza Obed	292	120.70
Albina Obed	292	396.62
Terezija Zavrlnik	10	294.27
John Petrič	19	451.17
Ana Mohar	112	88.62
Mary Mohar	112	88.62
Louisa Mohar	112	88.62
Steve Ribarič	292	381.91
Marie Martin	25	411.30
John Turk	22	54.62
Frank Hogler	386	54.62
Helena Hogler	386	54.62
Jernej Hogler	386	54.62
Louisa Hogler	386	54.62
John Pintar	96	218.02
Anton Pintar	96	108.90
Marija Štefanič	22	339.38
Frank Štigle	22	658.60
Josip Opašlar	211	398.90

Ponovite naročnino na "Prosveto".

Millard State Bank, Chicago, Ill.

Ime	Dr. štv.	Svota
Anton Mesnarič	2	890.84
Tony Puntek	267	257.51
Mary Dolenc	88	309.11
Ivana Šušteršič	17	1030.22
Ana Campa	137	308.04
Louis Centa	20	412.09
Stefan Ivšič	17	231.70
John Mali	52	363.34
Jakob Laurič	243	287.53
John Semprimožnik	82	257.54
Mike Dodič	18	772.66
Josefa Glinšek	171	206.04
Jakob Racko	248	618.14
Mate Lasič	323	593.40
Ana Stosič	318	210.60
Albert Logar	144	704.50
Frank Hočevar	60	134.40
Mary Hočevar	60	134.40
Mate Hočevar	60	134.40
Mary Silc	222	128.78
Rozalija Sever	233	140.32
Mary Sever	233	140.32
Frank Kosmač	88	402.40
Frank Por	60	171.46
Josip Silc	222	128.78
Tereza Kostelc	100	171.71
Mike Gračan	243	263.64
Katarina Gračan	243	263.64
Mary Zaubi	328	285.22
Tomaž Zaubi	330	285.25
Mary Radašek		102.25
Rudolph Janežič	52	102.18
Josip Janežič	52	102.24
Ana Janežič	52	102.14
Rosie Meglič	103	217.02
Mary Meglich	103	217.02
James Meglič	103	217.02
Josip Meglič	103	217.02
Frank Švelc	60	134.71
John Švelc	60	134.71
Ivana Zore	27	215.56
Ana Zore	27	215.56
Liza Zore	27	215.56
Mary Tolič	373	134.71
Zorano Conigani	118	80.85
Tereza Conigani	118	80.85
Josipina Penca	253	67.34
Mary Penca	253	67.34
Frank Penca	253	67.34
Lidia Penca	253	67.34
Marta Malecki	101	53.86
Rudolph Malecki	101	53.86
Karol Malecki	101	53.86
Teresa Malecki	101	53.86
Antona Malecki	101	53.86
Matija Sernel	60	106.02
Frank Kobe	87	139.40
Mike Zorman	34	255.65
Petar Lukovac	7	376.30
John Lukavecki	203	913.21
Frank Orehek	60	423.06
Mary Subar	170	244.08
Josip Ozanič	215	430.05
Louis Sušanj	267	408.05
George Figura	305	412.04
Barbara Čerjan	104	459.63
Martin Zgonc	265	1008.80
Josip Kezele	246	1275.09
Louis Košir	314	220.51
Josip Matešič	365	408.03
Josip Babič	332	1020.67
Josip Obranovič	121	341.04
Marko Hasan	404	308.01
Tomaž Komac	29	680.05
Mate Boljar	128	300.01
Frank Bačič	197	459.03

26th St. State Bank, Chicago, Ill.

Ime	Dr. štv.	Svota
Miko Car	40	$513.43
George Padjan	245	918.06
Frančiška Kajbič	40	510.03
John Romo	40	459.03
Helena Delač	172	510.03
John Škerl	391	1516.90
John Bošnar	443	78.52
Marko Karlovič	91	508.70
Albert Kepa	145	610.51
Louis Oberan	219	445.16
Anton Haramija	143	254.97
Terezija Zavrlnik	10	[illegible]
Louis Štefanič	56	397.80
Anton Stabe	234	392.80
Robert Krulc	46	380.24
Josip Jurdana	417	208.29
Josip Polsevič	372	505.00
Andrej Opaka	106	261.38
Miloš Rakmič	379	4010.06
Jakob Bregar	178	117.82
Mike Peškovič	405	737.50
Rose Djamovič	382	1515.00
Mike Ratkan	276	301.00
Martin Gragorič	296	1005.00
Frank Hosnar	301	78.19
Josip Štih	296	85.00
Steve Miljanovič	472	750.00
Luka Miljanovič	472	750.00
Skupaj		$[illegible]214.41

Na Mestni hranilnici ljubljanski je naloženo na Mario Gospek . . Kron 251.50 in Katarino Gospek . . . Kron 244.70

VINCENT CAINKAR, predsednik S.N.P.J. in oskrbnik zapuščine mladoletnih dedičev.

ŠESTMESEČNI RAČUN MED JEDNOTO IN DRUŠTVI

od 1. januarja do 30. junija 1923.

Številka društva	Vplačila: Članski oddelek	Vplačila: Mladinski oddelek	Izplačila: Članski oddelek	Izplačila: Mladinski oddelek	Število članov: Članski oddelek	Število članov: Mladinski oddelek
1	$ 1,699.63	$ 29.57	$ 261.00	$	129	25
2	2,520.78	149.24	688.00		152	105
3	1,451.20	69.57	1,222.00	40.00	85	61
4	1,357.59	28.86	1,272.50		85	25
5	7,852.12	230.11	5,799.00		549	188
6	1,733.99	153.85	728.00		128	130
7	1,342.40	110.77	1,130.00		138	127
8	1,547.98	49.54	458.50		108	39
9	2,029.70	72.54	2,429.00		124	69
10	4,629.46	118.69	2,233.00	380.00	268	123
11	789.18	63.63	910.00		54	40
12	1,272.80	85.40	1,910.25		90	72
13	2,431.95	104.61	2,694.00		184	107
14	3,310.21	226.11	482.00		222	179
15	147.77				10	
16	4,366.57	94.71	3,642.00		353	83
17	2,999.65	129.44	1,482.00		201	114
18	117.78				6	
19	976.93	74.35	582.00		66	64
20	3,139.82	33.40	2,704.50	48.00	180	29
21	3,474.75	229.95	685.00		210	152
22	1,146.38	40.95	1,600.00		76	36
23	149.28	15.12			10	12
24	1,746.31	58.36	994.00		106	62
25	831.63	22.63	985.00		52	22
26	1,020.38	16.35	925.50		47	15
27	1,333.02	38.48	1,292.00		100	40
28	45.30	1.26	100.00			
29	987.61	33.71	246.00	150.00	58	36
30	410.79	38.61	554.00		38	42
31	463.18	11.55	1,538.00		31	11
32	978.78	35.55	2,410.00		45	29
33	1,207.52	97.03	1,810.00		98	82
34	2,183.75	164.27	2,278.00	140.00	209	190
35	294.03	6.89	866.00		17	5
36	1,337.88	76.36	1,095.00		86	70
37	510.53	2.52	182.00		34	2
38	1,169.07	32.34	567.00		84	22
39	1,888.01	38.61	601.00		151	36
40	428.30	20.79	2,083.00		33	17
41	939.21	41.80	1,307.00		68	36
42	175.57	6.57	149.00		13	6
43	1,388.46	42.42	184.00		84	24
44	1,239.30	75.62	1,[illegible].00		94	90
45	780.78	63.58	208.00		69	72
46	514.01	26.64	65.00		44	22
47	2,271.12	65.33	1,880.50		205	75
48	1,899.04	82.53	835.00	58.00	182	88
49	1,726.93	64.93	333.00		101	45
50	2,527.53	68.99	1,763.55		149	52
51	821.31	40.53	839.00		89	32
52	4,052.81	205.72	1,772.00		308	254
53	4,758.57	155.75	2,688.00		322	137
54	1,126.38	49.35	247.00		79	38
55	650.18	60.60	30.00		48	60
56	774.27	2.94	288.00		51	2
57	1,307.28	29.16	2,088.80		66	20
58	468.22	13.82	829.00		24	12
59	882.09	71.01	429.00		62	57
60	1,723.90	88.06	617.00		114	81
61	1,240.42	11.76	1,372.25		68	8
62	971.62		3,011.50		64	
63	208.24	10.08	96.00		14	8
64	1,894.06	148.74	753.00	58.00	127	128
65	3,845.25	185.90	2,041.50		193	139
66	428.33	15.78	30.00		27	20
67	498.46	14.07	384.00		80	11
68	851.29	23.94	399.00		61	21
69	3,518.08	20.10	2,389.00		226	31
70	283.61		15.00		15	
71	148.92	.77			18	1
72	761.62	81.77	79.00		58	29
73	399.70	21.50	66.00		38	30
74	555.04	26.82	300.00		37	17
75	1,582.26	54.18	503.00		98	44
76	484.91	27.06	256.00		30	22
77	281.22	9.45	15.00		20	7
78	552.46	20.78	80.00		41	16
79	1,838.52	34.01	1,130.50		107	28
80	445.09	56.66	732.00		27	45
81	1,746.29	41.56	485.00		109	38
82	3,429.60	205.84	1,387.00		189	176
83	903.50		[illegible]		39	
84	268.45	1.80	282.00		19	8
85	1,102.86	41.34	441.00		79	46
86	1,455.55	28.94	540.00		92	24
87	2,994.00	128.51	1,865.50		164	108
88	3,232.96	182.62	1,516.00		287	210
89	1,385.11	106.44	843.86	34.00	109	111
90	794.57	56.84	212.00		58	58
91	2,285.00	106.71	2,488.00		137	84
92	2,008.42	69.78	1,624.00		182	67
93	707.55	77.28	224.00		57	50
94	274.68	15.18			21	12
95	2,089.96	58.55	988.00		121	51
96	1,461.11	46.59	2,233.50		110	44
97	2,178.31	92.64	2,416.00		142	77
98	2,217.35	159.45	1,686.00		148	180
99	30.24				3	
100	86.70				6	
101	640.82	14.09			41	20
102	1,012.32	38.28	480.00		95	30
103	229.90	15.54	76.50		20	15
104	1,589.16	49.42	397.00	300.00	114	37
105	864.97	34.52	2,118.00		58	33
106	2,412.88	105.87	2,625.00		160	105
107	1,509.20	58.74	658.00		112	48
108	1,450.37	13.86	540.00		118	18
109	913.03	4.81	2,042.00		62	5
110	5,234.39	180.17	3,572.00		282	165
111	1,187.01	107.52	688.00		90	89
112	1,936.06	72.69	1,886.00	980.00	121	60
113	584.77	10.31	407.00		29	9
114	1,143.20	67.62	310.00		78	54
115	1,152.09	52.04	481.00		93	40
116	708.84	51.85	540.00		51	50
117	1,587.87	98.44	1,214.00		102	91
118	3,514.00	92.44	1,867.50		258	116
119	1,302.99	87.15	858.00		94	69
120	1,356.38	14.49	826.00		68	14
121	4,508.08	106.83	1,539.50		285	111
122	1,208.41	87.79	1,391.00		84	72
123	988.03	40.35	786.00		57	30
124	2,073.20	123.38	492.00		180	108
125	2,659.67	12.18	1,835.00		138	11
126	2,376.51	85.26	1,593.00		162	74
127	236.73	1.98			11	2
128	282.06		289.00		22	
129	1,980.98	59.88	892.00		144	56
130	1,547.86	46.00	1,702.00		122	36
131	1,701.22	52.50	2,341.00		115	40
132	1,790.84	49.41	723.00		112	46
133	381.44	16.36	68.50		29	18
134	850.02	20.15	347.00		50	21
135	1,089.42	49.20	1,283.00		64	39
136	164.15	8.32	60.00		11	7
137	2,523.28	32.86	976.00		218	30
138	3,869.01	283.25	1,334.00		234	170
139	1,018.40	18.29	1,140.00		68	14
140	1,399.22	48.93	341.00		105	39
141	1,045.68	60.82	239.00		88	60
142	6,678.54	199.62	3,219.00		465	199
143	799.69	7.14	474.50		68	6
144	445.97	28.57	122.00		31	23
145	1,741.81	109.60	739.00	34.00	100	88
146	721.16	34.79	703.00		56	29
147	2,149.62	56.13	1,002.00		145	46
148	464.92	34.94	157.00		33	39
149	589.83	39.12	46.00		35	25
150	156.58	1.80	18.00		11	2
151	744.48	36.24	760.00		48	31
152	433.54	2.86	1,348.00		28	4
153	719.62	14.28	1,362.00		48	13
154	1,006.69	12.70	380.00		44	14
155	497.61	12.66	200.00		46	11
156	368.65	11.85	328.00		22	9
157	168.73	11.41			11	8
158	1,153.72	77.93	1,025.50		79	70
159	343.05	2.81	160.00		18	3
160	24.86				2	
161	907.16	7.14	1,331.00		51	10
162	479.11	19.48	1,414.00		31	16
163	881.38		790.00		59	
164	233.47	1.32	24.00		18	1
165	778.06	41.16	237.00		50	27
166	877.59	58.26	405.00	49.00	73	56
167	650.25	36.80	627.00		45	31
168	2,080.97	80.89	591.00	100.00	131	77
169	792.97	56.66	1,278.00		55	51
170	774.00	36.24	202.00		62	34
171	1,886.61	67.97	618.00		86	45
172	254.68	8.31	122.00		22	7
173	2,377.72	110.96	1,009.50		168	109
174	1,353.00	84.45	1,356.00		87	87
175	582.13	39.35	631.00		31	32
176	526.65	28.50	669.00		26	22
177	572.60	24.78	256.00		34	23
178	746.67	16.09	1,912.00		50	12
180	323.17	16.65	22.00		22	14
181	489.28	9.66	783.00		19	6
182	1,949.45	31.28	1,215.00		119	27
183	1,717.25	35.97	824.00		72	25
184	281.63	10.55	41.00	48.00	26	10
185	431.04	17.64	282.00		32	12
186	700.34	36.76	675.00		44	31
187	465.05	16.26	119.00		35	13
188	1,841.11	122.01	4,442.50		93	97
189	712.52	54.16	175.00		68	63
190	908.19	38.62	628.00		56	44
191	871.42	32.55	543.86		54	27
192	1,485.18	30.60	589.00		103	20
193	208.91	21.42	387.00		19	17
194	1,202.63	12.83	2,237.50		66	9
196	142.80	7.56	21.00		15	6
197	1,579.62	33.60	1,676.50		90	26
198	616.91	13.50	266.50		51	10
199	499.85	16.99	1,318.50		29	11
200	1,417.42	33.26	1,382.00		87	27
201	1,746.42	35.91	1,245.00		90	32
202	607.02	13.01	1,091.00		38	18
203	862.22	45.57	895.50		61	38
204	890.33	39.78	214.00	48.00	68	51
205	2,147.25	66.57	1,079.00		120	45
206	904.92	50.28	374.00		56	42
207	1,284.28	13.65	1,162.00		90	13
208	382.34		118.00		29	
209	1,484.16	73.89	946.20		97	56
210	904.32	21.42	1,012.00		62	18
211	680.90	35.67	809.50		49	28
212	535.47	11.76	844.50		27	8
213	1,007.78	62.37	680.00		71	50
214	670.27	14.49	2,425.00		35	12
215	618.98	21.01	248.00		39	18
216	1,590.37	50.19	2,286.00		90	48
217	511.69	10.47	191.00		33	10
218	851.54	18.54	1,457.26		53	16
219	285.37		287.00		13	
220	1,091.68	22.68	493.00		67	18
221	811.43	25.41	219.00		47	21
222	325.27	3.63	136.50		23	4
223	1,242.78	48.80	511.00		78	43
224	553.38	22.98	890.00		41	19
225	2,557.30	59.70	2,525.50		187	48
226	515.04	39.96	851.00		37	33
227	397.42	14.56	1,158.00		19	14
228	1,502.19	53.28	752.00		117	63
229	121.23				10	
230	1,541.99	25.90	1,504.00		119	27
231	268.09	24.53	90.00		26	27
232	947.94	96.04	446.00		69	99
233	344.80	28.48	180.00	58.00	27	23
234	1,238.52	29.34	1,645.00		118	33
235	698.86	41.28	908.00		40	41
236	1,140.56	11.55	847.00		65	11
237	221.78	6.80			11	5
238	313.87	8.82	659.00		20	7
239	403.13	20.96	332.00		25	17
240	991.62	30.67	561.00		25	17
240	991.62	30.67	541.00		58	24
241	1,808.32	70.75	704.00		90	59
242	1,005.76	36.58	512.00		78	34
243	222.42	14.44	43.00		18	17
244	1,349.92	58.59	710.00		98	58
245	917.62	25.32	590.00		60	43
246	243.86	25.53	131.00		15	21
247	697.26	30.45	254.00		36	26
248	255.67	4.27	20.00		17	4
249	214.50	10.08	285.00		12	8
250	19.24		184.00			
251	280.34	5.28	30.00		16	4
252	182.76	5.80	5.00		21	9
253	1,010.09	4.41	847.00		80	3
254	1,890.59	47.33	2,714.00		83	53
255	77.82		48.00		3	
257	1,011.73	34.23	60.00		70	23
258	1,302.94	35.30	1,323.00		97	38
259	1,890.32	59.64	1,175.00	240.00	86	52
260	192.84		96.00		12	
261	723.01	43.47	157.00		60	35
262	974.80	53.45	1,300.00		67	52
263	439.50	17.09	187.00		36	18
264	665.16	27.77	1,210.50		50	22
265	1,165.53	54.75	1,252.00	670.00	68	52
266	489.41	29.16	733.00		68	25
267	1,200.30	41.70	702.00		67	31
268	1,587.25	46.20	948.50		102	40
269	798.58	16.13	74.00		48	18
270	776.79	21.34	134.00		54	17
271	1,704.00	37.54	547.00		96	28
272	355.19	25.94	51.00		24	24
273	205.87	25.43			10	15
274	496.62	56.74	84.00		30	40
275	1,255.28	37.14	520.00		73	35
276	411.92		506.00		28	
277	970.42	59.64	872.00		66	42
278	794.97	57.09	488.00		60	37
279	878.23	45.15	343.00		48	28
280	286.66	34.33			30	33
281	815.45	17.36	657.00		50	14
282	1,048.07	82.51	195.00		58	43
283	686.21	39.12	947.00		39	35
284	487.75	8.80	639.00		37	7
285	253.94	7.35	354.00		18	8
286	547.59	34.68	575.00		34	26
287	1,842.02	73.95	1,417.00		100	55
288	807.00	41.16	797.00		71	40
289	932.61	38.25	90.00		61	31
290	1,363.48	31.84	246.00		86	30
291	331.80	9.44	587.00		33	8
292	1,957.41	91.59	4,137.00		131	91
293	216.29	15.12	15.00		14	10
294	48.48				4	
295	794.18	41.09	328.00		75	48
296	799.02	2.62	230.00		48	3
297	1,380.14	18.00	1,078.50		65	15
298	1,214.61	35.51	1,864.00		66	36
299	1,284.38	4.41	587.00		69	3
300	2,520.08	111.68	1,405.00		163	124
301	711.29	17.37	196.00		44	18
302	146.75	.42	8.00		18	
303	541.04	13.82	364.00		30	27
304	1,332.23	21.63	2,797.00		87	14
305	984.98	36.61	1,087.00		59	24
306	480.78	7.95	905.00		28	6
307	249.33	24.63	227.00		17	16
308	608.38	17.01	283.00		41	15
309	241.12	10.18	28.00		26	11
310	396.58	8.13	452.00		25	11
311	627.33	13.90	706.50		42	14
312	2,154.15	36.02	941.00		103	36
313	1,340.62	40.74	940.00		78	38
314	1,145.16	25.20	556.00		79	25
315	824.21	15.12	324.00		52	12
316	612.80	19.32	969.00		42	24
317	1,558.56	40.41	486.00		95	38
318	524.06	27.61	1,202.50		27	27
319	735.15	42.36	760.00		40	44
320	293.82	24.78	54.00		27	20
321	590.15	38.00	886.75		61	36
322	1,766.69	45.80	212.00		118	38
323	2,424.49	24.26	5,123.00		187	26
324	472.65	21.48	78.00		42	19
325	804.04	14.28	708.00		65	10
326	541.13	11.59	447.00		40	12
327	491.48		42.00		35	
328	966.14	21.58	687.00		61	20
329	264.24	12.36	73.00		14	11
330	471.57	5.30	160.00		33	2
331	508.97	10.53	2,976.00		40	11
332	115.06	3.93			6	3
333	718.99	34.11	172.00		45	33
334	305.59		284.00		29	
335	1,081.31	55.18	1,260.00		80	52
336	90.94	9.03			18	12
337	917.18	48.38	752.50		69	45
338	589.74	18.08	172.00		46	11
339	1,282.76	14.70	2,038.00		64	12
340	904.11	40.62	1,575.50		56	36
341	592.78	14.31	153.50		41	14
342	592.54	2.44	388.00		18	2
343	920.93	26.59	322.00		56	24
344	2,422.39	41.81	504.00		179	41
345	902.50	49.93	212.00		66	68
346	424.50		84.00		19	1
347	1,342.60	3.92	231.00		62	1
348	291.71	.46	248.50		19	2
349	605.22	39.09	1,332.50	226.00	81	50
350	123.48		52.00		7	
351	476.45	11.13	421.00		26	5
352	295.05		5.00		17	
353	1,401.09	27.93	1,590.50		75	28
354	168.88	11.33	292.50		12	9
355	288.56	12.86	242.00		19	11
356	1,789.36	5.19	789.00		91	4
357	1,025.48	19.08	976.00		48	13
358	292.02	34.29	88.00		28	29

	Vpletila		Izplačila		Število članov	
Številka društva	Članski oddelek	Mladinski oddelek	Članski oddelek	Mladinski oddelek	Članski oddelek	Mladinski oddelek
359	52.20	.....	57.00	.....	3	.....
360	224.16	10.08	240.60	.....	16	8
361	1,168.82	34.50	1,877.00	.....	63	30
362	1,386.96	39.25	610.00	.....	85	32
363	582.54	2.14	281.00	.....	31	8
364	357.06	8.83	15.00	.....	25	7
365	1,024.75	34.38	1,806.00	.....	58	28
366	1,082.75	9.73	1,137.00	.....	46	8
367	200.24	1.26	33.00	.....	13	1
368	100.02	2.40	106.00	.....	8	4
369	136.88	.....	64.00	.....	7	.....
370	457.15	.....	293.00	.....	18	.....
371	503.01	18.11	218.00	.....	37	11
372	1,755.21	144.13	1,425.00	.....	193	221
373	285.43	2.20	284.00	.....	17	2
374	665.50	21.42	157.00	.....	46	17
375	112.45	.....	.....	.....	9	.....
377	421.01	8.10	169.00	.....	26	7
378	230.16	5.04	161.00	.....	10	3
379	607.04	18.79	1,199.00	.....	37	19
380	461.86	23.37	762.00	.....	59	33
381	479.11	4.72	837.00	.....	26	3
382	1,068.88	53.19	607.00	.....	49	49
383	2,595.53	.....	7,729.20	.....	97	.....
384	450.78	10.63	263.00	.....	27	15
385	480.71	.....	428.00	.....	28	.....
386	2,331.87	109.84	1,338.51	200.00	156	95
387	1,201.32	4.47	324.00	.....	60	3
388	2,190.25	33.15	1,239.53	.....	142	27
389	377.08	14.91	131.00	.....	21	17
390	844.26	1.98	482.00	.....	58	3
391	1,521.38	18.71	523.00	.....	77	19
392	16.66	.....	.....	.....	1	.....
393	337.22	5.04	.....	.....	24	4
394	473.21	10.08	207.00	.....	25	8
395	935.95	10.29	1,163.00	.....	58	10
396	688.81	19.95	860.00	.....	41	22
397	1,150.51	28.71	1,810.50	.....	71	19
398	976.56	37.01	663.50	.....	50	32
399	308.79	.....	56.00	.....	17	.....
400	1,857.72	61.20	1,517.00	.....	132	55
401	747.78	12.18	432.00	.....	40	11
402	293.09	13.44	260.00	.....	17	11
403	1,532.41	8.40	1,864.00	.....	112	5
404	350.29	3.60	594.00	.....	20	4
405	548.06	9.66	1,018.00	.....	33	9
406	613.60	15.92	256.80	.....	35	9
407	379.75	15.30	40.00	.....	25	13
408	696.83	8.65	176.00	.....	48	9
409	582.09	5.88	1,246.00	.....	25	4
410	82.81	1.26	46.00	.....	4	1
411	552.10	41.56	1,144.50	.....	34	28
412	383.02	28.14	80.00	.....	19	22
413	179.24	.85	213.50	.....	13	3
414	679.03	2.52	364.00	.....	33	2
416	583.90	.....	461.50	.....	21	.....
417	815.95	5.28	658.45	.....	40	4
418	377.76	.....	713.00	.....	15	.....
419	963.05	39.48	721.00	.....	65	34
420	193.26	.....	89.00	.....	13	.....
421	288.72	22.19	710.00	.....	12	14
422	766.46	31.51	477.00	.....	59	40
423	266.98	13.14	414.00	.....	21	12
424	343.29	17.87	303.00	.....	26	17
425	1,359.83	24.72	604.00	.....	98	24
426	840.94	47.42	1,390.00	.....	59	45
427	848.96	39.58	193.00	.....	55	35
428	102.82	3.96	68.00	.....	6	3
429	274.49	.....	82.00	.....	21	.....
430	1,223.59	.....	1,032.00	.....	49	.....
431	1,856.91	13.02	953.00	.....	63	12
432	492.74	26.33	158.00	.....	37	37
433	634.95	.....	117.00	.....	35	.....
434	1,185.01	30.90	635.00	.....	75	41
435	950.26	.....	1,218.67	.....	33	.....
436	812.62	4.20	1,514.00	.....	40	4
437	1,516.10	29.33	1,158.00	.....	89	29
438	537.28	1.82	250.00	.....	33	1
439	605.22	20.72	64.00	.....	42	22
440	449.68	13.44	429.00	.....	25	10
441	302.24	6.72	473.00	.....	19	6
442	1,048.50	16.05	210.00	.....	88	21
443	24.12	3.68	.....	.....	3	6
444	1,589.66	29.16	1,466.72	.....	121	46
445	449.95	9.66	243.00	.....	26	9
446	187.87	4.84	64.00	.....	18	6
447	291.35	5.79	.....	.....	29	7
448	533.59	74.86	219.00	.....	50	74
449	590.29	28.56	71.00	.....	47	24
450	614.31	32.10	103.00	.....	43	26
451	312.06	33.91	62.00	.....	24	27
452	360.76	5.25	1,018.00	.....	24	5
454	753.07	18.07	87.00	.....	46	16
455	47.12	1.07	21.00	.....	.....	.....
456	323.26	16.38	72.00	.....	19	13
457	219.50	8.58	387.00	.....	14	10
459	412.99	17.71	223.00	.....	29	17
460	404.20	37.81	45.00	.....	34	33
461	761.72	16.14	468.00	.....	41	18
462	454.65	7.35	339.00	.....	30	.....
463	349.16	.....	294.35	.....	16	.....
464	344.78	.....	105.00	.....	21	.....
465	607.14	20.79	383.00	.....	48	19
466	247.66	1.24	.....	.....	15	2
467	209.55	13.47	.....	.....	17	12
468	191.51	22.05	.....	.....	13	18
469	1,023.44	16.17	940.00	240.00	61	12
470	279.29	.....	379.00	.....	26	.....
471	635.84	13.47	204.00	.....	34	11
472	941.71	26.46	2,389.00	.....	60	34
473	268.59	7.35	26.00	.....	25	7
474	928.18	8.81	327.00	.....	60	10
475	818.95	23.46	15.00	.....	39	17
476	293.97	.....	.....	.....	13	.....
477	650.96	18.97	81.00	.....	50	19
478	849.29	.....	535.00	.....	49	.....
479	280.45	7.28	.....	.....	20	10
480	300.91	1.05	56.00	.....	23	5
481	235.70	1.89	.....	.....	19	5
482	250.01	4.40	104.00	.....	24	18
483	419.47	4.18	.....	.....	33	9
484	123.62	.....	.....	.....	11	.....
485	201.92	3.57	.....	.....	20	17
486	251.70	.....	39.00	.....	25	.....
487	108.15	.....	.....	.....	10	.....
488	77.32	5.04	.....	.....	12	9
489	148.07	1.30	14.00	.....	23	2
490	21.52	.....	.....	.....	3	.....
491	140.99	.....	.....	.....	13	.....
492	117.45	.....	.....	.....	13	.....
493	37.19	1.05	.....	.....	10	5
494	39.26	.22	.....	.....	6	.....
495	67.38	2.56	.....	.....	14	6
496	28.53	2.26	.....	.....	6	10
497	68.56	.....	.....	.....	11	.....
498	60.95	.....	.....	.....	14	.....
499	34.54	.....	.....	.....	13	.....
500	33.25	.....	.....	.....	7	.....
	$477,031.81	$16,650.82	$253,358.05	$4,100.00	31,062	15,127

KNJIŽEVNA MATICA S. N. P. J.

PREGLED BILANCE OD 1. JANUVARJA DO 30. JUNIJA 1923

Aktiva:

Inventar knjig v shrambi	$5,686.10
Inventar knjig pri zastopnikih	340.97
Gotovina na banki 30. junija 1923	59.59
Ročna blagajna (poštne znamke in gotovina)	28.85
	$6,115.51

Izdatki:

O plačilo dolga	$700.00	
Provizija	126.43	
Knjige članom Književne matice	1.29	
Knjige potovalnim zastopnikom	12.60	
Poštnina	35.07	
Razni upravni stroški	154.30	1,029.69
		$7,145.20

Pasiva:

Dolg Slovenski narodni podporni jednoti		$1,600.00
Dolg Narodni tiskarni		3,979.80
Članarina članov Književne matice		73.10
Prebitek v inventarju od 30. decembra 1922		827.38
		$6,480.28
Prejemki:		
Za knjige	$664.92	664.92
		$7,145.20

KNJIŽEVNA MATICA S. N. P. J.

FINANČNO POROČILO
od 1. januvarja do 30. junija 1923

Aktiva:

Inventar knjig v shrambi	$5,686.10
Inventar knjig pri zastopnikih	340.97
Gotovina na banki dne 30. junija 1923	59.59
Ročna blagajna (poštne znamke in gotovina)	28.85
	$6,115.51

Pasiva:

Dolg Slovenski narodni podporni jednoti	$1,600.00
Dolg Narodni tiskarni	3,979.80
Članarina Književne matice	73.10
Prebitek od 30. junija 1923	462.61
	$6,115.51

KNJIŽEVNA MATICA S. N. P. J.

IZKAZ DOHODKOV IN IZDATKOV
od 1. januvarja do 30. junija 1923

Dohodki:

Izkaz gotovine na banki dne 30. decembra 1922	$ 439.32
Za knjige	664.92
	$1,104.24

Izdatki:

O plačilo dolga	$ 700.00
Provizija	126.43
Poštni stroški	35.07
Razni upravni stroški	154.30
Ročna blagajna (poštne znamke in gotovina)	28.85
Gotovina na banki dne 30. junija 1923	59.59
	$1,104.24

KNJIŽEVNA MATICA S. N. P. J.

Inventar

"Slovenska angleška slovnica"	4,308 iztisov
"Jimmie Higgins"	1,526 "
"Zakon Biogenezije"	920 "
"Zajedalci"	998 "
Razne angleške knjige	19 "
	7,771 iztisov

UPRAVNI ODBOR:

FRANK ALESH, predsednik — VINCENT CAINKAR, knjižni ravnatelj — PETER BERNIK, tajnik in blagajnik

NADZORNI ODBOR:

FRANK ZAITZ, predsednik — FRANK SOMRAK, nadzornik — WILLIAM SITER, nadzornik

ZAPISNIK

TRIMESEČNEGA ZBOROVANJA

glavnega izvrševalnega in nadziornega odbora S. N. P. J., ki se je vršilo v dneh 26. in 27. julija 1923.

1. seja.

Brat gl. predsednik otvori sejo ob 8. uri zjutraj.

Navzoči so sledeči gl. odborniki: Vincent Cainkar, M. J. Turk, Blaz Novak, John Vogrich, Filip Godina, Joseph Zavertnik, John Underwood, Frank Zaje, Frank Somrak in William Sitter.

Za zapisnikarja je izvoljen brat Novak.

Poročila:

Brat predsednik naznanja, da nima nič posebnega poročati. Omenja, da je kampanja za pridobivanje novih članov, kakor tudi za pridobivanje naročnikov Prosveti v teku in pokazuje dober uspeh. Poročilo se vzame na znanje.

Brat glavni tajnik poroča, da bode finančno poročilo podal gl. nadzorni odbor, druge zadeve bode predložil posamezno, kadar prideje na dnevni red, ker se bode o njih mogle posamezno ukrepati; poleg teh zadev pa nima nič posebnega poročati. Se vzame na znanje.

Poročilo o stanju bolniškega sklada za dobo od 1. aprila do 30. junija 1923.

Prenostanek dne 1. aprila		$ 95,843.34
Dohodki meseca aprila	$ 38,375.59	
Dohodki meseca maja	39,768.03	
Dohodki meseca junija	32,696.33	
Vrnjena bol. podp. (v 6 mesecih)	575.82	111,415.79
Skupaj		$207,259.33
Izdatki:		
V dohodkih zaključkom mes. marca preveč zaračunano	396.82	
Bolniške podp. izplačane v aprilu	35,456.00	
Bolniške podp. izplačano v maju	34,903.50	
Bolniške podp. izplačano v juniju	40,314.00	111,070.32
Ostanek dne 30. junija 1923		$ 96,189.01

Polletni izkaz.

Dohodki:		
Redna mesečnina in vstopnina novih članov	$231,286.82	
Vrnjena bolniška podpora	575.82	
Skupaj		$231,862.64
Izdatki:		
Izplačana bolniška podpora	227,440.00	
Pribitek v šestih mesecih	4,422.64	
Prenostanek dne 1. januarja	91,766.37	
Ostanek dne 30. junija		$ 96,189.01

Blaz Novak, tajnik bolniškega oddelka.

Poročilo bolniškega tajnika se vzame na znanje.

Poročilo glavnega blagajnika.

za dobo od 1. januarja do 30. junija 1923.

Prenostanek čekovnega računa dne 1. januarja	$ 67,142.18	
Šestmesečni dohodki	322,650.58	389,792.76
Izdatki		322,559.79
Čisti ostanek čekovnega računa		66,232.97
Nevrnjeni čeki		41,742.59
Znesek čekovnega računa (bančni izkaz)		$107,975.56
Premoženje v gotovini:		
Čekovni račun—Kaspar State Bank	$ 66,232.97	
Hranilna vloga — Slov. Bldg. & Loan, Cleveland, Ohio	7,856.32	
Hran. vloga — Slov. Saving & Loan Ass'n., Conemaugh	2,000.00	
Prva vkjižba (mortgage)	15,000.00	
Razne druge zadolžnice (municipal bonds	1,322,782.29	$1,413,873.58
Gotovina dne 1. januarja 1923		$1,295,504.47
Premoženje v gotovini je v šestih mesecih narastlo za		$ 118,369.11

Mladinski oddelek:

Prenostanek ček. računa 1. jan.	$ 5,512.62	
Šestmesečni dohodki	23,781.71	32,294.33
Šestmesečni izdatki		26,977.89
Čisti ostanek čekovnega računa		5,316.44
Nevrnjeni čeki		48.00
Znesek čekovnega računa dne 30. junija (bančni izkaz)		$ 5,364.44
Premoženje v gotovini:		
Ček. račun Kaspar State Bank	$ 5,316.44	
Šestmesečni dohodki	90,535.54	$ 95,851.98
Gotovina dne 1. jan. 1923		83,727.16
Premoženje je v šestih mesecih v gotovini narastlo za		$ 12,124.82
Gotovina obeh oddelkov dne 30. junija 1923.		
Članski oddelek	$1,413,873.58	
Mladinski oddelek	95,851.98	$ 1,509,725.56
Skupna gotovina dne 1. jan. 1923		1,379,231.63
Premoženje obeh oddelkov je v 6 mesecih narastlo za		$ 130,493.93

John Vogrich, gl. blagajnik.

K temu pripomni, da se njegovo poročilo nanaša le na gotovinske transakcije. Popolno finančno poročilo je v podrobnostih sestavljeno in po nadziornikih pregledano, ter bode priobčeno na drugem mestu.

Poročilo gl. blagajnika se vzame na znanje.

Poročilo upravitelja.

Poročati Vam hočem ob kratkem o listu Prosveta za prošlih šest mesecev.

Kar se tiče naročnine, smo precej na dobrem v tem času, kajti naročniki redno plačujejo svojo naročnino. Pri oglasih smo nekaj napredovali v zadnjih šestih mesecih in dobili smo par sto novih naročnikov. Lahko se reče, da smo pri listu na precej dobrem finančnem stališču, o čemer se zamorete prepričati iz finančnega poročila. List se sedaj tiska kot tednik v 29.000 izitisih in dnevnik v 7.000 izitisih. Kot je že znano, smo razpisali tekmo za nabiranje novih naročnikov; do sedaj se nam je prijavilo vsega skupaj 48 zastopnikov in se še vedno polagoma prijavljajo. Uspeh se je še pričel kazati in z gotovostjo pričakujem, da bomo dobili do zaključka tekme en tisoč novih naročnikov. Sicer gre stvar za sedaj malo počasi, največ vsled hude vročine, kar se bode gotovo nadomestilo v jeseni, ko pričnejo hladnejši dnevi in prijaznejši večeri za čitanje. Kakšen bo uspeh, se bode itak od časa do časa objavilo v listu.

Kot je razvidno iz raznih pisem naših članov in naročnikov, je stvar precej v lepem redu. Članstvo in naročniki so zadovoljni z vsebino lista, v kolikor je meni znano. Tu pa tam se kak posameznik pritoži o eni ali drugi stvari, kar pa skušamo takoj vrediti v zadovoljstvo prizadetih.

V oskrbi imamo tudi Mladinski list, katerega se sedaj tiska v 4.600 izvodih in upravništvo skrbi, da dobe naročniki list vsak mesec, kakor hitro izide.

Drugih podrobnosti o listu nimam za poročati. Knjige so pregledali računski izvedenci in glavni nadzorni odbor in upam, da je vse v redu pronajdeno. Finančno poročilo bode priobčeno med drugimi polletnimi poročili.

Philip Godina, upravitelj.

Predlog da se poročilo brata upravitelja sprejme, je podprtan in sprejet.

Brat urednik poroča, da nima posebnosti glede glasila poročati, ker v tem času ni bilo posebnih dogodkov ali sprememb. Poroča o zgodovinski knjigi, katero delo mu je bilo poverjeno. Omenja da bode zgodovinska knjiga deljena v več delov. Originalni spis ima do malega dogotovljen in upa, da bode delo v kratki gotovo pred božičem. Ker je dobil precejšno zbirko slik, katerih vseh ne bode mogoče porabiti za knjigo, priporoča, da naj bi gl. izvrševalni odbor določil kedo naj te slike pregleda in odločuje, katere naj se porabi in katere ne.

Poročilo se vzame na znanje.

Brat predsednik gl. poročnega odbora poroča, da je preiskoval zadevo društva štev. 221, ki je bilo prizadeto vsled stavke. Poroča, kako umazanih metod se je kompanija posluževala za zlomljenje stavke. Dal je društvu navesto, in upa, da je zadevo uredil kar najbolje mogoče. Drugih posebnih dogodkov v zadnjem času ni bilo, o raznem delu gl. poročnega odbora poroča v glasilu o posameznih slučajih, za kar si ne smatra za potrebno, da bi posebno poročal. Ima nekaj zadev, katere pa bode kasneje, ko pridejo na dnevni red, predložil seji v razpravljanje.

Poročilo se vzame na znanje.

Poročilo brata predsednika gl. nadziornega odbora.

Nadzorni odbor je pričel z revizijo dne 23. julija; na poslu je bil tri dni. Finančno poročilo so izdelali računski veščaki od tvrdke Wm. W. Thompson and Co. (Certified Public Accountants). Istotako ga je izdelal urad jednote. Finančna poročila bodo priobčena v glasilu zaeno s potrebnimi komentarji in pojasnili, kot vselej. Člani gl. izvrševalnega odbora so poročali o stanju raznih skladov; tako da dobi lahko vsakdo, ki hoče čitati zapisnik in finančna poročila, jasno sliko o poslovanju in financah jednote.

Pregledali smo poslovne knjige tajniškega urada, prešteli obveznice (bonde), pregledali poslovanje Književne matice, finančno poslovanje Prosvete in zapuščine za mladoletne dediče, ki jih ima v varstvu brat Cainkar.

Poslovne knjige in rekordi so v redu in o sistemu poslovanja so se računski veščaki zelo pohvalno izrazili. Uvedba novih metod v knjigovodstvu in sistematizaciji zapiskov omogoča hitrejši in natančnejši pregled.

Kdor si hoče dobiti natančno sliko o dohodkih in izdatkih v teku prve polovice tega leta in jih primerjati s dohodki v zadnjem in prvem polletju preteklega leta, naj prečita računsko poročilo in druga poročila.

Napredovali smo v vseh skladih razen v upravnem skladu. Posmrtninski sklad je napredoval od zadnje polovice preteklega leta za $99.508.57. Toda izplačali smo v prvem polletju tega leta veliko več posmrtnine, kakor v prvi polovici zadnjega leta. Izgleda, da umrljivost članstva narašča hitrejše kakor članstvo. Bolniške podpore smo izplačali $227.440.00 ali $4.590.50 več kakor v prvi in $54.153.50 več kakor v drugi polvici preteklega leta. Bolniški sklad je narastel v prvem polletju 1923 za $4.422.64. Nekatere bolniške podpore so bile povrnjene, kar izkazujejo računi. Več slike o tem fondu je podal br. Novak.

V upravnem skladu smo nazadovali o dzadnje polovice preteklega leta za $44.52. Dasi so bili notranji stroški urada, plačani iz upravnega sklada, razmeroma nizki, so tu drugi izdatki, ki jih pred clevelandsko konvencijo nismo imeli, in tako ni izgledov, da se bo upravni sklad na podlagi sedanjih dohodkov in izdatkov mogel opomoči. Govorili smo o tem pri reviziji in priporočali, naj se skuša najti že sedaj pot, ki bode dovedla do pojačanja upravnega sklada. Leta 1925 se bo vršila konvencija, na kateri bo po sedanjih pravilih zelo velika reprezentacija. Vožnje stroške in dnevnice delegatov plača jednota. To pomenja nekaj deset tisočakov izdatkov iz upravnega sklada.

Jednota plača iz upravnega sklada novopristopilim članom in članicam v oba oddelka stroške zdravniške preiskave, ki znašajo za prvih šest mesecev tega leta $4,066.25. Zadnja konvencija je zaključila, da se stroške plača iz upravnega sklada, pristopnina novih članov pa gre v bolniški sklad. Drug podoben izdatek je "Mladinski list", za katerega smo plačali v tem polletju (tisk, plača uredника, kliši in razno) $1,880.85. Pravila določajo, da se od vplačil v mladinski sklad prenese 15% v upravni sklad, kar je v dobi prve polovice tega leta znašalo $2,482.89. Po odbitju stroškov za "Mladinski list" je ostalo v upravnem skladu za druge stroške z mladinskim oddelkom $602.04. Za priloge Prosveti, v katerih so bili priobčeni računi, zapisniki in druge uradne stvari po sejah gl. odbora, smo plačali v tej dobi $850.00. Na zadnji letni seji je bilo zaključeno, da se naročamo v uredništvo Prosvete eno moč, ker je brat Zavertnik sprejel nalogo spisati zgodovino SNPJ. Ta moč je najeta in dobiva plačo iz upravnega sklada, stroške pa se upisuje pod posebno rubriko, kot izdatki za delo pri sestavljanju zgodovine SNPJ. Ko bo knjiga enkrat gotova, bodo ti stroški, v slučaju da se proda dovolj izitisov, povrnjeni upravnemu skladu, zmpak danes so izdatek. Skupni izdatki v prvem polletju 1923, plačani iz upravnega sklada, znašajo $27,339.34. Računi, ki bodo objavljeni v glasilu, pokazujejo, zakaj so bile vsote izdane. Upravni sklad je znašal ob zaključku prvega polletja l. l. $16,389.68, ki pa se vsebuje gotovine, zmpak posestvo, opreme urada in podobne stvari. Upravni sklad si je moral na svoje premoženje izposoditi za tekoče stroške iz drugih fondov, v kolikor jih niso pokrili drugi dohodki upravnega sklada. V tem oziru je situacija skoro enaka kakor v zadnji polovici preteklega leta. Ako računamo, da konvencija ni več daleč, je treba poduzeti korake, da ojačamo do takrat upravni sklad vsaj toliko, da bemo imeli v njemu od 50 do 60 tisoč dolarjev.

Prosveta.

Računi Prosvete, tednika in dnevnika, izkazujejo prebitek za prvih šest mesecev tega leta $3,704.66. Dnevnik ima $229.53 primanjkljaja, tednik pa $3,934.19 prebitka. Deficit pri dnevniku je od zadnjega polletja 1922 manjši za $1,622.36. Dohodki na naročnini za dnevnik so se zvišali od omenjene dobe za $1,753.77, na oglasih pa za $361.90.

Poslovne knjige upravništva so v redu in natančen račun poslovanja bo objavljen v glasilu.

Književna matica.

Brat Bernik, tajnik Književne matice SNPJ., je sestavil računsko poročilo te institucije za dobo prvih šest mesecev tega leta, ki izkazuje, da se je Matičen dolg tiskarni znižal v tem letu za $681.00. Ob novem letu 1923 je dolgovala Matica jednoti in tiskarni $6,280.80, dne 30. junija tega leta pa $5,579.80, in sicer jednoti $1,600 in tiskarni $3,979.80. V delu je nova knjiga, ki bode dolg tiskarni zvečala, in seveda ob enem tudi premoženje Matice.

Ob novem letu je znašal inventar in druge premoženje Matice $7,162.57, dne 30. junija to leto pa $6,115.51. Knjige, ki jih ima Matica v zalogi, se računajo po nakupni ceni. Razprodane bi prinesle precej več kakor pa izkazuje inventar.

Ustanova Matice je en nov dokaz, da je naš književni trg slab. V dobi šest mesecev tega leta se je razprodalo za $664.92 knjig. Če se ne bodo prodajale hitreje, bo treba prej ali slej plačati tiskarni Matični dolg iz upravnega sklada. Ako bi se pokupilo od vsake knjige po toliko izvodov, da bi bili stroški izdaje plačani, bi bil obstoj Matici na sedanji podlagi zasiguran. Vprašanje je, kako razpečati toliko knjig. Oglasa se knjige dovolj, zastopnikov je precej, odjemalcev pa le malo. Ako je članom jednote in drugim rojakom kaj za to vstanove, bi mogli seči po knjigah, ki jih je izdala. Ako jim ni, bo jednota radi prevelikega riskiranja prisiljena prenehati izdajati knjige na sedanji Matični podlagi.

Toliko o poslovanju v uradu jednote.

Kar se tiče nadziornega odbora, sem prejemal tudi letos večinoma taka pisma, ki ne spadajo v naše področje, ampak drugim jednotinim uradom in odborom. Kolikor sem mogel sem zanje odgovarjal, za nekatere splob nisem odgovoril, ker smatram, da bi se morali člani sami potruditi pogledati pravila ali se na drug način informirati, kam se imajo obrniti.

Pritožb proti gl. uradu v tem letu nisem prejel razen dveh; eno od brata Paverja iz Kansasa radi zadeve, ki smo jo imeli na zadnji letni seji, in eno sedaj od društva štev. 205 v New Duluthu, ki je bom predložil seji, kakor društvo zahteva.

Frank Zaitz, preds. gl. nadziornega odbora.

Poročilo se vzame na znanje.

Nadzornik brat Somrak nima drugega dodati predsednikovemu poročilu, kot, da priporoča, naj bi st Liberty bonde zamenjalo za boljše obrestujoče zadolžnice. Bil je cel čas pregledovanja knjig navzoč, in ni našel nobenega nereda. Se vzame na znanje.

Nadzornik brat Sitter nima ničesar dodati k predhodnim poročilom. Vdeležil se je revizije in se strinja s poročilom predsednika nadz. odbora. Se vzame na znanje.

Razpravlja se o priporočilu brata urednika, da naj gl. izvrševalni odbor določi kedo naj izbere slike za zgodovinske knjige.

Predlagano, da naj pisatelj knjige sam izbere slike, ki imajo zgodovinski pomen, v slučajih kjer ni na jasnem, pa naj vpraša bližnje gl. odbornike. Podprano in sprejeto.

Predlagano, da naj se odkloni vse slike posameznih društev. Podprano.

Protipredlagano, da naj se natisne v knjige slike članov posameznih društev proti predplačilu $25 in v slučaju, da bi znašali stroški za posamezno sliko več, mora prizadeto društvo doplačati razliko. Podprano.

Razpravlja se obširno o obeh predlogih. Sprejet je protipredlog.

Brat gl. tajnik naznanja, da je gl. upravni odbor sklenil naročiti 5000 zlatih znakov, za kar je bilo razpisano naročilo tvrdkam: Frank Kerte and Co., The Wm. Sitter Co. in Emil Bachman and Co. Tvrdka Frank Kerte and Co. ni poslala ponudbe. Ostali dve tvrdki sta poslali ponudbe, katere predlaga seji v nadaljno reševanje.

Za tem ko razpečati poslane ponudbe se je iztek razvidi, da ima Emil Bachman and Co. 5 raznih vzorcev z

cenami od 45c do $1.30 komad, a nobeden vzorec ne odgovarja naročilu. Tvrdka The Wm. Sitter Co. je poslala le en vzorec, kateri odgovarja v vseh ozirih naročilu z ceno 60c kos.

Stavljen je predlog, da se vzame ponudbo tvrdke The Wm. Sitter Co. Predlog podpiran in sprejet.

Brat Frank Ferjant, član dr. štev. 233, je pred časom zgubil nogo, za kar je bil precej časa na bolniški podpori in je prejel odškodnino za izgubo noge. Ko se mu je rana za odrezanje noge zacelila, si je hotel dati napraviti umetno nogo iz kavčuka. Pri tem so zdravniki dognali, da se mu ne more napraviti umetna noga brez ponovne operacije. Kar pa je prejel odškodnino za izgubljeno nogo, ni opravičen do redne bolniške podpore in ne do povrnitve operacijskih stroškov v smislu pravil. Vsled tega se obrača na gl. izvrševalni odbor za podporo iz sklada izrednih podpor.

Predlagano, da se mu dovoli $100 iz sklada izrednih podpor. Podpirano in sprejeto.

Joseph Perhne, član dr. štev. 65, prosi za izredno podporo, ker se namerava iti zdraviti v bolnišnico v Rochester, Minn. in nima sredstev za vozne stroške. Boleha že nad 2 leti za razne bolezni, za kar se je zdravil že pri 34 zdravnikih.

Predlagano, da se dovoli $50 iz sklada izrednih podpor. Podpirano.

Protipredlagano, da se iz sklada izrednih podpor povrne vozne stroške v bolnišnico in nazaj. Podpirano. Sprejet je protipredlog.

Društvo štev. 225 prosi za izredno podporo vdovi pokojnega brata Sprajcer, katera se s otroci nahaja v revščini vsled dolgotrajne bolezni. Se dovoli $25 iz sklada izrednih podpor.

Razpravlja se o stanju upravnega sklada in o pripomočkih, kako istemu odpomoči. Splošno mnenje je, da ni pravilno, ker se kreditira pristopnine novih članov bolniškemu skladu in zdravniške preiskave novopristoplih članov pa se plačuje iz upravnega sklada. Ako bi se zdravniških preiskav ne plačevalo iz upravnega sklada bi zadnji izkazoval vedno nekaj pribitka. Nasprotno bi se več kot pokrivali stroški, ako bi se pristopnine novih članov kreditiralo upravnemu skladu, kamor prav za prav pripadajo.

Po daljši raspravi o zadevi je stavljen predlog, da glavni odbor iniciatira spremembo 1. točke XXI. člena pravil v toliko, da bode točka določala, da grejo pristopnine novih članov v upravni sklad jednote. Predlog podpiran in sprejet.

Nadalje je sklenjeno, da se sprememba omenjene določbe uveljavi s 1. januarjem 1923.

Razpravlja se o priobčanju iniciativnih predlogov, ki so predloženi po društvih, katere se mora glasom sedanjih določb priobčati vsaki teden skozi tri mesece. Povdarja se da je moglo glasilo vsled priobčanja zadnjih iniciativ izdati prilogo, da je zamoglo poleg tega priobčiti tudi drugo običajno gradivo. Za nekaj časa je uredništvo drugo gradivo odložilo, a končno ni bilo drugega izhoda kot izdati prilogo na račun upravnega sklada jednote.

Splošno mnenje je, da bi imelo članstvo zadosti prilike seznaniti se z iniciativami, ako bi bile priobčene enkrat v mesecu za dobo treh mesecev, ali trikrat v času, ko je na raspravi.

Po daljši raspravi je stavljen predlog, da glavni odbor iniciatira spremembo 3. točke VI. člena pravil v toliko, da bode določala, da se iniciative priobča enkrat v mesecu.

Predlog podpiran in sprejet.

Brat predsednik zaključi sejo ob 12. uri.

2. seja.

Brat predsednik otvori sejo ob 1 uri popoldne. Navzoči vsi prejšni.

Zapisnik prve seje sprejet.

Predložena je zadeva društva štev. 373 v Ludlow, Colo., katera se je razvila v času premogarske stavke leta 1921, ko je društvo izobčilo več članov vsled stavkokaštva. Po daljši raspravi se sklene, da naj gl. tajnik postopa v smislu zaključka gl. izvrševalnega odbora v soglasju z legalnim mnenjem jednotinega odvetnika.

Brat gl. tajnik čita razno, tozadevno dopisovanje, med drugim tudi poročilo brata Šularja, kateri je zadevo preiskoval.

Društvo štev. 487 v Philippi, W. Va. se pritožuje vsled nazaj sprejemanja izobčenih članov društva štev. 29 v Thomas W. Va. Ker ni iz dopisa razvidno, če hoče vzeti priziv proti odloku glavnega porotnega odbora, ali hoče obtožiti brata gl. predsednika, da ni pravilno postopal v času njegovega preiskovanja te zadeve, je stavljen predlog, da se dopis vrne v ureditev v smislu pravil. Predlog podpiran in sprejet.

Zadeva društva štev. 74 v Virden, Ill. Brat Frank Pogačnik predlaga priziv proti razsodbi glavnega porotnega odbora o njegovi pritožbi. Predlagano, da se njegovi želji vstreže, da se namreč priziv predloži 3. instanci — konvenciji — v rešitev.

Podpirano in sprejeto.

Brat Frank Černe, kot kontestant za pridobivanje vlog v North American Bank v Clevelandu, se priporoča za vloge. Prečita se tozadevno pismo, ki se vzame na znanje.

Frank Lazier, st. je bil leta 1910 izobčen od društva štev. 49 v Girard, Ohio. Čita se tozadevno poročilo brata Staudoharja, kateri opisuje, kako je prišlo do izobčenja rojaka Lozierja, in zavzema stališče, da se ni pravilno postopalo, za kar naj bi se to popravilo.

Frank Lozier je hotel pristopiti meseca januarja t. l., k društvu štev. 49, kot nov član, a je bil odklonjen po vrhovnem zdravniku. V gl. urad je prišlo naznanilo, da je bil pred nedavnim precej časa bolan za reumatizm, kar pa ni bilo navedeno v prošnji za pristop.

Predlagano, da se zadevo izroči bratu Sitter, kateri naj dožene, v koliko je tozadevno naznanilo utemeljivo, in ako se dožene, da ga njegovo prejšnje in sedanje zdravstveno stanje ne ovira za sprejem v jednoto v smislu pravil, se mu dovoli vstop na podlagi prošnje iz meseca januarja. Podpirano in sprejeto.

Proletarec se priporoča za oglas v družinskem koledarju za prihodnje leto. Sklenjeno, da se da oglas kot običajno.

Čita se dopis National Fraternal Congress of America, kateri med drugim poroča o izidu obravnave za preklic federativnega zakona, ki je imel namen obdavčiti podporne organizacije. Zadeva je bila v zvezi s stroški, kateri se imajo deliti med organizacije, ki so člani N. F. C. in sicer po prometu prizadetih organizacij. Tozadevni račun bode predložen prihodnji konvenciji N. F. C., ki se bode vršila dne 27. augusta v French Lick, Indiana. Se vzame na znanje.

Sklenjeno, da jednota pošlje enega zastopnika na prihodnjo konvencijo N. F. C.

Brat predsednik gl. porotnega odbora naznanja, da mu je prišla v področje zadeva glede smrtnine po pokojnem bratu Jožef Klun, ki je bil član društva štev. 264 in je umrl za časa službovanja v armadi Zdr. držav. Glasom podatkov, ki jih je dobil iz glavnega urada, je bila smrtnina v znesku $180 od jednote nakazana v juliju leta 1919, na American Jugo-Slav Agency; dedkinja, mati pokojnega, pa je glasom zadnjega poročila tukaj živečega pokojnikovega brata, šele pred kratkim prejela to dediščino, o čemer mu poroča, da ne znaša niti toliko, kot bi znašale obresti od leta 1919 naprej, ako bi bila izplačana vsota naložena na banko.

Brat gl. tajnik pojasnjuje, da je imel že veliko dopisovanja vsled te smrtnine z bratom Verderbarjem, kot bivšim solastnikom American Jugoslav Agency, sorodnikom in društvom, a do sedaj še ni vedel, da je dedkinja prejela to nakazilo. Da je prejela tako malo vsoto, je gotovo vzrok velika sprememba valute tekom tega časa.

Razpravlja se splošno o smrtninah, ki so se pošiljale skozi American Jugoslav Agency dedičem v staro domovino, o katerih še zdaj ni vseh jasno, če so nakazane vsote bile dedičem izplačane. Brat predsednik naznanja, da tozadevna tožba proti bratu Verderbar še vedno obstoji, ker ni hotel položiti zahtevane varščine na njegove stroške.

O gori navedenem slučaju se izraža mnenje, da je moralna dolžnost jednote, to zadevo pomagati urediti.

Stavljen je predlog, da se počaka, dokler je vložena določna zahteva ali tirjatev dedkinje, oziroma njenega pooblaščenca, na kar naj upravni odbor podvzame nadaljne korake v svrho rešitve te zadeve, in eventuelnih drugih sličnih slučajev. Podpirano in sprejeto.

Brat Predsednik gl. porotnega odbora predloži zadevo društva štev. 213 v Clinton, Ind., ki se pritožuje vsled tirjanja celomesečnega asesmenta po pokojni članici, ki je umrla prvi dan v mesecu. Brat gl. tajnik pojasnjuje, da se ne le pri naši jednoti, temveč pri vseh podpornih organizacijah vedno zahteva mesečnino za celi mesec, neglede na to, katerega dne istega meseca član umre; tudi on je to zahteval v vseh slučajih — kakor v temu.

Predlagano, da se smatra postopanje brata gl. tajnika v soglasju s pravili. Ako je pa mož pokojne članice v taki revščini, da ne more plačati jednoti pripadajoče mesečnine, za mesec v katerem je pokojna umrla, naj prosi za izredno podporo iz sklada izrednih podpore. Podpirano in sprejeto.

Brat Frank S. Taučar vpraša za dovoljenje, da bi govoril nekaj minut o zadevi, ki je po njegovem mnenju v korist jednote. Se mu dovoli.

Priporoča, da naj bi jednota zamenjala liberty bonde za dobre municipalne zadolžnice, s čemer bi se dohodki v obrestih znatno zvišali, kar bi bilo koristno za jednoto. Predloži tozadevno ponudbo tvrdke, katero zastopa in se priporoča za transakcijo, ako odbor uvidi za dobro.

Brat predsednik zaključi sejo ob 5. uri.

3. seja.

Brat predsednik otvori sejo ob 8. uri.

Zapisnik 2. seje sprejet.

Brat predsednik gl. porotnega odbora predloži zadevo brata Matt Paver, dr. štev. 225, kateri dolži gl. tajnika, da ni pravilno postopal v določanju izravnanja društvene mesečnine v času, ko je bil brat Paver društveni tajnik.

Brat gl. tajnik v podrobnostih poroča, kako se je vsa zadeva razvila. Potrudil se je in izdelal mesečna poročila za prizadeto dobo, kot bi mogla biti urejena, s čemer je dognal stanje med društvom in jednoto. Ta poročila je poslal društvu, v dokazilo, da so bile njegove trditve pravilne. Ako je kakšen primankljaj ali pribitek, je to med društvom in gl. uradom, ne pa med društvenim tajnikom osebno in gl. uradom. Po njegovem mnenju ima brat Paver, ako je preveč ali premalo mesečnine pošiljal, zadevo vrediti z društvom, s katerim glavni urad posluje.

Predlagano, da naj se brata Paverja obvesti, da naj se obrne na društvo, ako ima kaj tirjati, kajti gl. urad posluje z društvi, ne pa s posameznimi člani. Ako pa ima društvo kakšne tirjatev, naj iste uradnim potom zadevo uredi z gl. uradom. Podpirano in sprejeto.

Predsednik gl. por. odbora poroča, da je v nekem slučaju zavzemal stališče, da član, ki je pod obtožbo, ne more zahtevati prestopnega lista, dokler ni zadeva rešena. Želi vedeti ,da je njegovo stališče pravilno.

O zadevi se obširno razpravlja, na kar se zjedini z mnenjem, da se v splošnem ne more zahtevati prestopnega lista v času ko je član pod obtožbo, so pa slučaji v katerih zamore. O izjemah bi mogel odločevati gl. ali gl. izvrševalni odbor.

Predsednik gl. por. odbora želi pojasnilo o tolmačenju raznih točk v pravilih, ki se nanašajo na bolniško podporo. Se pojasni, s čemer se zadovolji.

Brat predsednik gl. nadzornega odbora predloži zadevo društva štev. 205, katero se pritožuje, vsled izplačevanja smrtnin v stari domovini živečim dedičem, skozi jugoslovanski konzulat, in ne več direktno dedičem potom jednotinih čekov, kot se je nekaj časa vršilo.

Brat gl. tajnik pojasnjuje, da se je to spremenilo vsled priporočila Zadružne banke v Ljubljani, katera je izmenjavala jednotine čeke, da naj bi jednota, vsote ki so za izplačati, naložila na kateri tukajšnji banki na ime Zadružne banke, katera jih bode obveščala o posameznih izplačilih, kar pa ni smatral za praktično.

Brat gl. predsednik pojasnjuje o prednostih pošiljanja skozi konzulat, na kar se razpravlja o raznih načinih izplačevanja dediščin v staro domovino.

Končno je sklenjeno, da se še nadalje pošilja smrtnine skozi konzulat, ker je v teh časih najvarnejše, dokler se ne najde praktičnejšega načina, ob enem pa naj se dediče obvesti o izplačilu, z navodilom, kam naj se obrne v slučaju, če ne prejme v pravem času.

Zaključek seje ob 12. uri.

4. seja.

Brat predsednik otvori sejo ob 1. uri. Navzoči vsi prejšni gl. odborniki.

Brat Underwood želi pojasnilo, zakaj se zadnji čas točno ne pošiljajo društvom naročene tiskovine, posebno bolniške nakaznice, in če se jih pošlje, zakaj ne v zadostni količini.

Brat gl. tajnik pojasni, da se vse tiskovine točno odpošiljajo, kakor prihajajo naročila. Tiskovine se odpošiljajo najmanj enkrat v tednu in uslužbenec, ki vrši to delo, odpošlje vsem, katerih naročila so prejeta do časa odpošiljanja.

Brat urednik poroča, da je neke dopise nečlanov mogel odkloniti za priobčitev, ker se je v njih osebno napadalo jednotine člane.

Sklenjeno, da naj brat urednik sam odloča o takih dopisih, po njegovi razsodnosti v soglasju s pravili.

Nadalje poroča, da je prejel dopis od nekje s polnim podpisom in ga je priobčil, na to je prejel od osebe, ki je imela isti priimek toda drugo krstno ime, pismo, da ni nikdar pisala dopisa. Uvedel je preiskavo in iz podatkov, ki so mu na razpolago, je dognal, da je dvomljivo, da oseba, ki je bila podpisana pod dopisom, sploh živi pod tem imenom. Pri drugi osebi je dognal, da sta krstno ime in priimek pravilna, toda poštni naslov je napačen. Torej je ravno tako dvomljivo, ako je dotična oseba pisala pismo, ki je podpisana.

Poštni zakoni prepovedujejo tako izrabljanje pošte. Zaradi tega brat urednik svari, da naj se nihče ne poslužuje takih zvijač in izrablja pošto v svojo lastno korist. Ako pošta pride na sled takemu zlorabljanju pošte, tedaj uvede preiskavo in kazensko postopanje proti prizadetim osebam.

Glede varščine vloge pri Slovenskem Hranilnem in Posojilnem društvu v Conemaugh, Pa., se prepusti gl. upravnemu odboru v rešitev.

Razpravlja se glede investiranja jednotine gotovine. Izraža se mnenje, naj bi liberty bonde obdržali, ker se zamorejo vsak čas porabiti kot denar, in ker so splošno smatrani za najsigurnejša investacija. Povdarja se, da je dobro, če imamo vsaj nekaj liberty bondov za vsak slučaj kakšne epedemije, ali druge nezgode, ki bi zahtevala višje izdatke, kot jih zmorejo tekoči dohodki zmagovati.

Protimnenje je, da bi bilo v korist jednote, če bi se liberty bondi zamenjali za dobre municipalne hipoteke, ker bi na ta način pridobili več dohodkov. Priporoča se, da bi zamenjali polovico liberty bondov, s čemer bi se vedno ostalo dovolj bondov za vsak slučaj. Povdarja se, da ni potreba za slučaj kakšne epidemije ali nenaprej vidne nezgode lastovati nizkoobrestujoče bonde in pri tem trpeti na dohodkih; kajti za vsak slučaj si zamora organizacija, s prometom kakoršnega ima jednota, pomagati brez izmenjavanja bondov pod ceno, kar se navadno godi, če kedo hoče naglo izmenjati.

Po daljšem razpravljanju o zadevi je stavljen predlog, da se debata o tem zaključi.

Podpirano in sprejeto.

Razpravlja se o ustanovitvi lastnega zavetišča.

Izraža se mnenje, da je jednota še prešibka za vzdrževanje zavetišča. Dvomi se tudi, če je zadostno število članov in članic, ki bi se hoteli poslužiti zavetišča. Povdarja se, da bi mogel tozadevni odbor imeti v tem času kakšne podatke, kot, kako obsežno zavetišče in sirotišnica je potrebna.

Ako še nima tozadevni odbor zadostnih podatkov, na podlagi katerih bi dal članstvu več jasnosti, se mu priporoča, da naj gre takoj na delo ,da jih dobi.

Vrši se obširna razprava o zadevi, katere se vdeleže vsi navzoči, pri čemer se razno priporoča. Stavljen je predlog, da se razprava o tem zaključi in tozadevni odbor naj ukrepa v smislu mnenja ostalih gl. odbornikov, posneto iz rasprave. Sprejeto.

Brat Godina poroča za odbor, ki ima na skrbi izdelanje načrta za lastno tiskarno, da bode v kratkem podal javnosti poročilo o delu tega odbora. Se vzame na znanje.

Brat gl. predsednik naznanja, da je hišnik odpovedal službo. Omenja, da je do sedaj on, po sklepu seje gl. odbora, najemal hišnike, želi pa mnenje navzočih, če naj se služba razpiše ali ne.

Po daljši raspravi o zadevi, se poveri glavnemu predsedniku nastavljanje in odstavljanje hišnika.

Sklenjeno, da se vsa finančna poročila in zapisnik priobči v prilogi, katere stroške se naj pokrije iz upravnega sklada.

Sklenjeno, da se zapisnikarju plača po navadi.

Čita se zapisnik tretje seje, kateri se sprejme.

Zapisnik četrte seje se sprejme.

Brat predsednik zaključi trimesečno zborovanje ob 5. uri popoldne.

Vincent Cainkar, predsednik.

Blaž Novak, zapisnikar.

JUG.

HISTORIČEN ROMAN.

Spisal **Prokop Chocholoušek.**

Poslovenil H. V.

(Konec.)

Tomašević se je dvignil z ležišča; razmaknivši zastor šotora, je že čul na robu tabora krik: "Allah!" in "aman!" Njegovo bistro, bojnega vrišča vajeno uho je dobro razločilo zvenenje handžarov ob turške jatagane; ves tabor je vrel v divji zmešnjavi, tako, da so ovirali drug drugega, radi krika in proklinjanja ni bilo čuti glasov vojskovodij, ki so klicali svoje čete k bunčukom; med tem pa si je klestila četa neznanih sovražnikov široko pot skozi tolpe bisurmanov v smeri proti gradu, nasteljajoč turška trupla, da ne bi kopita njihovih konj zdrknila na tleh, gladkih vsled krvi.

Tudi nasipi gradu so naenkrat oživeli; mož poleg moža, z orožjem v roki, so se postavljali v vrsto krog nasipov; nad glavnimi vrati, utrjenimi s silnim stolpom, nad katerimi je vihrala zastava Hercegovine, se je pojavila ženska postava imponujoče zunanjosti; razsvetljena od vshajajoče zore je na svojim visokem stališču izgledala kakor kaka prorokinja iz davne minolosti.

Zazrši to pojavo se je Tomašević zgrozil.

"Kosarevna!" je šepetal.

Kar ni mogel odvrniti svojih očij od nje dokler ga ni veseli vrišč: "Bosna nad bisurmani!" zopet opozoril na dogodke boja.

Sedaj je bilo že vse spremenjeno. Turške čete so se v popolnem redu upirale napadajočim; prodirali so sicer naprej, toda le počasi so napredovali po krvavi poti; podobni so bili ladiji, boreči se sredi nevihte. Sedaj je zavihrala zastava nad glavami in samo močna pest jo je zamogla tako lahko zavihteti v zraku; in zopet jo je z vriščem pozdravila že precej mala četa krščanskih vojščakov.

"Bosna!" je vzkliknil Tomašević radostno pri prvem vrišču; takoj pa je nezaupno zmajal z glavo, rekši:

"Slabo sem čul; saj Bosne ni več!"

Ko pa je ta vrišč in bojni krik v drugič preglasil krik bisurmanov in je zastava zopet zavihrala, tedaj se je komaj vzdržal, da ni radostno vzkliknil z njimi vred: "Še vihra znak Bosne nad vojščaki!" — Ko pa je natančnejše pogledal zastavo, je šepetal zategneno: "Ta je grb Veciničev, pod katerimi vodi Radić moje perjanike v boj. Da, to so oni!" — je zrl bistro v daljavo — "to je orožje onih slavnih junakov, s katerimi jaz nisem znal umreti, tako kakor zna ta vojvoda. On bo varoval svojo besedo, umre kakor mož pod rodnim grbom, pred očmi svoje dragež ki radi njegove slavne smrti pozabi na minolost, in njene solze bodo rosile na njegov spomin; jaz pa —"

Ni dogovoril solze so mu stopile iz oči, in zakril si je obraz z obema rokama.

Vrišč krščanskih bojevnikov je postajal čim dalje tem slabejši, niti ni več prodiral skozi krik "Allah!" bisurmanskih tolp.

"Že umirajo zadnji junaki Bosne!" je spregovoril kralj zopet, zroč ponosno na bojišče.

Še je vztrepečala Radićeva zastava v zraku kakor orlova perut! Sedaj pa je omahnila in se zopet pojavila v zraku, ali v trenotku se je sklonila k tlom in ni se dvignila več.

Tomašević se je ozrl proti gradu; Katarina se je tamkaj zgrudila na koleni, ko je zastava drugič omahnila na tla, saj je s svojega mesta natančno videla boj do najmanjših podrobnosti, videla je, kako se je Radić zadet od jatagana v ozadje glave, zgrudil na tla, kako se je z nadčloveško močjo še enkrat dvignil, in je, zamahnivši še enkrat z zastavo proti gradu kakor v slovo, padel vznak na telesa bisurmanov, pobitih od njegove roke. Zakrivajoč si lici z rokama, ni več videla, kako si peščica preostalih vojščakov klesti pot nazaj; sicer bi bila videla, da zagrme topovi gradu v bisurmane ,da bi bila s tem olajšala beg preostalim junakom. No, tudi tako so se rešili iz zagate, da si je omagal tu ta, tamkaj oni. Nezasledovani so drveli proti goram, kjer so kmalu zginili v senci gozdov.

"Ona plaka nad njegovo gomilo, ki si jo je obokal s trupli sovragov," je govoril Tomašević, "on je se svojo slavno smrtjo izbrisal spomin na belajsko noč iz njenih misli, iz misli ljudij! Toda jaz—jaz sem beden človek!" je jadikoval, zagrnivši zastore šotora, da ne bi nihče videl solz na njegovem licu.

Pred njegovim šotorom so se kopičili bisurmani, kričaje: 'Tamkaj je oni izdajica, ki je povabil te brezverske psc, da nas napadejo! Toliko pravovernih so pobili! —Ha! Tamkaj je, tamkaj v šotoru se nam roka."

"He, vi tukaj," so vpili na turške straže, ki so obdajale šotor, "izročite nam tistega kaurina, da ga pobijemo s svojimi pestmi!"

"Čuješ, ti kaurin!" so vpili drugi, "stopi iz svojega šotora in mi ti poplačamo tvoje izdajstvo!"

Tomašević, vtopljen v lastne, tužne misli, ni čul vrišča pred šotorom, dokler se niso preproge šotora zagrnile in ni stopil aga janičarjev, veleč kralju, da brez odlašanja stopi pred sultana.

Tomašević, prebujen iz svojih žalostnih misli, je v prvem trenotku pozabil na sedanjost, in nejevoljo, se je dvignil vsled predrznega ukaza; ali v hipu se je zdrznil, šepetaje: "Saj nisem več kralj!" ter se je brez odpora pripravljal, da izpolni povelje.

Iz načina, kako se je to povelje izreklo, kakor tudi iz vsega vedenja age je sklepal, da to pač ne bo prijateljski razgovor, h kateremu ga vabi sultan; radi tega je skrbno spravil k sebi pogodbo, sklenjeno z velikim vezirjem v Ključu ter je sledil agi.

Čim je stopil iz šotora, so ga obkolili janičarji; sedaj je Tomašević spoznal, da mu ne dajajo več straže pod pretvezo počaščenja, marveč, da brez ozirov ravnajo z njim kakor z ujetnikom.

V senci svojega šotora je sedel Mohamed na dragocenih preprogah; njegovo oko je blodilo s tajno nejevoljo po dostojanstvenikih njegovih armad, ki so ga obkoljali v polukrogu; vsak izmed njih, ki ga je zadel blisk sultanovega očesa v tem trenotku, se je stresel; saj ni nihče vedel, če ne bo padišah, da pomiri svojo jezo, velel: "Temu in temu položite glavo pred noge!"

"No, Tomašević," se je oglasil iz množice bisurmanov, ki so se nastavljali ob potu od Tomaševićevega do sultanovega šotora tako, da so janičarji s svojim ujetnikom težko prodirali, Ilijin glas: "te danes ni sprehod po Bobovcu s krvavo krong na glavi!"

Molče, zaničljivo se je ozrl Tomašević na govorečega, potem pa je korakal dalje s svojimi spremljevalci do sultanovega šotora.

Strašen je bil pogled, s katerim ga je sprejel sultan: pljunil je nanj.

"Ti pes!" je zavpil, "ali se mi boš še dolgo posmehoval? Kdo drugi, nego ti, je povzročitelj današnjega napada in pobitja tolikih pravovernih vojščakov, od katerih je vsaka kaplja krvi dražja, nego življenje tisočerih takih psov, kakoršen si ti, podlež!"

"Od dne, ko sem se ti izročil na milost, me imaš v svojem varstvu, kako bi mogel torej jaz pozvati koga v boj?" je odgovoril Tomašević.

"Saj so bili to tvoji nekdanji perjaniki, ti sinovi Šajtana,*) ki so z onim obsedenim vojvodom morili moje ljudstvo!"

"Moji perjaniki so me zapustili v Ključu," je odgovoril Tomašević nevstrašeno, "ker nisem znal njim na čelu umreti, tako, kakor vojvoda Radić! Morem-li torej vedeti, na kak način jih je zbral vse pod svojo zastavo?"

Sultan je umolknil, toda očesa, ki se mu je divje vrtelo v jamicah, ni odmaknil od Tomaševića.

"Lažnjivec!" je spregovoril črez trenotek počasi, pretrgano, "kako se znaš izgovarjati, podlež! Težko bi bilo, ne verjeti ti, če bi te ne poznal kakor lažnjika in goljufa!" — Zopet je umolknil, potem pa je vnovič zavpil:

"Kje imaš svoje zaklade?"

"Tam, kjer je moja žena, v Dubrovniku!"

"Toda tamkaj je bil tudi moj zlat," je vpil sultan, "kako si se drznil odnašati, kar je mojega?"

"Tvoj zlat se ti povrne, mogočni padišah!" je rekel Tomašević.

"Ali ga ti spoznaš? je odvrnil sultan, "ves svoj denar mi moraš izročiti, med vsemi bo tudi oni pravi zlat!"

"Toda moja pogodba, sklenjena s tvojim velikim vezirjem, se glasi, da ohranim,kar je mojega," je odvrnil Tomašević; potegnil je ven pergament, na katerem je bila spisana pogodba, ter ga podal sultanu:

"Tu čitaj sam, jasni padišah!"

Jezno mu je iztrgal sultan pergament iz rok; potem pa ga je pretrgal na dvoje ter mu ga vrgel pred noge.

"Mari sem jaz sužen svojega sužnja, ti pes?" je zdivjal. "Kaj me briga, kar si se dogovoril z mojim vezirjem? — Tudi njemu dam odsekati glavo, kadar-koli se mi zljubi."

"In nam vsem", so pristavili ostali paše, begi in drugi dostojanstveniki, "kdo bi se vpiral tvoji zvišeni volji?"

Sultan je zadovoljno prikimal z glavo in si je pogladil brado; pozvavši janičarje, je pokazal na Tomaševića:

"No, primite ga, dečki! In storite z njim, kakor sem vam že ukazal!"

In veliki vezir, ki je stal sultanu najbližje, jim je vrgel isto Tomaševićevo vrvico on kinžala, s katero je leta zadavil svojega očeta! S to vrvico so zvezali bivšega bosanskega kralja, še predno se je zavedel tega iz strahu vsled sultanovih strašnih besed. Spoznavši to vrvico, je povesil glavo in se ni prav nič branil svojim krvnikom.

Med trušč, s katerim so se janičarji zakadili na Tomaševića, se je vmešaval v daljavi glas:

"Kaj? Berati vezirja da ne veljajo? Saj imam tudi jaz berat od njega. Vezire Mehmede!" — se je povišal Ilijin glas nad številne druge glasove, ki so se zadirali vanj naj molči.

Mehmed je poznal ta glas; hitro obrnivši se je pohitel tik pred Ilijo.

"Iznenite mi tega norca iz tabora," je velel okolo stoječim, "da ne bo kričal preveč, in tamkaj mu jih dajte po stopalih!"

"Toda, tvoj berat, vezire!" je klical Ilija skoro jokaje. "Oni pravijo, da tvoji berati ne veljajo, a jaz sem ti zaupal, vezire!" je upil vedno glasneje, ker so ga vedno dalje gnali.

"Godilo se ti je kakor oni lisici, ki je nesla svoj lastni kožuh h krznarju!" je pristavil s smehom eden onih, ki so ga tirali.

No, in kaj so storili s Tomaševićem?

Živega so ga odrli! Tako je umrl v barvi škrlata zadnji bosanski kralj, Štefan Tomašević.

* * *

Po razvalinah Sutiskega samostana tava mož, starec; izbuljeno zre tukaj na zakajeno zidovje, tamkaj na razbite kipe svetnikov, na polomljene križe. Tu kopica sipine, tamkaj zopet prevrnjeni stebri zaustavljajo njegov korak; in blazno zre okoli.

"Saj vendar nisem zgrešil poti," govori pri sebi, "to je Sutiski samostan, v katerega grobnici počiva moj kralj. Bog, moj Bog, kaj se je vendar zgodilo?" je zastokal; in s težavo se je povzpel na kopo razvalin, s katere je še kvišku štrlel mramornat steber, ki ga je padajoč obok cerkve prelomil na pol. Utrujen je omahnil na steber, položil roki na koleni ter se oziral okoli.

"To je vendar cerkev! Toda, kdo jo je tako opustošil? Niti en križ ni več cel, vsak sveti znak je vničen; kako spoznam prostor, kjer je kraljeva rakev?" Glava, ki se je tresla vsled starosti, ali pa vsled telesne bolezni, mu je

*) Šajtan = vrag.

omahnila na prsi in zajadikoval je bolestno:

"Kralj, o kralj moj! Kje te najdem, da si vsaj na tvoji kameneni rakvi ohladim svoje vroče čelo in okrepim svoje možgane, ki so oslabeli vsled vednega premišljanja o tvojem maščevanju?"

In kakor v odgovor na ta klic je zadelo votlo bobnenje njegovo uho. Hitro je privzdignil glavo, pazljivo zroč naokoli; nikogar ni bilo videti med razvalinami; toda tamkaj po planjavi so drveli trije jezdeci z bosanske strani proti goram Hercegovine.

Drveli so morda radi tega, da se počijejo v poludanski vročini v senci samostanskih razvalin? — Toda starec se ni brigal za to; vseeno mu je bilo, kdo da prihaja; njegov pogled je blodil zopet samo po ostanskih izklesanih kamenov in stebrov, nekdaj združenih v veličasten obok cerkvenega stropa. Tudi jezdecev ni vabil hlad v seneo; blagoslavljajoč se s križem, so žalostno jahali poleg razvalin dalje, dokler ni eden izmed njih, vzkliknivši presenečeno, ustavil konja; v trenotku sta ustavila konja tudi njegova tovariša ter zrla v smer, kamor je kazal prvi; in videla sta starca, kako sedi na odlomkih stebra in zre prestrašeno krog sebe, ki je tudi šele zdaj upri svoje oči na nju, in je, ne da bi se ganil s prostora, prikimal z glavo.

"Ali ga poznata?" je vprašal prvi ostala jezdeca.

"To je on, ta vražji sin!" je rekel drugi jezdec.

"Vendar-le bi ga bi morali tedaj zasledovati," je govoril tretji, "ko smo na temle potu drveli za njegovo sledjo, in Bosna bi še stala!"

"Povejte mi, za Boga!" se je oglasil starec s prosečim glasom, da-si je sedel nepremično na svojem prostoru, "kaj se je zgodilo tukaj?"

"In tega ti ne veš, ti pasji sin?" mu je odgovoril prvi jezdec; "saj si vendar Ilija, ki je izdal svojo vero in domovino!"

"Da, jaz sem, Ilija," je pritrdil starec, "in ti si Mirko, in ta tamkaj je Bogdan in tretji je Staniša, saj vas poznam! Toda, kaj govoriš o veri in domovini? Jaz nisem nikogar izdal, samo maščeval sem umor, izvršen na kralju."

"In tu sediš na razvalinah cerkve, na teh sledeh tvojega maščevanja, s kakršnimi je pokrita vsa Bosna; in vprašuješ, kaj da je, o, podlež? je odgovoril Bogdan.

"Ti se motiš", je odvrnil Ilija, "moje maščevanje je zadelo le njega samega!"

"Umri, podlež," je zavpil Staniša in je zavihtel handžar proti Ilijini glavi.

"Stoj!" je vskliknil Bogdan ter je prestrigel vihteče se orožje svojega tovariša. "Ta podlež naj živi, hitra smrt bi bila konec njegovih duševnih muk! Naj živi, razjedan od neumrljivega črva vesti, naj živi in naj se muči z zavestjo svojega podlega izdajstva domovine!"

"Da, tako bo bolje", je pritrdil Mirko, "ta podlež se je navezal samo na eno osebo, na domovino pa je pozabil. Bodi proklet, ti stari grešnik, sedaj in na veke!" je zažugal Iliji s svojim kratkim bičem in je drvel dalje.

"Amen!" sta vskliknila njegova tovariša pljunila sta proti Iliji ter odhitela za prvim.

"Hm! kake čudne besede so to?" se je čudil nesrečni starec. Na enkrat pa je planil po koncu: "Hoj!" je klical za odhajajočim, "Mirko, Bogdane! Čujte, junaki! — Čuj ti Staniša! Tu je berat vezirja", je dvigal v vis pergament; "pojdite s njim k sultanu, sezida on zopet Bosno, če je razrušena! — Ne čujejo me!" je zaplakal črez trenotek ter sedel na odlomek stebra, "odhajajo brez berata, in na mene se zvali potem vsa krivda. Moj Bog, moj Bog!" je lomil roki, "jaz sem že star in ne prenesem take teže!"

Glava mu je omahnila naprej in stisnil jo je vdlani ter podprl komolca ob koleni. Tako je presede! prvi in drugi dan, ne da bi se premaknil, brez jedi in pijače; samo od časa do časa je zajadikoval, in njegov tužni glas se je z grozovzbujajoče tresel med razvalinami Sutiske. Glas je donel slabejše in slabejše, na zadnje pa je utihnil. Ptice-roparice, ki so cela dva dneva krožile nad njim, so v trenotku vedele, kdaj je duša zapustila telo, spustile so se doli, da so kljuvale njegove oči, njegove možgane, ki so rodile toliko misli izdajalskih za domovino.

Katarina Kosarevna je videla, kako se umikajo sultanove čete izpred gradu Blagaja; toda malo časa potem se je vrnil sultan z novo, večjo močjo in Hercegovci, nepripravljeni in razdvojeni vsled turških zvijač, se niso mogli upirati sultanovi sili. Katarina je morala v begu iskati svoje rešitve. Blodila je z malim spremstvom okoli, istotako kakor kraljica Marija, vdova Tomaševića. Marija je našla zavetišče pri slavonskem banu Pavlu. Ta neplemeniti človek ji je pobral zaklade in kmalu jo je držal kakor ujetnico. Toda, brzo ga je dohitela božja pravica. Turki so ga napadli in ubili. Mariji pa se je posrečila rešitev. Na Ogrskem je našla varnega zavetišča.

Katarina Kosarevna je umrla sama, brez otrok, v Rimu, kjer je tudi pred svojo smrtjo zapustila svoje pravice do Bosne svetému očetu. Nihče ni jokal nad njenim grobom, da, niti spominskega kamena bi ne bila dobila, da si ni sama še za življenja, dala napraviti v cerkvi ara coeli pred glavnim oltarjem rakev in spomenik, na katerem je bila izklesana njena podoba ob enem z grboma Bosne in vojvodstva sv. Save, ali Hercegovine, z napisom, ki je naznanjal, da je to spomenik Katarine, hčere Štefana, vojvode sv. Save, in vdove Tomaša, bosanskega kralja. To je spomenik, ki si ga je postavila sama (monumentum ipsius sumptibus posium).

Še nekaj časa so se branili zadnji junaki Bosne; pridobili so zopet grad Jajce in okolico in so ga kročili ogrskemu kralju v varstvo. Ogrska pa ni mogla čuvati Bosne, ki so jo izdali lastni sinovi; kmalu je ječala vsa Bosna pod turškim jarmom.

Milan Fabjančič:

Ječe.

Na tisti cesti se je pred sedmimi leti dogodilo strašno imenadenje. Pijan dedec, hudo povaljan in raccapan je gnal pred seboj kobilico, ki je venomer cepala na razmočeno cesto, da že nisi več razločil na njej suhe in čiste dlake. Dedec se je z bičem zaletaval vanjo, ki je odmikala zadek, krivila hrbet, bežala in bežala pa se je komaj, komaj premaknila. Pijanec je užival, smejal se je na vse grlo, ne da bi dal glasu od sebe, bil je z rokami po kolenih in grozil s pestmi in bičem. Kobilica se je ustavila, obrnila glavo in ga gledala s živahnim pomilovanjem. Dedec se je razjaril in bičal stisnjenih zob, suval, da se je kobilica opotekla s težkim vzdihom v jarek. Pijanec se je zakrohotal brez glasu, pritiskal dlani na usta in se tresel v blaznem veselju. Vse brez najmanjšega glasu, samo kobilica, ki je utripajoč gledala gospodarja iz jarka, je z jezno onemoglostjo pihala skozi šireče se nozdrvi. Nekaj ljudi in kup otrok se je nateplo in se smejalo, dedec pa jim je igral teater.

Pokazoval je z bičem na kobilico, na zaresno živalsko smrt, srdito grozil, stiskal zobe in stresal pesti s tako ogorčenostjo, da so se mu svetile oči v bleску neizjokanih solz. Mahoma pa ga je prešinila otožna resnoba in pričel je razlagati z rokami, z očmi, s celim obrazom in telesom s tako vnemo, da bi moral kričati, če bi bil govoril, rekel pa ni niti besede.

Otroci so skakali po kobilici, posedali na njenem razritem boku, jo vlekli za ušesa, noge in rep in jo krepili s kamenjem. Pijanec jih je navduševal s svojim nemim kričanjem in suval kobilico z debelim bičevim koncem v čelo: "Vidiš, to je kazen za greh, greh, greh!" Zopet je razlagal na žive in mrtve in ni zinil niti besede.

"Kaj, ali pijana mrha ne more govoriti?" je vprašal tujec, ki se je ustavil za par trenutkov in gledal.

"Ne more govoriti, ker je večno pijan!" so se zakrohotali ljudje.

Pijanec je stopil k tujcu in mu razlagal, prepričevalno in dokazoval brez besed: "Tako mora biti in nič drugače!"

"Dober teater delate, oče!" je veselo vzkliknil tujec in se mu zasmejal v obraz. Zgodilo se je čudo; pijanec je bil kruto užaljen, sklonjen šel k kobilici, sedal nanjo in sklonil glavo. To se je zgodilo pred sedmimi leti.

Pred štirimi leti pa se je pripetilo daleč v tujini tole: gledal je psa, na verigo priklenjenega kosmatega črnuha, ki ni čisto nič umikal oči, kljuboval je kar naravnost. Stegoval je vrat in glavo prav počasi, v očeh se mu je užigalo, razžarevalo, ustne so se mu začele tresti v mrzlem renčanju, po hrbtu so se mu grozeč dvigale dlake in zaletel se je naravnost proti obrazu z ostrobelimi zobmi — v zaletu pa ga je vrga prekratka verига ob tla, da se je prevrnil in zadrgnjeno zaječal. Iz verige je zarezalo visoko, jekleno povelje, pes se je osramočeu in ponižan pobral in k tlom pritisnjen s stisnjenim repom in glavo pobegnil v hišico, kakor da pričakuje udarca. Veriga se je tiho zveneč majala. Čez nekaj sekund se je pri vratih pokazalo dvoje tihovdanih oči. Vabil ga je z roko in prišel je voljan in pasje vdan in prosil z očmi odpuščanja.

Pred nedavnim se je pod visokimi zamreženimi okni prerivala v blatu in dežju množica, kričala in dvigala razpete dežnike proti oknom, kjer so se za šipami trli bledi obrazi in roke, ki so pozdravljali z belimi robci. "Naše ven, prasce notri!" je živžagajoč zahtevala razjarjena množica in se stepajoč na prste stegovala kvižku, kakor da se hoče pognati pray do črnih mrež, ki so kljubovale s svojim železnim odporom, zaraslim v kamenito zidovje. Ne dolgo nato so ležala po belih cestah pobita človeška telesa, ki so krvavela v zamolklem kriku.

Šli so si ogledat ječe, kakor si gre človek ogledat v zverinjak rise, tigre, leve, hijene in krokodile. V zverinjaku ne čuti groze in strahu; vse je zaklenjeno in skrbno zavarovano. Toda joj, če bi se naenkrat odklenile rešetke in bi planila ven vsa tista divja zasužnjena svoboda in bi risi, tigri in levi skočili s široko-razprtimi žrelli rjoveč in s krvavoplamenečimi očmi! Joj groza, saj si niti prsta ne upaje pomoliti v zaprto kletko, kjer kroži ris, se vzpenja s svojimi ostrimi kremplji in praska po lesenih stenah in strega rešetko polirajoč te z očmi . . .

Vrata so se šume odpirala in se težko zdihujoč zapirala v odporno nepremičnost, kakor da se le izvoljenim na stežaj odpirajo v razpoloženem plesu in se zaprta kakor polip zajedajo vanje; neizvoljene pa prezirajo, se jih otepajo in jim groze, ker zahtevajo od njih skrivnosti in tajnosti. Vroči hlad sten in dolgih hodnikov, cela vrsta vrat z lukrijami in tablice z imeni in paragrafi ti zožujejo ramena, ker si prišel v kraljestvo zaznamovanih in zavrženih. Vrata so se odpirala na levo in desno.

"Tiger, lev ali ris?"

Nič takega, ljudje so to, čisto pravi ljudje, kakor jih srečuješ po cestah, hišah, uradih in vsepovsod, kamor te zanese noga.

Na vseh teh tukaj pa je pečat, od nas ušgan, ki ga pa sami ne primavajo; nikjer spokorniškega obraza, niti sence kesanja, le tisti zviti nasmešek okrog usten, tiho preziranje v očeh, zasmehovanje in omalovaževanje v mirnih odgovorih, ker so vsi čutili farizejsko vzvišenost obiskovalcev.

V veliki zatohli sobi se je trla vesela družba potepuhov, ki jih je sprejela s prezirljivo radovednostjo in s tihim sovraštvom v očeh. Taka srečanja so nekam mrzla in si žele takojšnjega razstanka, ker ne morejo prenesti tiste neznosne teže, ki raste iz trenutka do trenutka, in se z razstankom takoj razblini.

Gledali so se nekaj hipov.

"Ali ste vi vsi nedolžni?"

Trenutna osuplost, ki so je prevrgla v vesel in zdrav, vendar oster in bodeč smeh. Gologlavi in bosonogi črnobradec, ki je moral biti poglavar veseli druščini, se je ostro obrnil in pogledal očitno zasmehovalno predrznostjo in kriknil s teatralično kretnjo:

"Krivi? Jaz na primer sem ubil očeta in mater!" Zopet je utaknil roke v žepe, skrivil smeh v črno brado in stopil par krepkih korakov, kakor bi hotel v njih zakriti radost in zadovoljnost, da je povedal v par besedah vse, kar je mislil. Vedel je, da so si prišli ogledovat zverinjak, in se je napravil za strahovito in krvoločno zver, dasi morebiti ni ubil niti maške. Druščina se je zakrohotala s tako odkritosrčnostjo, da bi moralo biti vse gledavce sram, če bi bili razumeli tisti krohot.

Prišel je popotnik mimo Absalomovega groba, se spomnil, pobral kamen in ga vrgel nanj; Absalom pa se je dvignil v grobu, vzel tisti kamen in ga zalučal na vso moč popotniku v hrbet in mirno legel nazaj . . .

Sobice so se odpirale zapovrstjo in iz njih so gledali obrazi, od belega zidovja beli in utrujeni, oči pa niso povešali, komaj če so rahlo utrpele. Lepo in mirno so odgovarjali in povečini primavali se tudi kesali in si želeli ven, da se nikdar več ne vrnejo. Odgovarjal pa so tako, ker so take bil tudi vprašani. Čuden je človek: če je prost, "greši" in skriva in ga ne moreš razločevati od drugih ljudi, ker vsi skrivajo; če ga pa zasači paragraf in mu dokaže, hoče biti v tvojih očeh zver in propalica, ker ga je sram povedati, da je človek, ki odgovarja za vse in za nič. Hoče biti močan sam v sebi in spokornik v tvojih očeh, če se mu zdi hliniti se.

Gospod, majhen in starejši in z visokimi naslovi je vneto tolmačil in razlagal, pripovedoval o svojstvih "teh" ljudi iz dolgoletne izkušnje in se pri mladoletnih ujetnikih posluževal vzgojnih momentov.

Vsepovsod ista zgodba, samo nekje je udarilo s tako silo, da se je vse zamajalo in se je raztrgalo, se razrušilo v prah: dojenček v materinem naročju med zločinkami. Beži, beži, da se ne zvrneš in ne omahneš; paragraf je postal očiten zločinec.

"Oče, dober teater delate!"

Ali želiš znati právilno pisat in čitat angleško? Naroči si "Slovensko-angleško slovnico", katero je izdala in ima na prodaj Književna matica S. N. P. J.

Marija Kmetova:

Arabeska.

Hijacinte, narcise in drevje; zgoraj modro nebo, spodaj morje kakor zlato; vseokrog pomlad.

Valčki šepečejo, iskrijo se lučke; v solncu že skale ob morju so življenja vesele. Še pesek je živ; glej, vžiga se, vzdiha, se smeje; zdaj spet je kamenček pri kamenčku v senci modrin.

V beli luči je klop, zadaj cesta-srebro.

V pomladni omami človeku se misli pleto: "Prihitelo življenje je iz daljnih daljin, nasmehnilo se, obstalo: dan — noč — megla, solnca malo, veliko gorja. Zdaj v telesu je življenje zastalo; mrlič — še živ — si solnca želi, po solncu hrepeni; a kam bi noč in solnce? Kam solnce z mrličem?

Lice je bledo, oči v žgoči luči; roke nevesele ne vedo kaj bi s solncem počele, kam z žarki bi prsti, ki bolno drhtijo v beli luči klopi. Hijacinte, narcise in drevje?

V življenje poganjajo, solncu pozvanjajo, vriskajo v moči, zdravju, ljubezni.

Modro nebo kakor oko se smeje, smeje, smeje. Morje z galebi se brati, jadra odseva, v solncu se zlati, poje nebu, življenju.

V pesku otroci-človeški se s solncem igrajo; brez misli pretvarjajo življenje v zlato in kakor metuljčki srkajo mehko ozračje in njih smeh preliva se v pesem drobno.

Hijacinte narcise in drevje; zgoraj rožasto nebo, spodaj morje — nebesno oko; vseokrog pomlad. Valčki šepečejo, temnijo se lučke, v mraku že skoraj so skale ob morju. Med množico človek se plazi, tava v noč.

Brez znanja angleškega jezika ne prideš nikamor. Spopolni si to znanje, ako ga še nimaš. Naroči si "Slovensko-angleško slovnico", katero je izdala in ima na prodaj Književna matica S. N. P. J.

VELIKA TEKMA!!

Člani in prijatelji S. N. P. J., tukaj je nekaj izrednega za vas!!!

Nudi se vam ugodnost in lepa prilika, kakoršne še ni bilo v zgodovini jednote!

Sedaj imate priliko do lastnega avtomobila! Dobite lahko grafofon s slovenskimi komadi! Poljemo vam pisalni stroj s slovenskimi črkami! Dobite lahko zlato uro in verižico z jednotinim monogramom, samopojnik ali fountain pen! Dobite razne poučne in dragocene knjige! — PA VSE TO BREZPLAČNO!!! Vse, kar je treba storiti, je, da se malo potrudite za pomnožitev našega članstva. In to ni težko. S. N. P. J. je dobro poznana! Slovi povsod kot najboljša in popolnoma ter vsestransko zanesljiva organizacija, zato je lahko pridobiti bodisi rojakinjo ali rojaka, da postane njen član. Vsak se rad pridruži naši mogočni delavski zadrugi, samo če ga pravilno nagovorite ter mu malo obrazložite, kako lahko pristopi in koliko prednosti in ugodnosti ter zaščite bo deležen pri nas.

Te kampanje nismo uvedli za to, ker nam drugače ni mogoče dobiti novih članov! Naša organizacija baš sedaj najlepše napreduje in raste. SNPJ. pridobi več na novem članstvu v enem mesecu, kakor pa druge slične organizacije celo leto! Ampak vemo, da je še veliko rojakov, ki še niso v društvu. Vemo, da so vsi ti delavci in kot taki morajo imeti dobro podporno društvo. Je jih še precej, ki se na zanimajo za organizacijo, dokler so mladi in zdravi, ko pa zbole ali če jih zadene nesreča in ko postanejo stari, pa le iščejo milosti pri nas in postanejo naše breme. Vse te je treba poiskati, vse te podučiti in spraviti v naše vrste. Naj bodo deležni naših dobrot in naših dolžnosti.

Naši člani so bili zmeraj agilni in delavni, za to smo pa tako sijajno vspeli in zgradili tako veliko, tako mogočno organizacijo. Poznali in spoštovali so nje velike načela in plemenita ideje, pa so zanje delali neumorno in se žrtvovali — vse brezplačno. In prepričani smo, da bodo delali in agitirali z isto idejalnostjo, pa z večje navdušenostjo tokrat, kajti čaka jih še posebna nagrada v obliki raznih predmetov, ki so navedeni spodaj. Tokrat ne boste delali zastonj in se samo žrtvovali, kot je bilo prej, ko je bila naša organizacije še šibka in finančno nejaka, ter jo je bilo treba postaviti najprej na trdne noge. — SNPJ bo kmalu dvamiljonska organizacija in je v stanu, da vam izkaže hvaležnost za vaš trud in požrtvovalnost s primerno nagrado. Toda, ker se Vam ta prilika nudi samo med prvim junijem in zadnjim novembrom t. l., zato ne odlašajte, — zavihajte rokave in pojdite na delo takoj! Požurite se in poskušajte dobiti ta krasni avtomobil!

In v slučaju, da je pri vas premalo rojakov in nimate prilike dobiti toliko članov, da bi dobili avtomobil, se potrudite za pisalni stroj ali kaj drugega. Vsak ima priliko do dobitka kake nagrade, pa naj bo naselbina še tako majhna. Glavni odbor je odločil za naše kontestante sledeče nagrade:

Za pridobitev	200	novih	članov—	Avtomobil (Ford Touring Car, model 1923, factory price).
" "	100	"	"	Fonograf z desetimi slovenskimi ploščami.
" "	75	"	"	Veliki pisalni stroj s slovenskim črkami.
" "	50	"	"	Corona pisalni stroj (ročni) s slovenskimi črkami in pet knjig K. M.
" "	40	"	"	Corona ročni pisalni stroj s slovenskimi črkami, ali pa zlato uro z verižico.
" "	30	"	"	Zlato uro z jednotinim vrezkom ali pa kake druge tukaj omenjene predmete iste vrednosti.
" "	25	"	"	Pet knjig K. M., samopojnik (Fountain Pen), dveletna naročnina na dnevnik Prosveta in privesek za uro.
" "	20	"	"	Pet knjig K. M., samopojnik in dveletna naročnina na dnevnik Prosveta.
" "	15	"	"	Pet knjig K. M., celoletna naročnina na dnevnik Prosveta in samopojnik.
" "	10	"	"	Pet knjig K. M. ali pa celoletna naročnina na dnevnik Prosveta in 2 knjigi K. M.
" "	5	"	"	Celoletna naročnina na dnevnik Prosveta ali pa tri knjige K. M.
" "	3	"	"	Polletna naročnina na dnevnik Prosveta ali pa dve knjige K. M.
" "	2	"	"	Slovensko-Angleška Slovnica ali pa katerakoli knjiga K. M.

Gori navedene nagrade veljajo tudi za Mladinski oddelek, samo je treba dvojno število otrok, ali dve otroka za enega člana, da se dobi ista nagrada. Vpoštevajte to!

Ta kampanja je v veljavi od 1. junija pa do 30. novembra tega leta. Nagrada se bo dobila za vse tiste nove člane in otroke, ki bodo spoznani sposobnim za sprejem v teku tega časa. Udeleže se lahko kontesta posamezni člani in društva kot celota. Društvo je opravičeno da nagrade le, če dobi v teku tega kontesta najmanj 25 novih članov, posamezniki so pa opravičeni do katerestibodi gori navedene nagrade, če dobe zahtevano število novih članov. Novopridobljeni člani in otroki se štejejo samo enkrat, to je, za one pristople, katere dobi član in zahteva za njih nagrado sam, ne more dobiti nagrade za ravnoiste člane še društvo.

Posebna ugodnost za nova društva in organizatorje! — Glavni odbor je nadalje sklenil, da vse nove društva, ki se ustanove tekom te kampanje, dobe vse poslovne knjige brezplačno, in član, ki organizira novo društvo, je opravičen do gorinavedene nagrade, če dobi potrebno število novih članov.

Bratje in sestre — HAJDI NA DELO!!! POŽURIMO SE ZA NAGRADO!!!